NATIONAL LIBRARY
OCT 24 1972
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY

NEWSPAPER FOR ALL LATVIANS

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; Editor-in-Chief: KRISS SIDARS. Telefones: 465-7902. United States Editoral Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

39. N-RS. Trešdiena, 1972. g. 20. SEPTEMBRIS 22. GADS WEDNESDAY, SEPTEMBER 20, 1972

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

Kritiskais gads

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

● KO MĒS VARAM MĀCĪTIES NO PASAULES VECĀKAJIEM EMIGRANTIEM ● ŅUJORKĀ SANĀK APVIENOTO NĀCIJU KOPSAPULCE ● „GALVAS NAUDA" ARĪ LATVIEŠIEM PAR IZLAIŠANU NO PAD. SAVIENĪBAS

Šajā mēnesī žīdi Izraēlā un viņu tautības emigranti visos pasaules kontinentos lielā noslēgtībā un reliģiskā nopietnībā savas nacionālās vienotības manifestācijā atzīmēja šīs vecās kultūras tautas jaungada iestāšanos.

Ar lūgšanām, grēku nožēlošanu un nacionālas pašapziņas apliecinājumu žīdi atšķiruši savas tautas 5733. gada vēstures pirmo lappusi. Šajā dienā arī pašā Izraēlā apklusa radio un televīzijas raidījumi. Faktiski tur apstājās visa modernās kultūras un technoloģijas radītā ikdienas dzīve.

Tuvojoties 18. novembrim un mūsu jaungada tradicionālām izdarībām, jākonstatē, cik pretēja salīdzinājumā ar žīdiem ir mūsu mentālitāte un paražas. Nopietnības un reliģiskas koncentrācijas vietā gadmijā mēs cenšamies viens otru pārspēt jautrībā un negausīgās kulinārās „orģijās" — ja ne visi, tad vismaz vairums. Ja summas, ko latviešu emigranti izdod par jaungada sagaidīšanas mielastiem, saliktu kopā, jau vienā gadā būtu radīts ievērojams fonds mūsu politisko mērķu īstenošanas financēšanai. Bet tas, ka latvieši salīdzinājumā ar žīdiem ir skopuļi tautas kopības un nākotnes lietās, ir visiem zināma patiesība.

Liktenīgā kārtā latviešu tautas nacionālām un politiskām ambīcijām žīdu 5733. gads ir tikpat kritisks kā Izraēlai un žīdiem visā pasaulē. Kremļa represijas pret žīdiem padarījušas viņus par mūsu politiskās un nacionālās cīņas sabiedrotajiem.

Niksona Maskavas brauciena laikā pavasarī vai nu pats prezidents vai arī viņa labā roka Dr. Kisingers no Brežņeva izkaulēja solījumu, ka Maskava atvieglos padomju žīdu emigrāciju uz Izraēlu. Ņujorkas gubernātors Rokefellers pat minēja skaitli — 30.000 lielu gada kvotu. Un patiesi, šī gada sākumā žīdu emigrantu tūkstoši atradās jau ceļā uz apsolīto zemi.

Kā pērkons no skaidrām debesīm bija Kremļa pārsteidzošais paziņojums, ka emigrantiem būs jāmaksā nodoklis — „galvas nauda" par padomju valstī iegūto izglītību. Atkarībā no izglītības pakāpes, šī nauda sniedzās no dažiem tūkstošiem līdz 35.000 dol. un vairāk. Pasaules prese to atzīmēja par neattaisnojamu Kremļa izspiešanas akciju, jo izrādījās, ka emigrantu nodokli var samaksāt arī emigrantu „sponsori" rietumos, bet tādā gadījumā galvas naudas apmērs noteikts par 35—40% lielāks. Praktiski tas nozīmē, ka katrs padomju ārsts, kas ticis cauri Kremļa izceļošanas formālitāšu džungļiem, ir valstij „parādā" 25.000 dol. Ja pieminētais ārsts šo lielo galvas naudu pats nespēj samaksāt, tad konkrētā gadījumā par katru žīdu ārstu Izraēlai būtu jāmaksā 35.000 dol. Pasaules prese šo Kremļa izspiešanas akciju nosauca par „asins naudu un 20. gadu simteņa vergu tirdzniecību".

Žīdu jaungada priekšvakarā nāca liels pārsteigums, kas ļoti var interesēt arī mūs. Pazīstamais padomju komentātors Vladimirs Konstantīnovs norādīja uz „žīdu cionistu kliķes" radīto „neattaisnojamo pretpadomju propagandas vilni". Padomju savienība savu pilsoņu izglītošanai izdodot lielas naudas summas, un tas tiekot darīts tādēļ, lai nodrošinātu pietiekamus kadrus komūnisma celšanai. Valstij tādēļ esot tiesības prasīt, lai tie, kas Pad. savienību brīvprātīgi atstāj, atlīdzina naudu, ko valsts izdevusi par viņu izglītošanu. Padomju prese šajā sakarībā norādīja, ka „galvas nauda" neattiecas tikai uz žīdiem vien, bet uz kuru katru padomju pilsoni, vienalga, pie kuras tautības pieder. Ja kādā dienā Kremlis atvieglotu arī latviešu izlaišanu, tad aizjūras radiem vai draugiem būtu jāgādā ne vien par ceļa un dārgās vīzas samaksu, bet arī jāsagrabina ļoti ievērojama summa emigranta „galvas naudas" samaksai.

Brīdī, kad Ēģiptes prezidents Sadats gandrīz bija ar mieru sēsties pie sarunu galda, lai īstenotu žīdu un arabu konfrontācijas izbeigšanu, Minchenes olimpiadā notikušais terrora akts radīja pavisam jaunu politisku klimatu Vidējos austrumos. Politbiroja vārdā valdošās troikas trešais vīrs Nikolajs Podgornijs, runājot par Izraēlas atmaksas akciju, cita vidū norādīja: „Izraēlas vadoņu gangsterisms nevar palikt nesodīts. No vislielākā svara ir sakausēt arabus un saskaņot to cīņu pret Izraēlu." Tie ir spēcīgi vārdi, kas norāda, ka Izraēla Ēģiptes vietā par savu galveno ienaidnieku tagad pamatoti uzskata Kremli.

Ir bieži dzirdēts prātojums, ka Otra pasaules kara iznākums būtu bijis citāds, ja Hitlers nebūtu aizticis žīdus. Un žīdu jaunajam gadam sākoties, pēc latviešu paražām nākotnes zīlētājam būtu jāzīlē: „Kremlis tāpat kā Hitlers vajā žīdus. Vai arī Kremlim par savu rīcību nenāksies samaksāt?

Pēc tam kad Podgornijs bija nolamājis Izraēlas valstsvīrus par gangsteriem, žīdu bruņotie spēki devās mazā militārā ekskursijā uz Libanonu, kur atrodas ievērojamas arabu teroristu izejas bazes. Lai pielabinātos arabiem, Maskava šo Izraēlas bruņoto spēku mazo izlūkgājienu nosauca par „nekaunīgu agresijas aktu." — „Amerikāņu atbalstā Izraēla Vidējos austrumos tagad spēlējas ar uguni," tā pasaulei apgalvoja Maskavas radiofons.

Ņujorkā sākas Apvienoto Nāciju 27. kopsapulce. Šogad šajā „starptautiskā debašu kluba" sesijas degpunktā būs pārrunas par līdzekļiem, kā apturēt starptautisko terroristu aktivitāti. Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Kurts Valdheims brī.

(Turpinājums 24. lp.)

Pirmie soļi latviešu skolā. 4 g. vecā Ruta Rozentāle, kas ieradusies šogad Toronto latviešu skolā, lai sāktu apmeklēt bērnu dārza klasi, dod drošas atbildes LNAK izglītības nozares vadītājam J. Mežakam. Apakšējā attēlā jaunākā skolas audzēkne, 3 gadus vecā Monika Timbere. J. Liģera uzņēmumi

Policijas cīņa ar komūnistiem pie Latviešu nama Toronto

Latviešu vārds atkal lieku reizi bija piekārts pie „lielā zvana", kad visi Toronto dienas laikraksti, televīzija un radioraidītāji attēlos, vārdos un rakstos ziņoja par vairāk nekā 100 policistu sadursmi ar apmēram tikpat lielu demonstrantu pūli, kas ar sarkaniem karogiem un saucieniem „nost ar fašistiem" 13. septembŗa vakarā tuvojās Latviešu namam, kuŗā pašlaik notika tā saucamo „Rietumu sargu", šajā vārdā pārdēvētās Edmunda Berkes biedrības dalībnieku sanāksme, noīrējot telpas nama pagrabstāvā. Šeit bija sapulcējušies pie Kanadas karoga kādi 25 „rietumu sargi", vairums militāra veida krekļos, sapulces vadītājam, 30. g. vecajam šās oganizācijas priekšsēdim Donaldam Andrjū brīdinot, ka „mūs var pārņemt komūnisti un krāsainā rase un, piecos gados baltie ar Rietumeiropas mantojumu būs svešinieki Kanadā."

Pūļa uzbrukums iesākās jau pirms „rietumu sargu" sanāksmes sākuma, kad tas mēģināja izlauzties caur policijas nosprostojumu, lai iekļūtu sapulcē Latviešu namā. Pēc policijas izteicieniem ap 50 cilvēku lielais pūlis sastāvējis galvenokārt no maoistiem. Kad pūlis ar komūnistu karogiem un saucieniem tuvojās ēkai, tam pievienojās tikpat liela otra grupa ar plakātiem: „Nost ar rasismu!" Pēc apvienošanās abas grupas soļoja aplī ap Latviešu namu, kuŗa ieeju apsargāja ap 15 policistu. Daudziem pūļa dalībniekiem rokās bija koka rungas.

Pēc aculiecinieku izteicieniem demonstranti pēkšņi ielauzušies policijas rindās uz nama kāpnēm un trīs policistiem iesituši ar rungām. Sākusies cīņa ar uzbrucējiem pie ieejas, tad uz ietves, kamēr ieradušies papildspēki automašīnās, ar motocikliem un zirgos, vairāk nekā 100 policistu, kas nosprostojuši nama bloku austrumos no Latviešu nama. Kārtības sargu cīņa ar saniknoto pūli ilgusi desmit minūtes, kamēr tas pieveikts. Sadursme beigusies ar 16 arestētiem un 7 ievainotiem policistiem, kas meklējuši palīdzību tuvējā slimnīcā ievainojumu pārsiešanai. Uz ielas palikuši asins traipi, tāpat arī uz demonstrantu un policistu krekliem.

Apcietinātie, kas aizvesti trīs

(Turpinājums 8. lp.)

KĻŪDAS LABOJUMS

Mūsu šāsdienas laikrakstā iespiešanas laikā pamanīta kļūda. 333 loterijas sludinājumā pievienotajā ložu grāmatiņu pasūtinājumā jābūt: $40.50 par 3 grāmatiņām.

LATVIJA AMERIKĀ

Trešdiena, 1972. g. 20. SEPTEMBRIS 39. N-RS.

Latviešu nedēļas laikraksts. Iznāk trešdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50 tekstā $5.00 pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

ETHNIC PRESS ASSOCIATION OF CANADA 1970-1971

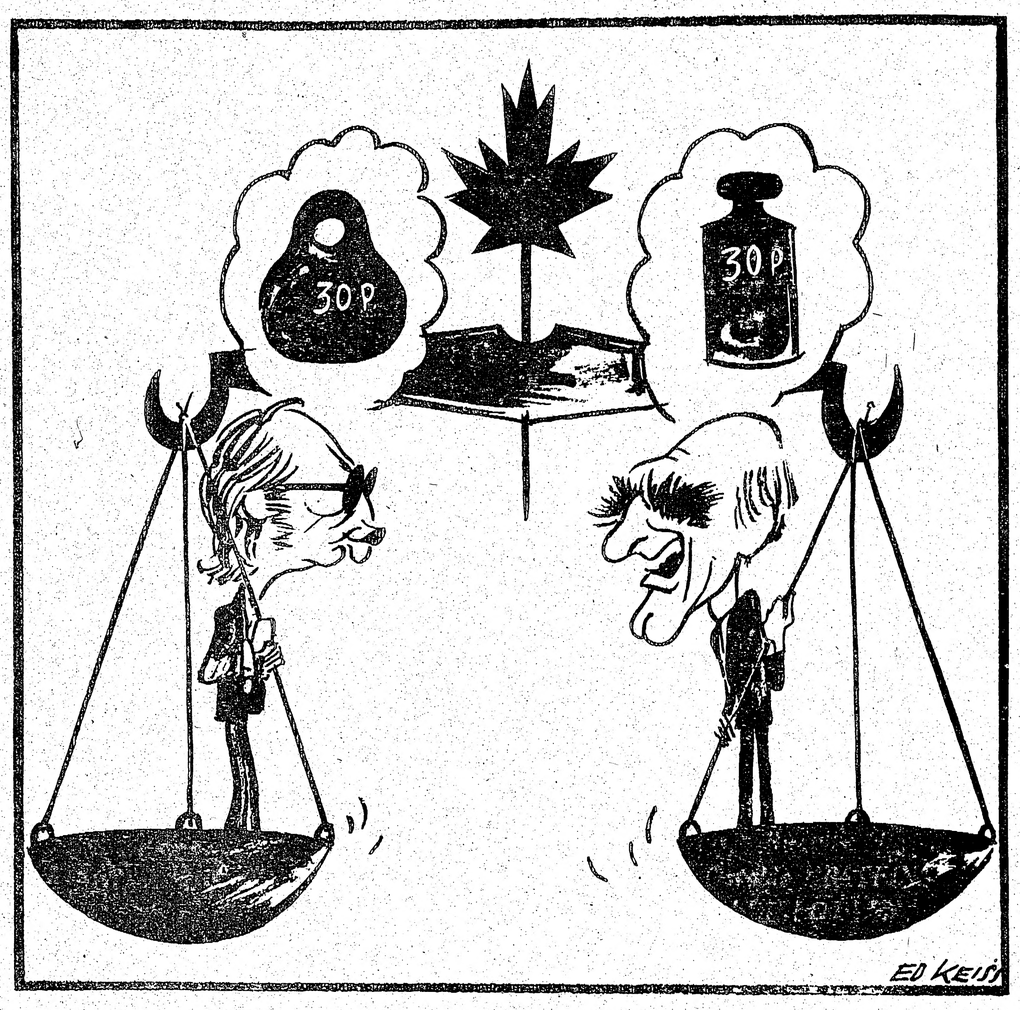

Kanadā sākusies federālo vēlēšanu kampaņa. Ed. Keiša karikatūra

PRETPADOMJU NOSTĀJA ĒĢIPTĒ

Īstie iemesli, kādēļ Ēģiptes prezidents Sadats izraidījis Pad. savienības speciālistus, vēl nav skaidri zināmi.

Lai paskaidrotu savu rīcību, kas satricināja visus balstus 15 gadu draudzības līgumam ar Pad. savienību, Sadats pateica, ka „draudzība" ar Pad. savienību paliek arī turpmāk. Bet vajadzība izmantot padomju speciālistu pakalpojumus tagad atkritusi, jo ēģiptiešu armija jau prot apieties ar padomju ieročiem. Šis Sadata paskaidrojums, protams, domāts, lai slēptu īsto iemeslu krievu padomdevēju izraidīšanai. Maskava savukārt, lai attaisnotu savu aiziešanu no Ēģiptes zem Sadata spiediena, paskaidro, ka maz izglītotie un pat „nekultūrālie" ēģiptiešu virsnieki tikai sabojājot Maskavas atsūtītos jaunākā tipa ieročus, tādēļ neizbēgama Ēģiptes sakāve, ja tā sāktu karu ar Izraēlu.

Pēc padomju speciālistu aiziešanas, jāšaubās, vai Ēģipte sāks karu ar Izraēlu, apzinoties savu vājumu. Bez tam Pad. savienība nolēmusi pārnest visu savu Vidusaustrumu darbību uz Iraku, ar kuru tā arī saistīta ar „draudzības" līgumu. Pašlaik Iraka Maskavai svarīgāka bažu noturēšanai Persijas līcī, kur iet nafta uz Rietumeiropu un Japānu. Tādēļ pagaidām Pad. savienība atteikusies no piedalīšanās Ēģiptes politikā, kas jau novedusi attieksmes ar Izraēlu līdz „vārīšanās punktam", t.i. līdz karam.

Lai kā tas būtu, iemesls Sadata prasībai izvākt padomju „speciālistus", acīm redzot, ir pavisam cits. Lieta tā, ka Ēģiptes armijas virsnieki kopā ar studentiem pieņēmuši draudošu nostāju pret prezidentu Sadatu, kas turējies pie politikas „ne miers, ne karš". Sadats sapratis šo draudošo stāvokli, bet radusies vēl cita, daudz bīstamāka situācija: komūnistu līdzskrējēji Kairo, kuŗus Sadats bija sabāzis cietumos, uzņēmuši, pēc Ēģiptes slepenā dienesta ziņām, sakarus ar padomju augstākiem virsniekiem un gatavojušies izdarīt apvērsumu, kuŗā paredzēta Pad. savienības „padomdevēju" atbalsts.

Sadats, acīm redzot, uzzinājis, ko sazvērnieki tuvākā laikā domā darīt, tāpat arī augstāko padomju virsnieku līdzdalība sazvērestībā. Tādēļ bijusi vajadzīga ātra izšķiršanās, un Sadats to darījis. Kā un kas šīs intrīgas atklājis, paliek noslēpums, bet tagad kā Sadatam, tā arī Maskavai jārāda apmierināta seja, lai izsargātos no starptautiska skandāla.

Sīrija, kas arī ir pilna padomju „speciālistiem", vadoties no Kairo piemēra, arī paredzējusi ieteikt Maskavai aizvākt savus „speciālistus", kas jaucas valsts iekšējās lietās, radot visādas intrīgas Sīrijas valdībā.

Jāievēro, ka Vidējos austrumos arabu pasaulē vēl joprojām ļoti stiprs ir Islams un liela viņa reliģijas ietekme tautas masās, kas noskaņotas naidīgi pret Pad. savienības ateismu.

St.

Lasītāju vēstules.

JĀIZPROT APSTĀKĻI

Ļoti apsveicams, ka V. Irbe nacionāli noskaņots un norūpējies par nacionālā gara saglabāšanu, ko liecina viņa vēstule Latvija Amerikā 23. augusta numurā: „Es nevaru klusēt". Žēl, ka viņam trūkst izpratnes par latviešu tautas starptautisko un nacionālpolitisko stāvokli. Viņš nav īsti padomājis, ka latviešu tauta varētu no sava ļoti kļūmīgā stāvokļa izkļūt un kā vislabāk panākt tautas vienību.

Veltas Tomas dzejā izskan latvisks nacionālisms un patriotisms, tajā sajūtama latviska sirds un dvēsele. Pirms viņas dzimtenes apciemojuma to varbūt būs izjutis arī V. Irbe. Par nožēlošanu mums ir daudz tādu latviešu, kas atgādina bravūrīgus bunkura zaldātus. Tie drošībā gan ienaidnieku zākā, bet neuzdrošinās paskatīties pāri ierakuma malai.

Mēs vai katrā lielākā sanāksmē apraudam mūsu tautas ciešanas dzimtenē, bet Velta Toma uzdrošinājusies izkāpt no trimdas drašajiem bunkuriem, lai papētītu, kas pēc šausmīgām un briesmīgām ciešanām noticis ar tautas sirdi un dvēseli? Par to viņu uzskata par „nacionālu noziedznieci"...

Okupācijas varas apstākļos Latvijā tomēr radušies nenoliedzami talanti. Viņu dzejdarbi ir kā kvēlojošas ogles, kas gan piebārstītas ar propagandas pelniem, bet tomēr vieš latvisku siltumu.

Jāievēro, ka tautai dzimtenē tās nacionālā gara un stipruma galvenais avots ir viņas darbi, kas publicēti tikai okupācijas varas atļautos izdevumos. Tāpēc jājautā, kāds attaisnojums ir mūsu saceltai brēkai, ja tos pašus izdevumus papildina ar trimdas literātu darbiem? Arī cara laikā latviešiem bija pieejami tikai cenzūras atļautie izdevumi, bet tie nenoliedzami sekmēja tautas gara atmodu.

Protams, ka mūsu sakari ar tautu dzimtenē var notikt tikai turienes funkcionāru uzraudzībā. Mūsu spēkos nav iespējams izveidot tādus sakarus, kādus mēs tos vēlētos. Pēdējais Latvijas valsts prezidents Kārlis Ulmanis kādreiz teica: „Jāmūrē ar māliem, kādi ir!" Citiem vārdiem, mērķi jācenšas sasniegt pieejamiem līdzekļiem. Ja latviešiem būtu gudra un mērķtiecīga griba, varētu daudzko „uzmūrēt". Atsakoties no sakariem ar dzimteni, mums draudēs agrāko latviešu izceļotāju liktenis — atsvešināšanās no savas tautas.

V. Irbe, neiepazīstoties ar problēmām, rada trimdas sabiedrībā tikai nevajadzīgus asumus un nesaskaņas.

J. **Čipāns** Grimsbijā, Ont.

IETEIKUMS MARIJAI KALNROZEI ŅUJORKĀ

Ieteicu Marijai Kalnrozei Ņujorkā (skat. viņas vēstuli Latvija Amerikā 36. n-rā) rūpīgāk izlasīt V. Irbes vēstuli šā laikraksta 23. augusta numurā, jo sevišķi tās beigu daļu. Par sīkumiem disputēt nav nozīmes. V. Irbe nevēršas pret sakariem ar tuviniekiem un tautu dzimtenē. Domāju arī, ka viņam nav iebildumu, ja kāds no turienes atsūta pa grāmatai radiem vai draugiem. Bet Marijai Kalnrozei taču laikam būs zināms, ka čekas filiāle — „sakaru komiteja" ne vienu vien svešumā „aplaimo" ar grāmatām, skaņu platēm, pat cigaretēm, darīdami to ar gluži skaidru nolūku, kas šeit nemaz nav jāpaskaidro.

Runājot par dzejniekiem okupētajā Latvijā, lielākā daļa no tiem ir protežēto klasē, kas strādā „pēc plāna un grafika", dažkārt dodot meslus režīmam ar uzviju, lai iekarotu dzīvē labāku stāvokli. Vai Marija K. par to neko nav dzirdējusi? Savādi, ka viņa runā par jauniešiem, kas labi iepazinuši pašreizējo Latvijas literatūru. Bet vai šiem jauniešiem nebija piemērotāk iepazīties ar Medeņa, Čaka, Ādamsona, Ilzes Kalnāres un citu dzejnieku darbiem, kuŗu autorus režīms iegrūda ellē un „pārkausēšanai"? Un kā ar mūsu vecajiem dzejas lielmeistariem?

Kāda gan lielāka skaidrība vajadzīga, ja V. Irbe pateicis, ka Velta Toma ar okupētās Latvijas dzejnieku darbu skandēšanu atbalstījusi mērķus un idejas, kas nacionāli noskaņotiem latviešiem nav pieņemami? Šie darbi taču radušies zemē, kur valda totālitārā iekārta un kuŗus režīms atbalsta. Būtu vairāk kā vietā dot jauniešiem ieskatu arī par latviešu dzejniekiem mūsu valsts neatkarības laikā un brīvajā pasaulē. Tāpat jauniešiem būtu jāpaskaidro, ka padomju režīms Latvijā noslāpē ikvienu brīvo domu. Ja tāds salīdzinājums jauniešiem būtu dots, tad dzejniece savu misiju būtu godam veikusi. Šoreiz tas tā nav bijis. Pārmetumus pelna arī kursu vadība.

Adalberts Lejasroze Ņujorkā

KĀ AR DIEVTURIEM?

Esmu novērojis, ka Latvija Amerikā reliģiskās dzīves nodaļā parādās raksti tikai par kristiānismu. Jau Latvijas neatkarības laikā pastāvēja dievturu kustība, atdzīvinot mūsu senču paražas un ticējumus. Dievturi darbojas arī trimdā. Būtu interesanti lasīt mūsu laikrakstos arī par dievturiem un viņu viedokli reliģiskos jautājumos, it sevišķi jaunatnei, kas mēģina izkopt savu latvisko dzīves ziņu. Būtu vēlams, ka laikrakstā Latvija Amerikā parādītos arī raksti par latviešu dievestību.

Juris Kaža, Ņutonā, Mass.

KREMĒŠANA NAV VĒLAMA

Bieži esmu lasījis laikrakstos par latviešu pārpelnošanu pēc nāves. Mūsu „garīgais ķermenis" (velis), kamēr tas pēc nāves vēl nav atdalījies no miesas, ir ar to vēl saistīts. Pēcnāves stāvokli vai īsi pirms nāves ķermenī radītās rētas redzamas arī velī, kā tas mums zināms Kristus gadījumā. Drausmīgi iedomāties cilvēka „garīgo ķermeni", kuŗa miesa tikusi sadedzināta. Uguns izposta ne tikvien redzamo, bet arī neredzamo miesu. Esmu šajā jautājumā runājis ar vairākiem garīdzniekiem, be tie klusējuši.

Paulis Krasts
Cincinati, Ohio

LATVIEŠU AKADĒMISKĀS ORGANIZĀCIJAS TORONTO RĪKO

Latvijas universitātes 53. gada dibināšanas atceri

svētdien, 1. oktobrī, pl. 17.00 Latviešu nama lielajā zālē.

Akadēmisko runu teiks Pacifika Luterāņu universitātes tautsaimniecības fakultātes dekāns no Takomas, Vašingtonā *prof. Gundars Ķeniņš - Kings*

Temats: DEMOGRAFISKĀS PĀRMAIŅAS LATVIJAS IEDZIVOTĀJU SASTĀVĀ

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Nobeigumā kafija un maizītes. Rīkotāju vārdā lūdz piedalīties T!K!K! prezidijs.

Toronto latviešu koncertapvienība atsāk sezonu 5. oktobrī ar Gunāra Larsena vijoles koncertu (augšējā attēlā pa kreisi). 23. novembrī būs Austras Holcmanes (soprāns) koncerts, (otra no kreisās), bet 25. janvārī Andas Zirnītes klavierkoncerts (trešā no kreisās). Sezonas nobeigumā 5. maijā paredzēts Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansambļa koncerts, Andreja Jansona vadībā (pēdējais attēls pa labi).

Jo straujāk lej, jo mazāk var ieliet

LATVIEŠU PRESES 150 GADU ATCERES SARĪKOJUMS SIDNEJĀ

Latviešu preses 150 gadu jubilejas sarīkojumā 27. augustā Sidnejā, Austrālijā, risinājās interesantas pārrunas ne vien par mūsu preses uzdevumiem brīvajā pasaulē, bet tajās skarti arī mūsu laikrakstu uzturēšanas jautājumi. Zemāk sniedzam Juŗa Krādziņa atreferējumu par šā sarīkojuma norisi, ko saņēmām no mūsu Austrālijas redakcijas. Pārrunās pēc Austrālijas Latvieša redaktora E. Dēliņa referāta galvenokārt apskatītas viņa vadītā laikraksta problēmas, bet jautājums var tikpat labi interesēt arī pārējo trimdas laikrakstu lasītājus.

Latviešu prese šogad atzīmē 150 gadu jubileju. 1822. gada 5. janvārī sāka iznākt pirmais nedēļas laikraksts latviešu valodā — Latviešu Avīzes. Kā latvju enciklopēdijā lasām, šim „laikrakstam bija pastorāli humāns virziens, bet kopš 1857. gada tas pārgāja Draugu Biedrības īpašumā, avīze kļuva aizvien konservātīvāka un pārvērtās par vācu mācītāju lapu, kas apkaŗoja tautas atmodas kustību". — Latviešu Avīzes tomēr iznāca gandrīz 100 gadus (1822-1915). Kamēr šis laikraksts kļuva aizvien konservātīvāks, nodibinājās daudzi citi, to vidū Mājas Viesis (1856-1909), Pēterburgas Avīzes (1861-1865), Baltijas Vēstnesis (1868-1906), Dienas Lapa (1886-1905).

No Draugu Biedrības aprindām 1909. gadā izstājās Jānis Vesmanis (Pavasaru Jānis) un nodibināja Jaunās Latviešu Avīzes (1909-1915). Šī laikraksta pēdējais redaktors no 1913. gada bija žurnālists un skolotājs Jānis Ro-

(Turpinājums 6. lp.)

kur un kā tās pieprasāmas. Lielāko daļu no eksemplāriem tomēr esmu izsūtījis bez pieprasījuma — rets ansamblis par tām interesējies. No šiem pavairošanas un izsūtīšanas izdevumiem esmu saņēmis atpakaļ ne vairāk kā pusi, honorāros 20 gadu laikā — apm. 80 dol. vai caurmērā 4 dolari gadā. Esmu tātad ziedojis diezgan daudz laika un naudas, bet atpakaļ saņēmis pārliecību, ka par lugu trūkumu gan daudz un skaļi kliedz, bet tās nevienam nav vajadzīgas! Arī — ka žūrijas komisijas bijušas vājas vērtētājas, ieteikušas izrādīt „sēnalas". Citi rakstītāji man apliecinājuši to pašu. Lugu rakstīšana trimdā tātad neattaisnojas.

Tiktāl personīga liecība. Pirms gadiem pieciem par šiem jautājumiem esmu referējis citur. Laikrakstā Latvija Amerikā iespiestas divas manu rakstu serijas: „Trimdas teātris no rakstītāja viedokļa" un „No zila gaisa", katra 5 vai 6 turpinājumos. Stāvoklis kopš tā laika nav mainījies, vismaz ne uz labo pusi.

Lugas šodien var rakstīt tikai ievērojot 3 priekšnoteikumus: 1. personāžu skaits nedrīkst pārsniegt 3, 4, 5 vai 6 un skatuves iekārtai jābūt minimālai, tiklab apmēru, kā arī izmaksas ziņā; 2. tematiski lugās jāslavina visu lielo un mazo organizāciju mērķi un vadītāji (kāda liela organizācija to reiz bija pieprasījusi pat kāda konkursa noteikumos), bet tajās nedrīkst aizkart „trimdošanas" negātīvās puses — ansambļi neuzdrošinās tādas izrādīt un 3. rakstītājam jābūt bagātam — ne idejiskā, bet materiālā nozīmē, un jāsamierinās ar faktu, ka ieskatam aizdotie eksemplāri atpakaļ neatnāks — ne ar, ne bez piezīmēm, kritiku, vēlmēm — tie pazudīs bez vēsts.

Tā, liecību esmu nodevis, tagad gandrīz varētu atbildēt arī uz šī referāta pirmo formulējumu: lugu rakstīšana attaisnojama tikai kā „hobijs". Protams, lugu rakstīšana citās valodās — cita lieta.

Osvalds Liepa

Valdis Vāgners beidzis Vaterlū luterāņu universitāti ar B.A. grādu psiholoģijā. Viņš ir skautu vadītājs un pieder pie korporācijas Fr. Latviensis saimes.

Vai lugu rakstīšana attaisnojama?

SAISINĀTS OSVALDA LIEPAS REFERĀTS 2. LITERĀTU UN ŽURNĀLISTU KONGRESĀ KATSKIĻOS

Tāds ir uzdotais temats, kas formulēts Latviešu preses biedrības apkārtrakstā un 2. literātu un žurnālistu kongresa darba kārtas lapā. Ar uzdotiem tematiem „jāapietas" uzmanīgi — parasti tajos paslēpts kāds „āķis".. Jāpieturas, tātad, tiklab pie burta, kā pie gara.

Vai lugu rakstīšana ir vai nav attaisnojama? Uz skaidru un nepārprotamu jautājumu jādod skaidra un nepārprotama atbilde, un tā var būt tikai „jā" vai „nē", bet tas nemaz nav tik vienkārši. Tas būtu tāpat kā lugā, kur mīlētāji jau pirmā cēliena sākumā viens otram pasacītu definitīvu „jā" vai „nē" — aktieŗiem vairs nebūtu iemesla izrādi turpināt. Ja tādas lugas izrādītu, neviens vairs uz teātri neietu.

Liekas, ka attaisnot vai sodt var tikai kādu, kas apsūdzēts un vēl dzīvs — beigtie vairs nav tiesājami. Ka lugu rakstīšana vēl dzīva, par to liecina statistika „Archivā", ziņojumi avīzēs un katalogi grāmatu krātuvēs, bet ka tā būtu apsūdzēta — nav dzirdēts. Teātrinieki gan sūdzas par lugu rakstītājiem, ne par rakstīšanu. Gan — ka tie vairs nerakstot, gan — ka tie nesūtot brīveksemplārus, gan — ka tie vairs neprotot rakstīt. No otras puses, lugu rakstītāji tāpat sūdzas par teātriniekiem, gan — ka tie slinkojot, gan — ka tie izvairoties maksāt autoru honorārus, gan — ka jaunuzrakstītās lugas tie nemaz neprotot un negribot mācīties iestudēt un izrādīt, bet tas ir cits temats. Šoreiz jāatbild uz jautājumu — vai lugu rakstīšana attaisnojama?

Kad pāris dienas pirms raksta nobeiguma biju nonācis līdz šim jautājumam un neziņā apstājies, jo likās — vairāk nav ko teikt, negribīgi parakājos vecos papīros. Atradu kādas Latviešu preses biedrības šāgada 10. aprīļa aptaujas fotokopiju. Izrādījās, ka tajā šis temats citādi formulēts: nevis „vai lugu rakstīšana attaisnojama", bet — „vai lugu rakstīšana attaisnojas". Tā jau ir „cita Amerika". Arī šis formulējums nav patīkams, nepatīkams tāpēc, ka tad jārunā pašam par sevi, jādod personīga liecība. Bet kas jādara — jādara.

Latvijas neatkarības laikā man grāmatās bija paspējušas iznākt 4 lugas. Viena no tām kādā 93 lugu sacensībā bija izpelnījusies trešo godalgu — 300 latu. Tās visas izrādīja. Un kaut ar ī Latvijā bija ansambļi, kas negribīgi maksāja autoru honorārus, Mākslas aģentūra man dažu labu mēnesi tomēr izmaksāja summas, kas līdzinājās vidējas katēgorijas ierēdņa algai. Lugu rakstīšana toreiz „tur" tātad attaisnojās. Attaisnojās arī lugu iespiešana grāmatās.

Svešumā esmu uzrakstījis vairāk nekā duci lugu. Esmu ar tām piedalījies 2 sacensībās, katrā ar vienu, un žūrijas komisijas abām izteikušas atzinību. Neviena no atzinību ieguvušajām tomēr, cik man zināms, vēl nav izrādīta. No pārējām gan izrādītas kādas 4 vai 5.

Katras lugas pavairošana pārdesmit eksemplāros man izmaksājusi ap 150 dol. Avīzes ievietojušas aizrādījumus,

Edvarts Tūters

NEAPZINĀTAIS SPĒKS

Verd saules paisums,
Vīst kokiem lapas,
Zieds sevī slēdzies —
Ciet acis veŗ.

Dārd Debesstrati,
Met zibens krustu,
Prāts šaubām ļaujas,
Sirds klibot sāk.

Vējš baigi krākdams
Skrej krusti šķērsi.
Stāj elpot telpa.
Krīt krusas grauds.

Spēks neapzināts
Cērt galvas ziediem,
No zara augli
Nelaikā rauj.

Spēks neapzināts
Ar sevi cīnās;
Pats priekā staro,
Pats asŗas lej.

Ilze Lenša

Māris Lenšs

Austra Kušķe

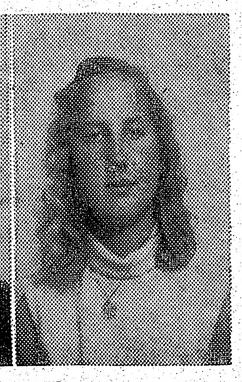

Elza Dzene

Ēriks Kalns

Ilze Sprūdža

Valdis Aistars

Sandra Vītiņa

Nopelnu stipendijas 48 jauniešiem

Gadskārtējās Nopelnu stipendijas šogad piešķirtas latviešu skolu 48 audzēkņiem. Stipendiju pārbaudījumu rezultātus paziņojot, Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis Dr. I. Spilners un ALAs Izglītības biroja vadītājs T. Bērziņš kopīgajā paziņojumā saka:

,,Pasludinot šāgada Nopelnu stipendijas pārbaudījumu rezultātus, Amerikas latviešu apvienības valde ar prieku var ziņot, ka mūsu jaunatnē interese par latvisko izglītību turpina pieaugt. Pārbaudījumu darbu kvalitāte liecina par daudzu mūsu skolu skolēnu labām zināšanām visos pārbaudījumu priekšmetos (ticības mācībā, latviešu valodā un literātūrā un Latvijas vēsturē un ģeografijā). Ja mēs šo jaunatnes interesi par latvisko izglītību veicināsim un atbalstīsim, panākumi neizpaliks. Mums uzaugs jauna latviešu paaudze, mūsu kultūras glabātāja un tālāk veidotāja!

ALAs valdes vārdā apsveicam šāgada pārbaudījumu uzvarētājus un novēlam viņiem arī turpmāk tikpat dedzīgi censties pēc latviskās izglītības. Lai gan piešķirtās stipendijas ir samērā niecīgas, mēs ceram, ka tās tomēr palīdzēs daudziem to ieguvējiem turpināt latvisko izglītību. Pārējiem pārbaudījumu dalībniekiem, kam šogad nelaimējās būt uzvarētāju sarakstā, novēlam labākas sekmes un panākumus nākošajā mācību gadā.

Beidzot vēlamies izteikt pateicību sacensību komisijas priekšsēdim Leonam Vīksnem un skolotājiem, kas piedalījušies pārbaudījumu teksta sakārtošanā, kā arī sacensības komisijas locekļiem un visiem talciniekiem Detroitā, kas piedalījās pārbaudījumu darbu novērtēšanā un ziedoja daudzu daudzās stundas šī darba veikšanai."

Piektajos ALAs Nopelnu stipendijas pārbaudījumos ģimnaziju grupā Savienoto Valstu apjomā pirmo vietu un 100 dol. stipendiju ieguvusi Ziemeļkalifornijas latviešu biedrības skolas audzēkne Lilita Puķīte, 1970. gada uzvarētāja un DV balvas ieguvēja latviešu vēsturē, bet visas nākošās četras vietas ieguvuši Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes Longailendas vidusskolas audzēkņi — Māra Vasere (stipendija 80 dol.), Ivete Trautmane ($70), Valentīns Krečko ($60) un Ruta Vasere ($50).

Labākās sekmes atsevišķos priekšmetos ASV mērogā un 50 dol. stipendijas, kuras dod LELDAA, Latviešu biedrību sadarbības centrs, Latviešu preses biedrība un Daugavas Vanagi, šogad izpelnījās: ticības mācībā Jānis Krēsliņš no Ņujorkas latviešu draudzes Bronksas vidusskolas, latviešu valodā Aleksandrs Maļinovskis Ņujorkas draudzes Bruklinas - Džamaikas vidusskolā; latviešu literātūrā Ilze Sprūdža, Kr. Barona skolā Čikagā un Latvijas vēsturē — Laila Dzelzkalne Ņujorkas draudzes Longailendas vidusskolā.

Sekmīgākajiem audzēkņiem dažādos skolu apgabalos, proporcionāli dalībnieku skaitam, piešķīra 20 dol. stipendijas. Austrumu apgabalā šogad tās saņēma: Jāna Budkēviča (Longailendas v-sk.), Indra Avena (Longail.), Elza Dzene (Bronksas v-sk.), Pēteris Rācens (Bronksas v-sk.) un Maija Riekstiņa (Bruklinas - Džamaikas v-sk.).

Vidienes apgabalā: Daina Briede (Plkv. Kalpaka skolā Milvokos un Garezera v-skolā), Valdis Aistars (Kr. Barona latv. skolā Čikagā) un Māris Lenšs (Detroitas latv. skolā un Garezera v-skolā).

Rietumu apgabalā: Rita Timermane (Kolorado Springa latv. skolā), mājmācībā — Anda Sīpola Detroitā.

Atzinības rakstus par teicamām sekmēm ģimnazijas kursa pārbaudījumos ieguvuši sekojoši skolnieki un skolnieces: Raimonds Ramanis (Filadelfija — Meklātienes skolā Toronto un Gaŗezera vidusskolā), Nora Zālīte (Ņujorkas latv. draudzes Bronksas vidusskolā), Ingrīda Broša (Filadelfijā — mājmācībā un Gaŗezera v-skolā), Māra Kalniņa (Ņujorkas latv. dr. Bronksas v-skolā), Karmena Straumēna (Bostonas latv. skolā. Ivars Lenšs (Gaŗezera v-skolā) un Māra Saukanta (Oregonas latv. dr. svētdienas skolā).

Pamatskolas kursa apmērā stipendijas ieguvuši: Anda Fronckeviča — 50 dol. (Sietlas latv. dr. skolā), Edvīns Rūsis — 40 dol. (turpat), Toms Trautmanis — 35 dol. (Ņujorkas latv. dr. Longailendas skolā), Pēteris Jūrmala — 30 dol. (Vilmingtonas latv. dr. skolā) un Ilze Savele — 25 dol. (Ziemeļkalifornijas latv. biedrības skolā). Sekmīgākās skolnieces ticības mācībā ASV apjomā (25 dol. LELDAA stipendiju) saņēma Sandra Vītiņa (Detroitas latv. skolā) un Astrīda Nīkure (Kr. Barona latv. skolā Čikagā). Sekmīgākais skolnieks latviešu valodā — Pēteris Alļe Filadelfijas latviešu draudzes skolā, saņemot 25 dol. stipendiju.

Latviešu preses biedrības 25 dol. stipendiju latviešu literātūrā piešķirta Sandrai Āboliņai Sietlas latv. draudzes skolā, bet DV 25 dol. stipendija Latvijas vēsturē — Benitai Pūliņai Ņujorkas latv. dr. Longailendas skolā.

Labākie skolēni skolu apgabalos proporcionāli dalībnieku skaitam, iegūstot 15 dol. stipendiju: Austrumu apgabalā — Imants Mežraups (Filadelfijas latv. dr. skolā), Anita Krečko (Ņujorkas latv. dr. Longailendas skolā), Astra Kušķe (tajā pašā skolā), Marģers Pinnis (Longailendas dr. sk.), Rasma Zēberga (Longailendā), Anda Sniedze (Ņujorkas Džamaikas skolā), Ansis Kalnājs (Longailendā), Mārtiņš Rīsbergs un Irene Upeniece (abi tajā pašā skolā).

Vidienes apgabalā: Zintis Muižnieks (Kalamazū), Baiba Rūlis (turpat), Eriks Kalns, (Detroitā), Gundars Elksnis (Kalamazū), Ilze Lenša (Detroitā), Vija Klode (Mineapoles dr. sk.), Ervins Aulis (Plkv. Kalpaka skolā Milvokos), Renāte Kūleniece (Grand Rapidos).

Rietumu apgabalā: Diana Stapara (Sietlas latv. dr. sk.) un Valdis Grauds (turpat).

Atzinības rakstus par teicamām sekmēm pārbaudījumos ieguvuši sekojoši skolēni: Eriks Niedrītis un Antra Mangule (Longailendas sk.), Andrejs Rāviņš (Vilimantikas latv. dr. sk.), Vidvuds Mednis (Filadelfijas latv. dr. sk.), Inese Ozola (Longailendā), Māra Zālīte (turpat), Valdis Rēvalds (Detroitas sk.), Maruta Kajaka (Kalamazū latv. sk.), Māris Kārkliņš (Indianapoles latv. sk.),,Sarmīte Aistara (Kr. Barona skolā Čikagā), Vilis Inde (Mineapoles latv. dr. sk.), Daina Kanaševica (Ziemeļkalifornijas latv. b-bas sk.) un Karina Orle (Oregonas latv. draudzes skolā).

Stipendijas ieguvēju ģimetnes sākam iespiest šajā Latvija Amerikā numurā. Tehnisku apstākļu dēļ mums nav iespējams sniegt šo skolēnu ģimetnes grupu un stipendiju lieluma secībā, jo foto attēli iesūtīti redakcijai dažādos lielumos un ar atšķirīgu izgaismojumu, daži pat krāsās.

Bez valodas nav tautas

KĀPĒC LATVIEŠU ĢIMENĒS DZIMUŠIEM UN AUGUŠIEM BĒRNIEM NEKLĀJAS MĀCĪT LATVIEŠU VALODU KĀ SVEŠVALODU?

Progresīvās paidagoģijas ierosinātās radikālās reformas sāk skart arī latviešu skolas. Tās bieži pārprot un sakropļo. Šāda pārprasta un mūsu tautai svešumā kaitīga ideja ir cenšanās mācīt latviešu ģimeņu bērniem viņu tēva un mātes valodu kā svešvalodu.

Mēs ejam pretējā virzienā pašreizējai tendencei ASV un arī Kanadas skolās — mācīt immigrantu bērniem 10—12 gadu vecumā un pat vecākiem angļu valodu kā svešvalodu, izejot no bērnu vecāku dzimtās valodas. Tā bērni papildinās savu vecāku valodā un pakāpeniski iemācās pareizu literāru angļu valodu.

Bez valodas nav tautas. Valoda ir tautas tradiciju, vērtību glabātāja, sargātāja un paudēja. Bērns, augot latviskā vidē, pamazām iedzīvojas latviskajā pasaulē un iekšēji tajā aug. Apgūstot savu vecāku valodu, bērns dabiski ieaug valodiskās izteiksmes formās, viņā dabiski veidojas dzimtās valodas izjūta, kaut gan viņš vēl neapzinās gramatiskās formas. Valodas apziņa un tās izteiksmes līdzekļi emocionāli jau veidojas bērnā. Viņš pamazām vingrinās ģimenes vidē to lietderīgā lietošanā.

Tā nav formāla valodas mācīšanās, tā ir pakāpeniska emocionāla ieaugšana tēva un mātes valodā, kurā bērns jūt, domā un garīgi attīstās. Tā ir viņa iekšējās dzīves pasaule. Svešu valodu elementi tajā tikai pakāpeniski ielaužas. Tie dabiski iekļaujas bērna valodnieciskās apziņas procesā, nenomāc un nesakropļo to.

Tāpēc daudzi paidagogi augsti vērtē bērnu vecāku dzimtās valodas prasmi. Bērni, kas labi prot savu vecāku valodu, viegli iemācās svešas valodas un ir inteligentāki par pārējiem bērniem.

Kas notiek, ja latviskā ģimenē augušam bērnam jau no pmatskolas otras vai trešās klases sāk mācīt viņa vecāku dzimto valodu kā svešvalodu? Bērna valodiskajā apziņā rodas sajukums, neskaidrība, pārpratumi. Bērna valodu noteic dabiskā valodas pareizuma izjūta. Svešvalodu māca formāliem, racionāliem paņēmieniem. Tie neattīsta, neizkopj bērna valodas pareizuma izjūtu un apziņu, tie drīzāk sakropļo un beidzot atrofē to.

Angļu valoda sāk nomākt latviešu valodas apziņu. Vēlākos gados jaunietis sāk domāt angļu valodā un runāt, rakstīt latviski. Tā rodas daudzie anglicismi mūsu jauniešu valodā. Latviešu sabiedrība zaudē latviskā garā audzinātu jaunieti. Viņam kauns atklāt pārējiem jauniešiem savu dzimtās valodas neprašanu. Tā jaunieši bieži asimilējas svešai videi.

Vai jaunajiem skolotājiem tiešām nevajadzētu vispusīgi pārdomāt, pa kādu ceļu viņi ved latviešu bērnus, sākot mācīt jau pamatskolas jaunākajās klasēs latviešu valodu kā svešvalodu? Arī vecākiem vajadzētu uzmanīgi sekot, lai viņu bērni pārsteidzīgu paidagoģisku eksperimentu pēc nezūd latviešu tautai.

Vajadzētu padomāt arī par tām rakstura īpašībām, kas gadu simtos veidojušās latviešu tautā un iedzimtības ceļā pārgājušas latviešu tautības vecāku bērnos. Ir vērts šīs dzīves ziņas un rakstura īpatības saglabāt latviešu jaunatnes nākotnes veidošanas labā. Ievērosim, ka tās var viegli zust svešā vidē, tāpēc tās jāsarga ģimenē, skolā un sabiedrībā.

Latviešu valodas prasme mūsu bērnos un jaunatnē ar katru gadu mazinās. Neļausim skolām pārsteidzīgi eksperimentēt ar tautas dārgāko mantu — dzimto valodu. Centīsimies to saglabāt mūsu bērnos un jauniešos pareizu, skaidru un tīru. L. Vīks

Dis

Mākslīgi izv
pasaule (Walt
15 jūdzes dien
Orlando pieve
meklētāju nek
uzņemt. Šeit ir
kotne, iedomas
mi..

Miami laikra
sīt, ka katra
vada Disneja v
11 centus, ieska
ko pavada n
Disnija valstība
dot simtiem d
pašā laikā šeit
vienu dienu par
ciem dolariem.
viesnīcas piedā
viem cilvēkiem
dol. dienā, ka
4% Floridas
līdz 12 gadiem
šņošanu nemak
vecāki, tad pa
maksā 5 dol..
visas istabas b
jau līdz septen
Vismaz divde
kārtnē citu uzr
ka visas telpas
sos stūros ceļ
apmetnes. Disn
iekārtots tā, la
kavēšanās. Des
šu mašīnu no
gādā gandrīz
Kad mašīna

Hermanis Kre

Eksk

(8. turp

Jau runājām
vi vislielākā
rēgulē interese
skan, tur ir da
darbībai, kur
lielāki un maz
Ar ko tad
intereses?
Starp krievie
no Baltijas līd
ir vesela rinda
tautu. Visas tā
cieš) lielo plē
Visām tām ir
noturēties, pas
brīvībā. Taču
saistīti ar lietu
ņiem. Saistīti
pagātnē, saistīt
šaubu, ka tā
To rāda un liec
un tuvākā vēs
Par Senlatvi
Ja tās sāku
1180. gadu, ka
darboties bīska
beigās ar 1290
zemgaļu pēd
punkts Sidrabe
gusi veselus 1
laiciņš ir! Tika
vadu pēc nova
dodas Senlatvi
nomāktie nova
līdzēt nospiest
tam mūsu sen
spožas uzvaras
les 1236. g. un
kad vācu var
galā. Kā ir g
ekspansijai to
kundzēties Lat
jai?

Disneja pasaule

Mākslīgi izveidotā Disneja pasaule (Walt Disney World), 15 jūdzes dienvidrietumos no Orlando pievelk vairāk apmeklētāju nekā Florida spēj uzņemt. Šeit ir pagātne un nākotne, iedomas un pārdzīvojumi..

Miami laikrakstā varēja lasīt, ka katra minūte, ko pavada Disneja valstībā, maksā 11 centus, ieskaitot arī laiku, ko pavada nakts mierам. Disnija valstībā dienā var izdot simtiem dolaru, bet tai pašā laikā šeit var uzturēties vienu dienu par nepilniem pieciem dolariem. Abas Disneja viesnīcas piedāvā istabas diviem cilvēkiem par 29 — 44 dol. dienā, kam jāpieskaita 4% Floridas nodoklis. Bērni līdz 12 gadiem par pārnakšņošanu nemaksā, bet ja tie vecāki, tad par katru jāpiemaksā 5 dol.. Jūlija beigās visas istabas bija rezervētas jau līdz septembŗa sākumam.

Vismaz divdesmit jūdžu apkārtnē citu uzrakstu neredzēs, ka visas telpas aizņemtas. Visos stūros ceļ jaunas tūristu apmetnes. Disneja zemē viss iekārtots tā, lai nebūtu liekas kavēšanās. Desmitiem tūkstošu mašīnu novietošana nesagādā gandrīz nekādu grūtību. Kad mašīna novietota, apmeklētājus bez maksas motorizēts vilcējs nogādā pie biļešu kasēm. Septiņu dažādu novietojumu apskate kopā ar ieejas karti pieaugušam maksā 4,95 dol. Ja nodomāts apskatīt 11 novietnes, ieejas maksa tikai 1 dolaru dārgāka. Lielākā daļa apmeklētāju satiksmei izvēlas viensliežu vilcienu, kas iet apmēram 50 pēdas virs zemes, cauri Disneja modernajai viesnīcai, no kurienes var vērot pirmā stāva restorānu, kas vienmēr viesu pārpildīts.

Visi satiksmes līdzekļi apstājas pie galvenās piestātnes, kur redzams amerikāņu pilsētas ielas atveids, kāda tā bija pirms 60 vai 80 gadiem. Pa ielu brauc zirgu vilkti tramvaji, divstāvu autobusi, motorizētas karietes, kādas bija gadsimta sākumā. Abās ielas malās iekārtoti veikali pēc 60 gadu vecajiem paraugiem. Protams, ir arī pilsētas valdes nams, kino teātris un citas ēkas.

Noslēpumainās ķēniņvalsts Iedomu zemē ievērojamākā celtne ir Pelnrušķītes pils no 12. gadsimteņa. Iekšpusē uz sienām ir stikla zīmējumi, kas rāda Pelnrušķītes likteni. Tur ir arī karaļa Stefana banketa zāle, kur dabūjamas pusdienas. Džungļu brauciens notiek pa dažādām noslēpumainām upēm. Tūristu laivas pavadonis izšauj pāris reizes ar pistoli. Krokodīls tūliņ pabāž galvu zem ūdens, un laiva var peldēt tālāk. Visi šie brīnumi ir mākslīgi atveidi, kas izdod attiecīgo dzīvnieku skaņas, tā radot illūziju, ka tie ir īsti. Gar upmalām ir dažādi tropu augi. Krasta bazārā var iegādāties tropu zemes ražojumus, noklausīties tropu putnu dziedāšanu vai tērauda mucu koncertu.

Pionieŗu zemē iespējams izvizināties ar Marka Tvena laika kuģi, ko dzen ūdensrats vai ar mazākām kīļa laivām. Te iespēja arī pašam izvingrināt roku airēšanā. Krastā var apmeklēt „jūdzi gaŗo" bāru, kas arī izliekas jūdzi gaŗš. Te var noskatīties mežonīgo rietumu uzvedumus ar kankan meitenēm un komēdiantiem. Viena no lielākām gaidītāju rindām stāv pie „spoku mājas". Apmeklētājus sasēdina sēdekļos un brauciens sākas. Stāsta, ka mājā varot redzēt 999 „spokus". Brīžiem iespaids, ka atrodas Dantes ellē.

Brīvības laukumā var vērot Amerikas kopš tās dibināšanas 1776. gadā. Šeit rāda Amerikas vēsturi, uzvedumā, kas nosaukts „Nācija ar Dieva žēlastību". Prezidentu zālē var redzēt visu 36 ASV prezidentu atveidus. Visvairāk izdomu Nākotnes zemē, no kurienes iespējams aizbraukt pat uz mēnesi. „Lidojums" notiek katras sešas minūtes. Priekštelpā skatītājs var iepazīties ar raķetes izšaušanu, vērot kontroles uguņus, sarkanās un zaļās gaismas. Dzirdamas arī apkalpes balsis. Tikai vēlāk skatītājs nojauš, ka runājis ar nedzīviem cilvēkiem... Tad raķešu kuģī nodziest uguņi, sēdekļi noslīd slīpā stāvoklī, nodreb zeme un raķete ir „izšauta". Ekrāns grīdā rāda, ka raķete atstāj zemi, bet caur griestiem var redzēt mēnesi un zvaigznes. Neparasts piedzīvojums ir arī braukšana ar zemūdeni.

Disneja Floridas īpašums ir trīs reizes lielāks kā Manhetenas sala Ņujorkas pilsētā. Izbūvēta tikai maza daļa no tās, bet plānošana turpinās. Vienā dienā Disneja valsti var gan apskatīt, bet ne iepazīt. Tur vajadzīgas vairākas dienas. Ieejas karte derīga tikai pirkšanas dienai, kuponi — kamēr tie izlietoti. Nākamajai apmeklēšanas dienai jāpērk jauna ieejas biļete par 3,50 dol. vai kopā ar kuponiem par iepriekšējās dienas cenām.

V. Irbe

Fridrichs Linde

AICINĀJUMS

Bija pusnakts,
bija mēness un zvaigznes,
bija bērzi, latviešu ozols un es . . .
tik nebija latviešu meitene —
aicinātā.

Tik nebrīnies tad, gaišā diena,
tu saules rotātā,
kad smuidra nēģeŗu meitene
par pieminu dāviņa savus zeltītos auskarus
un mochavkas cilts indiāniešu princese,
glauž maigi latvietim matus.
Ko zini tu,
neaicinātā?

Hermanis Kreicers

Ekskursija vēsturē

(8. turpinājums)

11.

Jau runājām, ka tautu sadzīvi vislielākā mērā nosaka un rēgulē intereses. Kur tās saskan, tur ir dabisks pamats sadarbībai, kur nesaskan, rodas lielāki un mazāki naidi.

Ar ko tad mums ir kopējas intereses?

Starp krieviem un vāciešiem no Baltijas līdz Melnajai jūrai ir vesela rinda mazu un vidēju tautu. Visas tās ir cietušas (un cieš) lielo plēsoņu uzmācību. Visām tām ir viena interese — noturēties, pastāvēt un dzīvot brīvībā. Taču visciešāk esam saistīti ar lietuviešiem un igauņiem. Saistīti kopīgos likteņos pagātnē, saistīti šodien, un nav šaubu, ka tā būs arī nākotnē. To rāda un liecina mūsu tālākā un tuvākā vēsture.

Par Senlatvijas nomākšanu. Ja tās sākumu datējam ar 1180. gadu, kad Ikšķilē sāka darboties bīskaps Meinards, un beigās ar 1290. g., kad krita zemgaļu pēdējais atbalsta punkts Sidrabene, tad tā ir ilgusi veselus 110 gadus. Tāds laiciņš ir! Tikai pamazām, novadu pēc novada, vāciešiem izdodas Senlatviju savažot. Jau nomāktie novadi ir spiesti palīdzēt nospiest vēl brīvos. Pie tam mūsu senčiem ir bijušas spožas uzvaras (kaut vai Saules 1236. g. un Durbes 1260. g.), kad vācu vara karājās mata galā. Kā ir gadījies, ka vācu ekspansijai tomēr izdevās uzkundzēties Latvijai un Igaunijai?

Vispirms minama viņu neatlaidība. Pēc smagiem triecieniem viņi neatlaižas, bet organizējas jaunai uzmācībai. Viņiem ir militāri trenēts karaspēks — bruņinieku ordenis, kāda iezemiešiem nav. Viņiem ir labāks bruņojums un tehnika. Beidzot jāmin kāds visai nozīmīgs apstāklis — nebija vienotas pretestības. Ar igauņiem nikni karojām, savsarpēji viens otru vājinot un darot vieglāk nomācamus. Arī Latvija necīnījās vienota un reizē, bet atsevišķi novadi, — kad naidnieks jau bija pie vārtiem. Nebijis tā, bijusi vienota, saskaņota atvaire, tā būtu sekmīgāka.

Nepārmetīsim tēviem, konstatēsim tikai faktu. Nebija taču Latvijas (un Igaunijas) valsts.

*

Pēc gaŗiem, tumšiem klausības gadsimtiem šīs valstis top. Lai tās noturētu, jācīnās pret sarkaniem un melniem varmākām. Te nu saskatām svētīgu sadarbību.

Mūsu brīvības cīņās izcili nozīmīga bija uzvara Cēsu kaujās. Pēc tās valdība ar prezidentu Ulmani priekšgalā varēja no Liepājas atgriezties Rīgā un sākt sekmīgu valsts veidošanu. Mūsu armijas dienvidu grupa (Baloža brigāde) bija vācu virspavēlniecībā, Zemitāna ziemeļnieki — igauņu virspavēlniecībā). Nu abas grupas varēja apvienot vienā kopīgā Latvijas armijā pašu latviešu (ģen. D. Sīmansona) vadībā.

Cēsu kaujās blakus cīnījās latviešu Lāčplēsis ar igauņu Kalapuisi. Igauņu spēki un arī upuŗi bija lielāki par mūsējiem. Paldies „igaunīšiem — bālenīšiem" (Ausekļa apzīmējums.) Jāšaubās, vai atsevišķi cīnoties būtu gūta uzvara. Un latviešu zaudējums pie Cēsīm būtu arī igauņu zaudējums, jo Melnais bruņinieks bija vienlīdz naidīgs mums abiem.

Laba bija arī mūsu sadarbība ar poļiem Latgales atbrīvošanā.

Lai kā, I. Pasaules kaŗa izskaņā 7. tautas atbrīvojās no lielvaru kundzības un pašas veidoja savu dzīvi neatkarīgās valstīs. Veidoja veiksmīgi visās dzīves nozarēs, atskaitot vienu.

Tā bija aizsardzība, nodrošināšanās pret brutālu varu agresiju. 2. Pasaules kaŗa norisēs šī agresija uzgūla visām, atskaitot Somiju, kas vēl elpo samērā brīvu elpu.

Brīvības un demokratijas triumfs visiem bija aizmiglojis acis. Domājām, ka tā nu būs un paliks uz laikiem.

Mūsu talantīgais ārlietu ministrs Z. Meierovics raudzījās reālāk. Viņš noorganizēja Bulduru konferenci (1922.), kam bija likt pamatus Polijas un Baltijas telpas jauno valstu ciešai saimnieciskai un militārai sadarbībai.

Konferencei nebija cerēto panākumu. Polija un Lietuva bija naidā Viļņas dēļ, viena ar otru nerunāja un nevēlējās būt kādās saistībās un līgumos. Vēlāk Polija nolīga draudzības līgumus ar Angliju un Franciju — Eiropas lielajiem. Taču savās liktenīgajās dienās no saviem draugiem kaut cik jūtamu palīdzību nesaņēma un pēc kaŗa tie viņu atstāja Maskavas ziņā un teikšanā. Kā vecs korālis pauž: „Uz kungiem cerēt viss ir velti."

Somija konferencē piedalījās tikai kā novērotāja, jo cerēja iesaistīties Skandinavijas blokā kopā ar Zviedriju, Norvēģiju un Dāniju. Arī pievīlās, jo no iecerētā bloka nekāds reāls spēks neizveidojās un kaŗā ar PSRS bija gandrīz pilnīgi viena.

Palikām divatā ar Igauniju. Mums gan bija draudzības līgums, taču to neīstenojām. Ir dzirdēts, ka igauņi neesot mūs pat informējuši par sarunām Maskavā krievu militāro bāzu lietā. Otra versija ir pilnīgi pretēja: Igaunijas ārlietu ministrs Selters informējis mūsu sūtni Kociņu, ka atceļā nolaidīsies Rīgā, lai apspriestos ar latviešiem. Bet aerodromā neviena mūsu valdības pārstāvja nebijis, nevienu arī nevarējis sazvanīt pa telefonu. Tad nopratis, ka latvieši aiz lielas piesardzības izvairās runāt: lai tie igauņi tiek galā vieni kā prot un var, mēs savas rokas turam absolūti „tīras" un neitrālas.

Vienādi vai otrādi — vienlīdz bēdīgi. Šī „nevainība", priekšlaicīgā nomešanās ceļos varmākas priekšā — nekā nelīdzēja: mūs norija pa vienam pēc Kremļa izstrādātā plāna un grafikas. K. Skalbe rakstīja dzejolī „Jaunie vilki":

Mēs esam jauni vilki.
Mēs dzimām vienā dienā
Un mirsim stundā vienā,
Ja liktens ļauns tā lems,
Kad brīvību mums ņems.
Mēs esam jauni vilki.
Lai cieši kopā ejam
Un baltiem zobiem smejam
Tiem, kas mūs negrib taupīt.
Un grib mums brīvi laupīt.

Tā nu ir noticis. Brīvi būdami, saskaņotā kopsolī negājām, nu esam kopā savažoti kā senie galeru vergi. Trūka tālredzības, sīki nieki, ambicijas kavēja šadarbību.

Vai esam savu lielo vainu atzinuši? Vai domājam un darām, lai nākotnē to labotu? Gaužām maz. Nedaudzām balsīm, kas ieteic Baltijas Savienotās Valstis, nav gandrīz nekādas atbalss. Bet labāk vēlu nekā nemaz. Jādara, kas darāms, teorētiski un praktiski.

Skeptiķi iebildīs, ka Baltijas Savienotās Valstis ir naīva, nereāla ūtopija, ka Čechoslovakijā čechi ēdas ar slovakiem, Jugoslavija serbi ar kroatiem. Tiesa. Ar rūgtumu jāatzīst, ka Maskavas despotijā, „brālīgo padomju tautu saimē" gan sadzīvojam itin labi. Ir tomēr vismaz viens gaišs piemērs. — Šveice, kur brīvi sadzīvo vācieši, itālieši un franči.

Jādara, kas darāms.

Ja ne globālā Brīvo Latviešu Pasaules Apvienība, tad atsevišķās trimdas zemēs gan tāda vajadzīga. Iesniegumiem valdībām u.c. iestādījumiem jānāk visu 3 baltiešu vārdā. Tad tām būs drusku lielāks svars.

Lielākos centros vajadzīgas baltiešu apvienības. Tām veicama teorētiska un praktiska tuvināšanās. Piemēram, sarīkojumi, kur programmas daļā piedalās visas 3 tautas, nobeidzot ar draudzīgu sadzīvi.

Līdzīgi jātuvinās baltiešu jaunatnei.

(Turpinājums sekos)

Jo straujāk lej, jo mazāk var ieliet

(Pārnesums no 3. lpp)

berts Dēliņš, Austrālijas Latvieša izdevēja tēvs.

Laiki mainījušies. Ja tagad lasām, ka Austrālijas latviešu jaunatnes apvienībā var darboties latvieši līdz 35 gadu vecumam, tad latviešiem Austrālijā ieceļojot, šāda paaudžu sadale nebija. Austrālijas Latvieti 1949. gadā sāka izdot 28 g. vecs „jauneklis" Emīls Dēliņš. Sidnejas latviešu literāros vakarus 1950. gadā sāka rīkot 30 gadus vecs „jauneklis" Spodris Klauverts. Varbūt tādēļ nav nejaušība, ka abi „vecjaunieši" šogad piedalījās kā referenti Latviešu preses biedrības 150 gadu jubilejas sarīkojumā Sidnejas latviešu namā 27. augustā. Sarīkojumu vadīja ilggadējais Austrālijas Latvieša Sidnejas redaktors un Latviešu preses biedrības Austrālijā priekšsēdis Aleksandrs Zariņš. Sarīkojums iesākās ar E. Dēliņa referātu.

Latviešu preses 150 gadu pastāvēšanas sarīkojuma gadījumā vērts pārdomāt par šāsdienas preses nozīmi un uzdevumiem. Ja preses sākumi pagājušā gadu simtenī bija galvenokārt mācītāju un skolotāju darbs, tad arī tā laika periodikas galvenais uzdevums bija pamācības un skološana. Pirmie laikraksti mācīja tautu klausīt valdību un darba devējus; vēlāk līdzīgā veidā citi laikraksti (Pēterburgas Avīzes, Dienas Lapa) mācīja kritizēt un nepaklausīt. Šodien uzdevumi citi. „Avīžnieku uzdevums nav sludināt vai dot praktiskas zināšanas, bet gan sniegt informāciju, kas ļautu lasītājiem pašiem spriest par notikumiem," teica E. Dēliņš.

No latviešu laikrakstiem šodien sagaida ne tikai ziņas par aktuāliem notikumiem, bet arī ziņas, kuŗas nekur citur nevar atrast, notikumu analizi un vērtējumu. Latviešu laikraksti trimdā vispirms sniedz ziņas par notikumiem latviešu sabiedrībā. „Ziņas ir viss, kas sabiedrībā jauns, interesants un nozīmīgs. Mums jāraksta par mūsu sarīkojumiem, par biedrību dzīvi, par to, kas notiek Latvijā, dzīvi citās zemēs un, galvenais, jādod iespēja lasītājiem izteikties," teica referents.

No visām iesūtītajām lasītāju vēstulēm Austrālijas Latvietis iespiež ap 90%. Dota iespēja izteikties arī latviešu organizācijām, ja tikai tās iesūta ziņas par savu darbību.

Ir saprotams, ka trimdas laikrakstiem ir financiālas grūtības. Principā ir maza starpība, vai laikrakstu iespiež 1000 vai 100.000 eksemplāros, — izdevumi gandrīz tie paši. Bet ja pēdējā gadījumā laikraksts varētu izmaksāt 1 centu, pirmā gadījumā tā cena būtu 1 dolars. — Laikrakstu var atbalstīt ar sludinājumiem. Vai balļu rīkotāji, kas sagaida lielu atlikumu, nevarētu ievietot savā latviešu laikrakstā ietekmīgu samaksātu sludinājumu? Visumā latviešu laikraksta galvenais atbalsts līdz šim nav bijuši sludinājumi, bet abonentu skaits. Jauks ierosinājums: lai vecāki, viņu bērniem laulībā dodoties, samaksātu tiem sava latviešu laikraksta gada abonementu. Varbūt „bērni" pēc tam laikrakstu turpinātu abonēt.

Referātam sekoja jautājumi.

V. Motmillers: Jaunās Gaitas referātu rakstītāji rod avotus Pad. savienības presē. Vai nevajadzētu trimdas presē vairāk rakstu par šīs preses nepilnībām?

E. Dēliņš: Mums jaunatne jāinformē par to, ko tā nezina, bet informācija jāpasniedz uzmanīgi. Citādi ir kā ar pudeles kaklu, jo straujāk lej, jo mazāk var ieliet. Vajaga konkrētus piemērus, piemēram, parādīt Rīgas Balsi un Austrālijas Latvieti. Viņi paši sapratīs, cik liela vērtība katrai. Esmu ieteicis arī jauniešiem lasīt Cīņu, bet to neviens nespēj izlasīt.

E. Šmugajs: Latviešu laikrakstā nevajadzētu ievietot jaukto laulību uzņēmumus.

E. Dēliņš: Ziņu nepublicēšana būtu ziņu noklusēšana. Varbūt varētu atrast kompromisu: latviešu laulībām lielus uzņēmumus, jauktām laulībām mazākus.

A. Strazdiņš: Dažreiz mēs pārāk negātīvi novērtējam visus notikumus Latvijā, nopūšamies par naftas atrašanu, vagonu rūpniecību, latviešu sportistu viesošanos ārzemēs. Kāpēc mēs Latviju vienmēr saucam par okupēto Latviju?

E. Dēliņš: Okupētā Latvija kļuvusi par tikpat nodrāztu apzīmējumu kā padomju Latvija. Mēs Latviju vairs nesauktu par okupēto Latviju, ja padomju prese Latviju vairs nesauktu par padomju Latviju. Tad visi lietotu vienu apzīmējumu — Latvija. — Rūpniecības labumi latviešiem nesniedz priekšrocības, jo krievi dibina Latvijā rūpniecību, kuŗā nodarbina ievestus krievu strādniekus, ražojumus izvedot uz Krieviju.

J. Tilibs norāda uz dažiem faktu sagrozījumiem sporta ziņās.

A. Plaude ieteic samazināt sporta nodaļu, ievietojot vairāk rakstu par Austrālijas politisko partiju mērķiem.

J. Ronis ierosina atjaunot 1954. gadā atmesto nodaļu angļu valodā tiem, kas latviešu valodu nesaprot. Tanī pašā nodaļā varētu ievietot arī jaukto laulību uzņēmumus.

E. Dēliņš: Vai lai mēs meklējam vieglāko ceļu? Lai tikai bērniņiem nebūtu par grūtu?

Vakara otrā daļā Sidnejas latviešu teātŗa literārās sekcijas vadītājs Spodris Klauverts sniedza periodikas izvilkumus „No Latviešu Avīzēm līdz Jaunākām Ziņām." — Kā un ko rakstīja toreiz. Izvilkumus lasīja Lija Gailīte, Zeltīte Nīce, Valde Līce un Uldis Siliņš. Aktieŗi galvenokārt uzsvēra komisko elementu. Dzirdējām gan Dievs, sargi ķeizaru, gan Reiņa Kaudzītes bažas par spekulantiem, gan Zvārguļu Edvarda atbildi Jansonam Braunam polēmikā par dzeju, gan Andreja Upīša zobgalīgo rakstu par Viktoru Eglīti un viņa dēlu. Bija arī nopietnāki raksti: teātŗa kritika par Lolitas brīnumputnu, raksts par rakstnieku dienām Rīgā u.c. Šos materiālus klausītājiem sniedza juku jukām, kādu pieeju raksturoja jau pirmais piemērs: tautasdziesmas par tēvzemi ar nobeiguma pantu par krievu baznīcas torni. Smieklus varēja izraisīt arī nopietni domātā reportāža Dienas Lapā par 1905. gada nemieriem un to likvidēšanu Rīgā. Tur „zaldāti" uzbrūk gan „flintēm" gan „štikiem" un beidzot krauj nemierniekus grēdām vien ratos. Šī groteskā aina, lietojot prof. E. Dunsdorfa vārdus, klausītājus „raustīja". Vai smieties par novecojušiem vārdiem, vai palikt nopietniem, noklausoties par kādu bēdīgu notikumu Latvijas vēsturē?

Domāju, ka Spodris Klauverts sniegtos materiālos tīšām virknēja gan komiskos, gan nopietnos elementus. Kā groteskā absurdistu lugā. Kā traģikomēdijā vai komiskā traģēdijā. Kā jaunatnes dienu raibā sarīkojumu vakarā. Kur beidzas smiekli, kur sākas asaras? Šādu pieeju sastopam arī Mērnieku laikos, Kārļa Zariņa Kauguriešos, Donkichotā u. t. t.

Juris Krādziņš

Latviešu preses 150 gadu atceres sarīkojumā Sidnejā pie V. Motmillera iekārtotās izstādes. No kreisās: izstādes kārtotājs V. Motmillers, mūsu laikraksta Austrālijas redaktors Ed. Šmugājs, rakstnieks M. Eglītis un Latviešu preses biedrības Austrālijā valdes priekšsēdis A. Zariņš.
R. Āboltiņa uzņēmums

Valentīns Pelēcis

NEMAINĀS

Ko līdz šausmināties vēsturē
par tumšajiem Viduslaikiem?
Ko līdz pētīt pīšļus alu pavardos,
lai uzzinātu,
cik grūta bija tur dzīve . . .

Nelīdz arī mūsu bēdu stāsti
par mūsu paaudzes sāpēm . . .
Stiprākais vienmēr valdīs,
vājākais kalpos.
Alga viena: virsaitis ālā,
pāvests Viduslaikos,
vai „stiprais vīrs" šodien.

Vilīgais, gudrais un bagātais
allaž būs kopā ar stipro.
Palīdzēs veidot jaunus likumus,
kas būs tādi paši kā senie:
Paklausīgajiem antiņiem
dot mērenu iztikšanu izkulties,
nepaklausīgos bargi sodīt!
Civilizācija vienīgi civilizējusi
nepaklausīgo sodīšanas rīkus.
Padomju savienībā antiņus spundē trako mājās.
(„Trakī", jau viņi ir!)
Irānas šacha valstībā
cepina uz elektriskiem „pavardiem".
Brazilijas demokratijā
„demokratiski" pielietojot
ir elektrību, ir veclaicīgo runāšanu . . .

Šie tikai daži piemēri.
Bet ļoti līdzīgi ir visā pasaulē,
un nav svarīgi, vai Ļeņina, vai Jahves vārdā.

Kopš alu laikmeta ir mainītas
tik daudzas dekorācijas,
bet pati liktenskatuve un cilvēks
nemainās . . .

GATAVOSIMIES KOKĻU DIENĀM!
Tās šogad notiks 7. — 8. oktobrī
Milvoku jaunajā latviešu namā,
8845 W. Lynx Ave. Gaidīsim!
Rīkotāji

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
RĪKO
GADSKĀRTĒJOS
Gada svētkus
14. oktobrī pl. 7.30 vakarā
Programmā: **soprāns Dace Kārkliņa**
Saviesīga dzīve ● Arro deju kapella ● Pilna bufete
Sarīkojuma laikā notiks dāmu komitejas rīkotās loterijas izloze. Ieeja $3.00

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited
491 College St., Toronto 174, Ont.

maksā

5% par noguldījumiem,
5½% par ilgtermiņa noguld.

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus, Reizē ar naudas **noguldīšanu vai aizdevumu izsniegšanu kreditsabiedrība izdara dzīvības apdrošināšanu līdz $2000.00 vai $5000.00.**

Birojs atvērts darbdienās no pl 12 — 8 vakarā,
Sestdienās līdz 15. septembrim slēgts.

TALRUNIS
924-2551
924-2552

☆

Pasūtiniet tagad labāko dāvanu uz
LATVIJU
SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS
INTERTRADE EXPRESS CORP.
to jums teica pirmā un to saka jūsu piederīgie.

Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, jo katrs SPECIĀLAIS RUBLIS ir vismaz 4 reiz vērtīgāks par parasto rubli. Tas ir apm. tā, kad jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 rubļu vērtībā, vai pat vairāk.

Speciālo rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀTS.

Tikai INTERTRADE EXPRES Corp. dod jums ātru pakalpojumu. Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.35

ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU.

Jūs varat sūtīt katru summu, ko vēlaties. PIEPRASIET MŪSU ILUSTRĒTOS KATALOGUS.

PASŪTINIET TAGAD TIKAI
caur
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, Fifth Floor
NEW YORK, N.Y. 10010,
tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi
Tikai uz īsu laiku.
Ātra piegāde.

	Cenas US$
ZHIGULI VAZ 2101	**$3,214.-**
MOSKVITCH 412 IZH	**$3,155.-**
MOSKVITCH 408 IE	**$3,033.-**
ZAPOROZHETS ZAZ 968	**$2,026.**

Pieprasiet mūsu speciālo ilustrēto apkārtrakstu. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM.

PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Mums ir 23 gadu pieredze šinīs darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

(11. turpinājums)

„Jūs abi ejiet Alises mašīnā," tēvs noteica, un visi devās uz izeju.

Ivete pavilka Bobu sānis un čukstot vaicāja: „Cik ilgi jūs abi jau satiekaties?"

„Divas stundas", jauneklis tāpat čukstus atbildēja un paspieda meitenes elkoni.. Boba vecvecāki bija ieceļojuši no Skotijas un bieži stāstīja par draudzīgo un jautro sadzīvi dzimtās zemes ciematos, bet likās, ka šī latviešu ģimene pārspēja viņa senčus. Ja kādā brīdī, kad viņi abi maisīja dzērienus virtuvē, Kristīne nebūtu ieminējusies, lai viņš nesāk justies kā mājās, Bobs patiesi būtu aizmirsies. Kristīne spēlēja klavieres, un visi pārējie dziedāja.

„Mēs ar Iveti aizvedīsim Bobu mājās," Kristīne steidzās pateikt tēvam, lai nevienam citam neienāktu prātā to darīt. Un tā draudzība iesākās. Bobs pagriezās gultā uz sāniem un maigi pārlika roku sievas pleciem.

Ierodoties otrdienas rītā cietumā, instruktora Brauna laimīgā sajūta un priecīgais smaids izplēnēja un izgaisa. Ieslodzītie gāja savās ikdienas gaitās klusēdami, galvas nodūruši drūmo cietumsargu pavadībā. No mākslas darbnīcas neatskanēja ne mazākais troksnītis. Instruktors Brauns iegāja savā kabinetā un uz galda atrada cietuma priekšnieka Nilsona zīmīti: „Ienāc pie manis."

Džims nogludināja svārku stūrus un devās pie priekšnieka.

Šai iestādē bija nerakstīts likums nekā nevaicāt, bet gaidīt, lai notikuma aculiecinieki stāsta. Šādā veidā cietuma priekšnieks bija panācis lietišķības un taisnīguma ievērošanu viņa vadītajā iestādē, kur ieslodzītie zināja, ka pirmsterminā atbrīvošana nav neviena cita kā tikai viņu pašu varā. Izņēmums bija recīdivistu katēgorija. Nilsonam talkā nāca mācītāji, psihologi, psihiatri un sociālās palīdzības ierēdņi, mēģinot atrast iemeslus un atbildi viņu nepārprotami slimīgajai vairākkārtējai noziedzīgajai izrīcībai. Tāpēc arī ar ļoti retiem izņēmumiem cietumnieki dzīvoja līdzi viens otra bēdās un priekos. — Kaut kas bija noticis, bet kas?

Pēc instruktora Brauna klauvējiena Nilsons īsi noteica: „Lūdzu ienāciet." Sirmais cietuma priekšnieks stāvēja pie loga un vēroja dzelzs stieņiem aizrestotos cietumnieku logus. Cementētais pagalms tukšs un kluss. Dzelzs, cements, māli un akmeņi: visa šī aukstā nedraudzīgā apkārtne likās bezcerīga un nejūtīga.

Un tomēr arī šai dažkārt dēvētajā dvēseļu kremātorijā vēl nebija izdzisusi un pārpelnojusies draudzība un līdzjūtība.

Braunam ienākot kabinetā, Nilsons pagrieza logam muguru.

„Ārvilis vakar izdarīja pašnāvību," cietuma priekšnieka balss iedrebējās. Ar bezskanīgu nopūtu instruktors Brauns apsēdās pie rakstāmgalda. Viņa rokas drebēja.

„Kā Raitis pārdzīvoja šo ziņu?" instruktors nenocietās nejautājis.

„Ārēji ļoti mierīgi, bet Bālais Miķelis redzējis viņu raudam." priekšnieka balss aizlūza. „Mēs Ārvili apbedīsim rītā no cietuma kapellas." Nilsons vēl piebilda.

„Vai viņa audžu vecākiem paziņots?" Brauns iejautājās.

„Nē. Ārvilis atstājis vēstuli Raitim, sīki norādot, kam lai nodod viņa mantību. Tur viņš vairākkārt uzsvēris, lai audžu vecākiem par viņa nāvi neziņojot," sirmais iestādes vadītājs noteica un piegāja pie rakstāmgalda.

„Tu droši vien nezināji, viņam bija asins vēzis."

Brīdi abi ierēdņi klusēja. Klusēja arī cietuma mūri. Debess svina pelēkumā klāja cietuma ēkas un pagalmu. Kādreiz arī skumjās pavīd cerība. Tā var būt maza un niecīga, bet izstarotā gaisma ir bezgalīga. Ārviļa nāves gadījumā visu apraka un pazudināja iestādes drūmās celtnes. Desmit gadus vecāku mīlestību un padomu Ārviļa dzīvē bija aizstājuši cietumnieku lāsti, draudi, viņu rupjā valoda, nemieri un kautiņi. Kingstonā viņš piedzīvoja un laimīgā kārtā pārdzīvoja ieslodzīto bruņotu sacelšanos, bada streiku, viena apcietinātā nogalināšanu un vēl citus varbūt ārēji maznozīmīgus, bet apcietināto dzīvē ļoti nozīmīgus epizodus. Brauns juta kaut ko vēsu pilam pār savu seju. Acis pildījās asarām un lauzās uz āru. Vai viņš domāja un cieta par Ārvili? Jaunekli tas iepazina no Kingstonas cietuma priekšnieka vēstulēm, kas pienāca Nilsonam pirms Ārvila pārsūtīšanas uz viņa iestādi. Asaras Brauna acīs radās, domājot par Raiti, par godīgo, respektējamo un apdāvināto jauno architektu, kas, nenojaušot ne mazākā ļaunuma, bija devies līdzi labākajam draugam pie viņa līgavas.

„Man ir arī viena neticami laba ziņa," Nilsona balsī ieskanējās prieks un cerība. „Velss vakar iemaksājis nepieciešamo summu Raiša atbrīvošanai, līdz lietu vēlreiz skata cauri, bet jauneklis nolēmis atstāt cietumu pēc bērēm."

Nilsons ar Braunu sēdēja viens otram iepretim pie rakstāmgalda un domāja vienu domu. Vienalga, vai tas bija cietumā, fabrikā, skolā, universitātē vai ģimenē, cilvēks arvien vairāk, arvien traģiskāk nespēja samierināties ar apkārtni un apstākļiem. Ārvilis bija viens no šīs bezpersoniskās dzīves un vides upuriem.

„Vai tiešām cilvēki to neredz," rakstīja Ārvilis savā atvadu vēstulē Raitim, „ka visur, skaties kur gribi, visur kliedzoša nepieciešamība pēc vietas, kur tu vari būt viens, kur tu vari būt netraucēts; pēc vietas, ko tu vari saukt par savu."

„Te, Džim, ir Ārvīļa vēstule man," Nilsons pasniedza mazu aploksnīti Braunam.

— Piedodiet man, Nilsona kungs, ka sagādāju Jums liekas raizes, bet es nolēmu aiziet no dzīves labprātīgi brīdī, kad beidzot arī es biju ieguvis patiesu un sirsnīgu draugu — Raiti Vizumu. Paldies Jums par visu. —

„Raitim viņš atstājis gaļu vēstuli un savu dienas grāmatu," Nilsons vēl piemetināja.

Brauns smagi piecēlās.

„Apbrīnojami!"

„Apbrīnojami? Kas ir apbrīnojami?" Nilsons pārsteigts vaicāja.

„Neparastais klusums cietumā," Džims atbildēja.

Tik neparastu klusumu instruktors piedzīvoja pirmo reizi. Likās, ka Ārviļa traģiskais liktenis bija aizsējis mutes pat tiem, kas dažkārt neprata klusēt. Jaunekļa kriminālie nodarījumi bija neapdomīgi un bērnišķīgi, it kā tīšu prātu pastrādāti, lai spītētu audžu vecākiem. Apbrīnojamā kārtā Raitis Vizums bija visu iemīļots, bet tuva drauga viņam šai iestādē nebija. Ierodoties Ārvilim, kas zināmā mērā bija vienā pakāpē ar pārējiem apcietinātajiem, un jau pirmajā dienā nodibinot draudzību ar jauno architektu, radās izlīdzinājums cietumnieku rezervētajās attiecībās. Nu visi bija vienādi, vismaz šai iestādē. Kas vēlāk notiks aiz cietuma vārtiem brīvībā, tā katra paša lieta. Nu Arvilis bija miris. Pats labprātīgi devies nāvē. Pirmajā brīdī apcietinātie bija viens uz otru raudzījušies it kā vaicājot: — Vai tu viņu sāpināji? Vai tu viņu aizvainoji? Kādēļ viņš to darīja? Tikai dažas nedēļas pirms atbrīvošanas? — Bet atbildes nebija. Atbilde bija meklējama kur citur. Varbūt Raitis to atradīs aizgājušā dienas grāmatā ...

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Archibīskaps A. Lūsis 21. septembrī izlido uz Austrāliju, kur apmeklēs Sidneju, Kanberu, Brisbeni, Melburnu, Adelaidi un Pertu, viesosies turienes latviešu draudzēs un vadīs dievkalpojumus. Melburnā archibīskaps iesvētīs latviešu draudzes jauno dievnamu. Archibīskapa prombūtnes laikā Pļaujas dievkalpojumu Sv. Jāņa baznīcā 1. oktobrī vadīs māc. Ā. Čops. Pēc dievkalpojuma būs draudzes pēcpusdiena ar dāmu komitejas rīkoto mantu loteriju, kuŗas lozes pārdotas jau iepriekš. Māc. Ā. Čops vadīs arī 15. oktobŗa dievkalpojumu, kam sekos svētdienas skolas skolotāju un bērnu vecāku sanāksme. Tajā pašā laikā bērniem izrādīs piemērotu filmu. Jaunatnes dievkalpojums 24. septembrī, piedaloties pašiem jauniešiem un sākuma liturģiju vadot mācītājam Mārtiņam Ozoliņam. Dievkalpojumu kuplinās Arturs Jansons (vijole) un Inese Černavska (ērģeles).

● Sv. Jāņa draudzes svētdienas skola atsāks mācības 22. oktobrī plkst. 10.30 rītā, bet jauniešu grupas, no 15—16 gadiem, nodarbības plkst. 10 rītā. Jauniešiem no 13—14. g. v. nodarbības 29. oktobrī. Draudzes jauniešiem, kas vēlas iesvētīties nākošā gada maijā, jāpieteicas iesvētes mācībām līdz 22. oktobrim.

● Kanadas latviešu katoļu apvienības valdes locekļi, piedaloties dāmu komitejas priekšniecei M. Gabrānei un revīzijas komisijas priekšsēdei B. Senkēvičai-Ziemanei, bija sanākuši uz sēdi valdes priekšsēža K. Borisa mājā, lai pārrunātu Katoļu dienu izkārtošanu Toronto 7. un 8. oktobrī. Visi sarīkojumi risināsies Latviešu namā un sāksies ar Kanadas latviešu katoļu apvienības un vienību delegātu 15. kongresu, kuŗā apspriedīs event. KLKA statūtu grozījumu projektu, budžetu un apvienības turpmāko darbību. Būs arī apvienības valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas. Kongresa delegātiem un viesiem plkst. 6 vakarā kopīgas vakariņas ar saviesīgu vakaru. Svētdien, plkst. 9 rītā, svinīgs dievkalpojums lietuviešu Sv. Jāņa Kristītāja baznīcā, piedaloties solistei Apolonijai Sapalei-Raikovskai un apvienības korim. Plkst. 2 dienā V. Rundāna referāts Latviešu namā: Latgale dziesmās un skaņās. Plkst. 4 pēc pusd. jauniešu mūzikāli un tautas deju priekšnesumi skolātājas K. Zariņas vadībā.

● Latviešu akadēmiskās organizācijas Toronto rīko 1. oktobrī plkst. 5 pēc pusd. Latviešu namā Latvijas universitātes 53. gada dibināšanas atceri. Akadēmisko runu — Demografiskās pārmaiņas Latvijas iedzīvotāju sastāvā — teiks Pacifika luterāņu universitātes tautsaimniecības fakultātes dekāns prof. Gundars Ķeniņš-Kings no Takomas, Vašingtonā. Ieeja pret ziedojumiem. Nobeigumā kafijas galds.

● Vīru koris Viesturs diriģenta J. Baruša vadībā rosīgi atsāka mēģinājumus 22. augustā. Koris, gan ne pilnā sastāvā, septembŗa sākumā piedalījās ASV DV dienās Milvokos, bet pirms tam, 27. augustā, dziedāja Sarīkojumu talkā Sidrabenē, kas tam bija pirmā uzstāšanās šajā sezonā. DV Kalamazū apvienība uzaicināja kori 16. septembrī sniegt patstāvīgu koncertu Kalamazū, uz kurieni dziedātāji izbrauca autobusā. Viesturieši iesākuši gatavot kopīgu programmu ar Montrealas vīru kori Junda nākošā gada 3. februāŗa koncertam Toronto, kam sekos koncerta atkārtojums Montrealā pavasarī. Viestura koris nākamgad piedalīsies arī dziesmu svētkos Klīvlendā. Koris labprāt redzētu savā vidū jaunus dziedātājus. Pieteikšanās koŗa mēģinājumu laikā otrdienas vakaros no pl. 8 Latviešu namā pie diriģenta J. Baruša vai pie koŗa priekšnieka Ž. Šmita, tālr. 488-9445.

● Dainas koris atsāka sezonu ar pirmo mēģinājumu 11. septembrī. Mēģinājumi diriģentes Almas Skudras-Kārkliņas vadībā notiek pirmdienās, plkst. 7.30 vak. Sv. Jāņa baznīcā, izņemot 25. septembri, kad mēģinājums būs Latviešu namā, jo baznīcas sarīkojumu zāle šajā laikā paredzēta gleznotāja Jūlija Popeļa darbu izstādei. Koris gatavojas garīgam koncertam par labu Sv. Jāņa baznīcai, ko rīko Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja. Dainas koris piedalīsies arī 100 gadu dziesmu svētku jubilejas koncertā Klīvlendā. Koŗa valde un diriģente cer uz jauniem dziedātājiem kā sieviešu, tā vīriešu balsīs, sevišķi tenoros. Jauni dziedātāji aicināti pieteikties pie koŗa priekšnieka U. Maksiņa, tālr. 691-7618.

● Sv. Džozefa slimnīcā 8. septembrī ar sirdstrieku miris 79. g. vecais Kārlis Beķeris. Viņš atstāj dzīvesbiedri Zentu, bet arī pēdējā ievietota slimnīcā un nespēj sava mirušā vīra apbedīšanu izkārtot. Nelaikim citu piederīgo Toronto nebija; viņš nebija arī nevienā latviešu draudzē. Aizgājējam paliek vēl 85 g. vecs brālis Andrejs, bet tas dzīvo Filadelfijā, ASV. Arī DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdim I. Zamlovskim vēl neizdevās izkārtot apbedīšanas jautājumu. Iespējams, ka nelaiķi apbedīs aizgādības iestādes.

● Latviešu biedrības dāmu komiteja rīko 15. oktobrī Latviešu namā rudens tirdziņu ar vecās paaudzes pēcpusdienu un vokālā ansambļa Ceļinieki un citiem priekšnesumiem. Atlikums paredzēts Minsteres latviešu ģimnazijas atbalstam Rietumvācijā. Tirdziņā būs arī atsevišķs rokdarbu galds un bērniem pārsteiguma sainiši. Dāmu komitejas locekles sagatavojušas 300 trauciņus ar ievārījumiem. Kas vēlētos tirdziņu atbalstīt ar saviem rokdarbu ziedojumiem, lūgti sazināties ar dāmu komitejas priekšnieci Edīti Āpši, tālrunis 499-0281. Latviešu biedrības dāmu komitejas rokdarbu vakari etnografes Aleksandras Dzērvītes vadībā notiek ik mēneša otrā ceturtdienā. Nākošās sanāksmes 12. oktobrī un 9. novembrī, dāmu komitejas priekšnieces Edītes Āpšes mājā (54 Kelvinway Dr., Agincourt). Nodarbību sākums plkst. 7 vakarā. Pirmais saiets bija 14. septembrī.

● DV Toronto nodaļas šacha turnīrs sākās 8. septembrī un turpināsies līdz oktobrim. Spēles notiek trīs reizes nedēļā — trešdienās un piektdienās no plkst. 7.30 vakarā, bet svētdienās no plkst. 4 pēcp. Pēc tam sāksies jauns turnīrs.

● Pēc vairāku gadu slimošanas 8. septembrī 85 g. vecumā miris Jāzeps Poškus. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri Līzi, dēlu Edgaru, vedeklu Almu, mazmeitu Ingridu, bet ASV mazdēlu Uldi un mazdēlu, brāli un māsu Berlīnē. Nelaiķi pārpelnoja 12. septembrī, ceremoniju vadot archibīskapam A. Lūsim.

● Māc. A. Briedis salaulājis Anitu Dambergu ar Pjēru Šaŋonu (Chagnon).

● Toronto latviešu kreditsabiedrība augustā pelnījusi 6790 dol. Šajā darbības gada 5 mēnešos kreditsabiedrības kopīgā peļņa reizē ar to ir 20.871 dol. pret 12,729 dol. tai pašā laikā gadu iepriekš. Bilance pieaugusi uz 3.779.928 dol. Biedru skaits turpina augt un augustā tas pavairojies par 8, kopskaitā 2553.

● Kanadas gaidu un skautu jendu rīkotie kopnieču un kopnieku kursi risināsies no 7.—9. oktobrim Saulainē. Kursu atklāšana sestdien, 7. okt., plkst. 9 no rīta, bet nobeigums pirmdien, 9. okt., plkst. 3 pēc pusd. Kursantiem jāierodas kursu novietnē jau 6. okt. no plkst. 7—10 vakarā. Dalības maksa 6 dol. no personas. Gaidu kursantes pieteicamas vad. G. Upītei (36 Ray St. S., Apt. 5, Hamilton 12, tel. 529-0880), līdz 1. oktobrim. Skautu kursanti piesakāmi vad. S. Leimanim (71 Allonsins Dr., Etobicoke, tel. 621-0184). Piedalīties aicināti skauti un gaidas, kas vai nu pašreiz ieņem kopnieku amatus vai domā to darīt nākotnē.

● Jorkas latviešu kapu svētkos archibīskaps A. Lūsis iesvētīja pieminekli Arturam, ne Kārlim Varšēvicam, kā mūsu laikraksta iepriekšējā numurā nepareizi ziņots.

Policijas cīņa ar . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

policijas „Melnajās Bertās", izklieguši komūnistu saukļus un dauzījuši arestvāģu sienas. Apcietinātie apsūdzēti par uzbrukumu policijai un bīstamu ieroču turēšanu. Pēc apcietināto saraksta redzams, ka tie visi ir no 18 līdz 36, viens pat 48 gadus vecs, galvenokārt no Toronto, trīs ar dzīves vietu Hamiltonā, bet viens no Montrealas.

Kas īsti bijuši trača rīkotāji un dalībnieki? Par to pēc Toronto rīta laikraksta The Globe and Mail ziņām pastāstījusi Medžija Bizella, kas Spadainas vēlēšanu iecirknī kandidē uz komūnistu saraksta Kanadas federālās vēlēšanās un vada Toronto grāmatu veikalu. Viņa izteikusies, ka policija bijusi „fašistu pusē". Demonstrācijā piedalījušies Afrikāņu nacionālais kongress, Spāņu demokratu savienība, Kanadiešu komiteja par demokratisko Spāniju, Melno izglītības projekta organizācija, Kanadas komūnistu partija un komūnistu jaunatnes līga, Rietumindijas informācijas centrs, Bengladešas savienība, Pakistānas studentu apvienība un vairākas personas, kuŗām jau draudēja deportācija. Tātad īsta sarkano „buķete"!

Šī nav pirmā reizē, kad latviešu vārds iejaukts šejienes nevēlamos notikumos, ar kuŗiem mums nav nekāda sakara. Visiem vēl būs atmiņā vietējās preses sensācionālie raksti šāgada maija sākumā par „kuklusklāna" ierašanos Toronto, minot šajā sakarā DV namu, kuŗā arī bija izīrētas telpas kādai tās pašas Edmunda Berkes biedrības sanāksmei, kanadiešu presei rakstot, ka tajā pulcējušies „labā spārna ekstrēmisti, kuklusklānieši, neonacisti, teroristi" un diezin vēl kas cits, sensācionālā stilā runājot par kādu „slepenu banketu" u.t.t.

Dabiski, ka par šādu latviešu vārda „daudzināšanu" neviens sajūsmināts nebūs, it sevišķi, ja tas šādā veidā atkārtojas, kā tas šoreiz noticis ar Latviešu namu. Tas liek jautāt, vai izīrējot telpas svešām organizācijām, nevajadzētu padomāt arī par sekām, kas līdzīgi varētu atkārtoties bez mūsu vainas, bet kas apstākļu nepārzināmājiem un paviršiem ziņu lasītājiem vai klausītājiem liktu domāt, ka arī latvieši šeit varētu būt kādā veidā iejaukti.

—rd.

Lizete Skalbe piepulcināta veļiem

No Zviedrijas saņemta ziņa, ka 2. septembrī apklususi pazīstamā žurnāliste, vairāku desmitu ziemeļnieku daiļdarbu tulkotāja, sabiedriska darbiniece un dzejnieka Kārļa Skalbes Ziemeļmeita, kā Lizeti, Kārļa Skalbes dzīvesbiedri, draugi jaunībā sauca.

Lizete Skalbe, dzim. Erdmane, dienas gaismu ieraudzīja 1886. g. 14. septembrī Auru muižā Zemgalē, kur viņas tēvs bija galdnieks, bet vēlāk pārnāca uz Rīgu. Te arī aizrit Lizetes bērnības un jaunības dienas. Viņas dzīvē bija iekritusi sēkliņa no gaišā aizsaules dārza, kas nabagu ļaužu Laimai ieķērusies baltajās villainēs, kā to Skalbe stāsta savā pasakā par vērdiņu. Kādā izbraukumā uz Ērgļiem viņa iepazīstas ar dzimtenes daiļuma apdziedātāju Kārli Skalbi; šī draudzība aug arvien lielāka, līdz 1904. g. tie slēdz mūža derību.

Lizete līdz ar savu dzīves biedru Kārli Skalbi un citiem latviešu patriotiem alkst pēc mūsu apspiestās tautas labākas nākotnes. Viņi sāpīgi izjūt dzimtenes likteni un dara visu iespējamo tā uzlabošanai.

Veltīgas ir viņu un citu brīvības alcēju pūles — tie sabrūk pret melnās reakcijas varu, kas daudzus latviešu censoņus spiež atstāt dzimteni.

Lizete kopā ar dzīvesdraugu no 1907.—1909. g. dzīvo gan Norvēģijā, Somijā, Zviedrijā, Vācijā un Šveicē. Lai sagādātu nepieciešamo ikdienas vajadzībām un K. Skalbe varētu rakstīt, Lizete strādā Oslo fabrikā par strādnieci. Viņa drīz vien iemācās skandinaviešu valodas, kas toreiz un arī otrā trimdā atvieglina viņas eksistenci. Viņai ir teicams stils, valodai skaidrs plūdums. Kas gan no mums nav lasījis viņas tulkotās grāmatas — Unsetes, Hamsuna, Strindberga, Lu Juhansona, Lagerkvista u.c. romānus.

Pirmā pasaules kaŗa laikā L. Skalbe strādā Līdumā un bēgļu birojā, bet vēlāk preses birojā un Latvijas telegrafa aģentūrā (LTA). 1944. g. otrreizēja trimda to noved Stokholmā, kur drīz vien viņa zaudē dzīves draugu Kārli Skalbi.

Lielāko daļu no dzīves paņem rūpes un raizes par iztiku rītdienai. Maz viņas dzīvē bijis gaišu atpūtas brīžu. Kopš 1945. g. Lizete Skalbe ir archīva darbiniece, dzīvi piedalās latviešu sabiedriskā dzīvē, ir Pen kluba biedre un valdes locekle.

Kādreiz kāds labs pazīņa par viņu rakstīja: „Lizete Skalbe paturējusi vienkāršo latviešu sievietes tēlu. Tikai atminot aizsaules dārzos aizgājušo dzīvesbiedru, Lizetes acīs pamirdz asaras." Arī pēdējos dzīves gados Lizete nevadīja dienas dīkā, bet nereti palīdzēja tautiešiem ar savām zviedru valodas zināšanām.

Lizete Skalbe aizgājusi pie sava dzīves drauga Kārļa Skalbes.

Pārnāks bēri, pārnāks raudi,
Es mūžam nepārnākšu.

(T. dz.)

B. Senkēviča

Guntis Ruņģis ar izcīnīto balvu J. Liģera uzņēmums

Divkāršs uzvarētājs

Pēdējo pāris gadu laikā, kad Kanadā un ASV pārdoto divriteņu daudzums sasniedzis rekordskaitli, strauji pieaudzis arī negadījumu skaits. Riteņbraukšana daudziem kļuvusi ne vien par līdzekli, lai atbrīvotos no liekā miesas svara, bet to lieto arī satiksmei uz darba vietām. Visvairāk ar diriteņiem tomēr brauc skolu jaunatne dažādos vecumos. Skolās māca satiksmes noteikumus un kā pareizi lietot divriteni, notiek arī pārbaudes sacensības ar godalgām.

Ontario dienviddaļas laikraksti sniedz foto attēlus un aprakstus, ka šogad, jau otru gadu pēc kārtas, 300 finālistu grupā uzvarējis 10 g. vecais Guntis Ruņģis, kas dzīvo mazajā Džarvis pilsētiņā, kur mācās vietējā pamatskolā. Pērngada nobeiguma sacensības risinājās Kristallīcī, bet šogad Velandē, tiesnešiem esot pilsētas satiksmes un policijas ierēdņiem. Guntis jau abas reizes saņēmis ne vien 100 dol. personisku balvu, bet izcīnījis arī ceļojošo balvu savai skolai, kuŗa paliks tās īpašumā, ja viņš to izcīnīs vēl trešo gadu pēc kārtas.

Tuvākā latviešu skola Guntim Ruņģim ir Hamiltonā, kur šogad viņš mācīsies 6. klasē. Kopā ar brāli ceļu uz latviešu skolu mēro arī viņa māsas Anda un Kristīne. Uz jautājumu, par ko Guntis gribētu dzīvē kļūt, viņš droši atbild: par profesionālu hokeja spēlētāju! J. V.

Trimdas jaunieši piesola atbalstu Latvijas jauniešiem

REZOLŪCIJU UN ATZIŅU BIRUMS OTRĀ VISPASAULES LATVIEŠU JAUNATNES KONGRESĀ ANGLIJĀ

2. VLJK sapulce pieņem VLJ fonda statūtu metu par VLJ fonda pagaidu statūtiem. Sapulce uzdod VLJ fonda pašreizējai valdei vadīt fondu līdz 1973. g. 1. janvārim, un ALJA, ELJA, LJAA un LNJAK izraudzīt jauno fonda valdi, kas pārņem fonda vadību 1973. g. 1. janvārī.

2. VLJK sapulce iesaka VLJF valdei atbalstīt sapulču darba kārtības noteikumu izdevumu, ko uzņemas sastādīt V. Āboliņš un J. Reinfelds.

2. VLJK sapulce pieņem, ka ELJA pienācīgi atlīdzināma ar 5000 DM par zaudējumiem, kas radās līdz ar 1. un 2. VLJK, kas atņēma ELJAi iespēju rīkot savus gadskārtējos kongresus. No šāda precedenta rodas sarežģījumi, tāpēc nākošām VLJK rīcības komisijām laikus jāizplāno, kā norēķināties ar apvienību, kuŗas apjomā kongress paredzēts.

2. VLJK sapulce ieteic latviešu jaunatnes organizācijām visās savās publikācijās lietot latviešu valodu. Sevišķa ievērība veltījama īpašvārdu pareizrakstībai. Lai novērstu grūtības attiecīgās personas identificēšanā, būtu jāievēro sieviešu un vīriešu dzimtes īpašvārdu pareizrakstības noteikumi.

2. VLJK sapulce ierosina rīkot VLJ kongresus ik pa trim gadiem.

2. VLJK sapulce pieņem 3. VLJK vietas izraudzīšanu atstāt 3. VLJK rīcības komitejai.

2. VLJK sapulces vēstījums latviešu jaunatnei Latvijā:

Mēs, trimdas latviešu jaunatne no Eiropas, Amerikas savienotām valstīm, Kanadas un Austrālijas, kas šeit esam sapulcējušies 2. VLJK ietvaros, sūtām mūsu vissirsnīgākos sveicienus Tev, latviešu jaunatne Latvijā, un izsakām savu atbalstu mūsu kopējai cīņai pret krievu imperiālismu.

2. VLJK sapulce apsveic 17 latviešu komūnistu protesta vēstuli pret Latvijas rusifikāciju, un nolemj atbalstīt viņu solidārizēšanos ar latviešu tautas kopīgo cīņu par nacionālo un politisko brīvību. Kongress aicina Rietumvalstu komūnistu partijas ievērot 17 latviešu komūnistu aicinājumu atbalstīt viņu prasības un izdarīt spiedienu pret Pad. savienības komūnistu partijas vadību.

2. VLJK sapulce sūta sveicienus varonīgai Lietuvas jaunatnei, kas maija demonstrācijās Kaunā prasīja Lietuvas brīvību.

Ievērojot pašreizējo pasaules politisko situāciju, kad notiek gatavošanās Eiropas drošības konferencei, un atgādinot 1968. g. 31. jūlijā Havanā noverā 1. VLJK pieņemto rezolūciju, kas pieprasa Baltijas tautu pašnoteikšanās tiesību jautājuma pacelšanu AN, 2. VLJK dalībnieki no dažādām zemēm un četriem kontinentiem Royal Holloway kolledžā Anglijā 1972. g. 20. augustā prasa, lai pasaules valdības nolemj iestāties par visu zemju tiesībām uz neatkarību, pieņemot attiecīgus likumus savu zemju likumdošanas iestādēs, lai šos likumus ievēro un aizstāv visās starptautiskās sarunās, ieskaitot Eiropas drošības konferenci.

2. VLJK sapulce atzīst Latviešu fondu kā vērtīgu un atbalstāmu pasākumu.

2. VLJK sapulce ieteic kongresa dalībniekiem apsvērt iespēju iestāties Latviešu fondā, ja vien viņu financiālie apstākļi to atļauj. VLJK ieteic ELJAi, LJAA un LNJAK iestāties Latviešu fondā.

Šīs rezolūcijas un atzinumus 2. VLJK kopsapulce pieņēma ar balsošanu; bija iesniegti vēl citi rezolūciju projekti, piem., par sakariem ar tautu dzimtenē, ko ar balsu vairākumu noraidīja, tādējādi paturot spēkā agrākos atzinumus.

Kongresa darba sēdi vadīja 2. VLJK priekšsēdis Mārtiņš Zandbergs (ALJA), un tā risinājās divi dienas. Kopsapulcē piedalījās aptuveni 150 jauniešu no dažādiem kontinentiem un zemēm. Kongresa darba sēdes un referātu kopsavilkumus publicēs atsevišķā izdevumā, tikko tie būs sakopoti un apstrādāti.

Latviešu jaunatne paņēma sev līdz daudz ierosinājumu un atzinumu, kuŗu īstenošana tagad ir viņas pašas rokās. Cik iedarbīgas būs pieņemtās rezolūcijas, atkarāsies tikai no jauniešiem pašiem. Par to liecinās ziņojumi nākošajā — 3. VLJK kongresā pēc trim gadiem.

A. L.

2. Vispasaules jaunatnes kongresā Anglijā pulcējās arī Austrālijas latvieši, priekšā Inda Rolava un Gunta Rasmane; aizmugurē, no kreisās: Ruta Priedkalna, Kārlis Brēmanis, Jānis Dušelis, Egils Rasmanis, Gundega Jankava, Jānis Čečiņš, Lauma Reinfelde, Jānis Lauris, Juris Reinfelds un Pēteris Krūmiņš.

Šoruden Preses balle Milvokos

„Preses balles Milvokos jārīko tikai olimpiskajā gadā," pēdējā Milvoku preses ballē teica tās rīkotājs Jānis Rumpēteris. Tas bija pirms četriem gadiem, un tad olimpiada risinājās Meksikā. Tagad, pēc četriem gadiem, olimpiada bija Minchenē un — būs Preses balle Milvokos! Noruna ir turēta, un J. Rumpēteris informē, ka Milvoku Latviešu namā 28. oktobŗa vakarā pulcēsies preses ļaudis un viņu viesi no tuvienes un tālienes (pat no Toronto un Ņujorkas!).

Preses balli, saziņā ar Latviešu preses biedrību un pēdējās protektorātā rīko Čikagas un Milvoku preses kopa, un J. Rumpēterim pie rīkošanas iet palīgā Ella Andersone, A. Virsnieks, J. Vanags, Velta Čakāne u. c. Vakara programma būšot paraiba, bet to varēšot likt zem kopīga virsrakstiņa: „Ātrumiņi" un „Klusās vietas!"

Kas tie par „ātrumiņiem" un kas tās par „klusām vietām", to rīkotāji neatklāj.

„Kad atnāksi pats, redzēsi un dzirdēsi", viņš noslēpumaini pasmaida. Nu, jāiet jau būs! Rumpēteris labprāt gan piemetina, ka iznākšot arī tradicionālā Preses Pīle, par bufeti rūpēšoties Latviešu nama darbinieki un darbinieces, deju mūziku spēlēšot Grand Rapidu jauniešu orķestris „Mēs trīs un viņa", bet otrā dienā (29. oktobrī) turpat Latviešu namā būšot rakstnieku cēliens. **rč**

Savienotajās Valstīs

KLĪVLENDA

● Mārtiņa Lutera draudzes mācītāja K. Brieža atvaļinājuma laikā viņa vietā būs evaņģelists H. Jurjans.

● Sociālo zinātņu doktore Ilga Zemzare izraudzīta „Case Western Reserve" universitātē pie sociālo zinātņu katedras par kārtējo profesori. Viņa iepazīstinās topošos socialogus ar novārtā atstāto un garīgi slimo bērnu kopšanas problēmām. Jaunā profesore darbojas vairākās akadēmiskā organizācijās un pieder pie korporācijas Imeria saimes.

● No Klīvlendas tautiešu vidus negaidot šķīries Jānis Gudrenieks. Viņa dzīves gaitas sākušās Bauskas apriņķa Vecumniekos, Latvijas universitātē studējis inženierzinātnes. Māc. J. Vējiņš nelaiķi 28. augustā izvadīja uz Sunset Memorial Park" kapsētas kremātoriju pārpelnošanai. Pie šķirsta stāvēja korp. Latvia goda sardze. No nelaiķa atvadījās korp. Latvia pārstāvis V. Bembers, Korporāciju kopas seniors R. Krūmiņš, Latviešu kreditbiedrības pārstāvis K. Nonvelis un Klīvlendas latv. biedrības pārstāvis J. Miļeiko. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri Tatjānu.

● Apvienotā draudzē augusta priekšpēdējā sestdienā viesojās māc. Juris Jurģis no Anglijas, spredikojot draudzes dievkalpojumā, kuŗu kuplināja V. Reinsona klarnetes solo. Pēc dievkalpojuma draudzes nama lielajā zālē tālais viesis stāstīja par latviešu draudžu un sabiedrisko dzīvi Anglijā. Referātu papildināja ar diapozitīviem.

Kanadas ziņas

MANITOBA

● DV Manitobas nodaļas mednieku un makšķernieku sekcija 27. augustā rīkoja DV dienu Silvijas un Anša Stašus lauku īpašumā. Sarīkojums sākās ar makšķerēšanas sacensībām pl. 6 no rīta. DV dienu atklāja ar Latvijas karoga uzvilkšanu un nodziedot DV himnu, uzrunu sakot DV Manitobas nodaļas valdes priekšsēdim V. Stenderam. Pēc tam sākās šaušanas sacensības ar mazkalibra šauteni. Vispārējā klasē 1. vietu ieguva A. Minkēvics, 2. G. Reinfelds un 3. K. Stenders. Dāmu klasē 1. D. Jandava, P. Minkēvica un A. Jandava, bet jaunatnes klasē 1. J. Sniķers, 2. Solvijeks un 3. Hogs. Māla baložu šaušanā 1. G. Reinfelds, 2. L. Kēlere. Makšķerēšanas sacensībās 1. v. A. Kēlers, 2. v. H. Andersons. Sacensību balvas izdalīja sekcijas vadītājs M Jandavs. DV dienu beidza, nodziedot Dievs, svētī Latviju. Tajā bija pulcējušies vairāk nekā 40 apmeklētāju. Daudzi jau ieradās sestdienas vakarā, lai pirtiņā uz upes krasta varētu labi nopērties ar lapoto bērzu slotu. Bija arī groziņu vakars. V. Z.

ITALIEŠI IZSPIEŽ UKRAIŅUS

Pēc Kanadas statistikas ziņām lielākais vairums valsts iedzīvotāju runā angļu un franču valodu, bet nākamā lielākā grupa ir italieši. Angļu valodu runājošo skaits 1971. gadā pieaudzis līdz 12.973,810, salīdzinot ar 10.660,534 1961. gadā. Tajā pašā laikā franciski runājošo kanadiešu skaits bija pieaudzis no 5.123.151 līdz 5.793.650. Vācu valodu runājošo kopskaits — 561.085, par pusprocentu zemāks nekā pirms 10 gadiem, tam seko italieši ar 538.360 (agrāk 339.626), vai ar 59 proc. pieaugumu, izspiežot ukraiņus no ceturtās vietas. Tagad ukraiņi ir piektā lielākā iedzīvotāju grupa — 309.855, apmēram 14 proc. mazāk nekā 1961. gadā.

★ Otra pasaules kaŗa populārās kaŗavīru dziesmas „Lili Marlen" autore vācu dziedātāja Lala Andersone mirusi 59 g. vecumā ar sirdstrieku Vīnē,

Latviešu dārzkopja sasniegumi

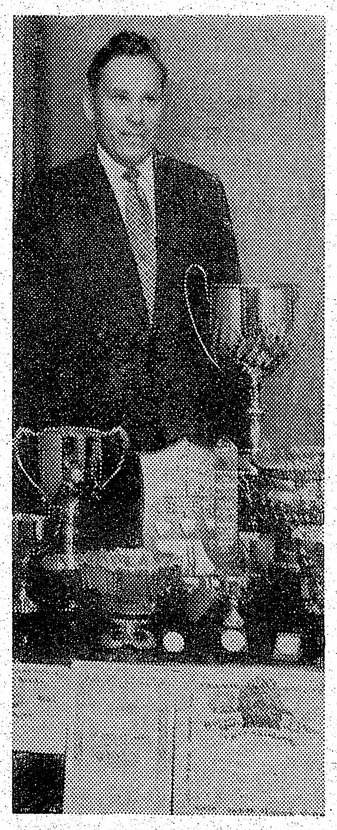

Roberts Paipala ar godalgām un diplomiem par sasniegumiem dārzkopībā.

Ziemeļanglijā, Kīchlejā, dzīvojošais tautietis, ģimeņu dārziņu apvienības biedrs Alberts Paipala jau vairākus gadus guvis izcilus panākumus dažādās dārzkopju biedrību rīkotās izstādēs, ne vien paša dzīves vietā, be arī Halifaksā, Binglejā, Harogētē, Riponā, Ilklejā un citur. It sevišķi viņam veicies ar dāliju, chrizantēmu, puķu zirnīšu un piedevām vēl dažādu šķirņu sakņu audzēšanu.

Laikraksti pašreiz vēstī par A. Paipalas brīvā dabā audzētām dālijām Ilklejas izstādē un vairāku godalgu iegūšanu Kīchlejā, kur saņēmis 20 pirmās, 9 otrās un 6 trešās godalgas. Interesi par dārzkopību viņš mantojis pirms apmēram desmit gadiem, kad noīrējis mazu ģimenes dārziņu, kuŗā sācis audzēt puķes un saknes. Pēc pirmajiem panākumiem izstādēs dārzkopību paplašinājis.

Izcilākos panākumus Paipala guvis 1970. g., kad par izstādītām puķēm saņēmis 89 pirmās, 33 otrās un 34 trešās godalgas.

A. P.

Dzeja palaunadzī

Rakstnieku rīti, vakari, cēlieni vai kā viņus kādreiz nesauc, vienmēr bijuši kāda lielāka sarīkojuma programmas sastāvdaļa. Sidrabenes lielsarīkojumā bija rakstnieku „palaunadzis", laikam vispār pirmais ar šādu nosaukumu. „Palaunadža" devēju — pusducis, klausītāju — ap 200.

Dzejas un prozas lasījumi vienmēr bijuši labi apmeklēti. Sidrabenes brīvdabas baznīcas koku paēnā nepietika pat solu, bija jāmeklē vēl kāds celms vai jāpastāv kājās. Noguruma nejuta, kaut gan garīgās barības daudzajos sarīkojumos vienas nedēļas nogalē bija liku likām. Publika bija negausīga, izslāpusi pēc dzīvā vārda, garīgās veldzes.

Dr. Pāvils Vasariņš vadīja „palaunadzi" un īsos ievadvārdos raksturoja dzejas nemainīgo seju — kā dzīvē nopietnība jaucas ar rotaļu, arī dzeja atspoguļo šo mūžīgo maiņu, tāpēc velti meklēt „uniformēto dzeju". Savas domas illustrēšanai viņš nolasīja vairākus Olafa Stumbra dzejoļus. Trimda var būt drūma un bezcerīga, bet dzeja kā gaismas avots rāda mums izeju. Ievadvārdus Dr. P. Vasariņš asprātīgi pabeidza ar dzimtenes dzejnieka Saulīša rindu: īstā laikā ir nobeigt jāvar.

Bija ieradusies tikai puse no programmā minētajiem dzejniekiem. Daži bija savus darbus atsūtījuši, un tos nolasīja Rita Āpše, arī Leo Ozols, daļa arī to nebija darījusi, un tā skatītāju priekšā stājās tikai pieci dzejnieki.

Ingrīda Vīksna izcilā priekšnesumā nolasīja vairākus dzejoļus — Saule, Variācijas par kādu vasaru, Rādiet ceļu. Tas ir it kā dzejnieces izmisuma sauciens pagurumā, jo „mūsu lāpas aplīp kvēpiem, kaut kādā kalnā vēl dzied un daino..." Rādiet ceļu! Vai sauciens neizskanēja bez atbalss? „Šī ir tā vieta, kur stāvēt manām bēdām," dzejniece rezignēti vēstī.

Oļģerts Cakars teicās vispirms nolasīt divus dzejoļus par Gaŗezera nometni, jo „arī mēs pašreiz esam sanākuši nometnē." Dzejnieks neprasa ceļu, bet to izteic konkrēti un katēgoriski: Mežu gali, lokaties, es gribu savu zemi redzēt! Bet miris nelokās, dūmi nelokās. Viss pieder mūsu krāsns speltei... (Dzejolī Mežu gali). Dzejnieks jūtas it kā viens: Lai gan pagalms pilns ļaužu, cilvēka te nav neviena. Arī viņa sauciens ir pēc gaismas (dzejolis Mehr Licht). Oļģerta Cakara ticība gaismai izpaužas „sveču vārdos", citēti vēlāk kādā viņa priekšlasījumā šai pašā vietā: Sveces liesma (ir robs) iecirsts tumsā. — Vai liesma dreb, /jeb staru / ievainota tumsa?

Ainas Zemdegas devums bija jo kupls, ieprieks klausītājiem pastāstot, kur un kādos apstākļos daži no dzejoļiem radušies. Vairākos dzejoļos bija iespraustas angļu sentences, protams, vērtējumu par to, vai tas bija nepieciešams, atstājot klausītāju pašu gaumei. Noklausījāmies: It kā pa tālruni, pāris vasaras dzejoļu; Ar tūrista pasi, Nakts pie parlamenta, Pusnakts autobusā, Piemiņas lietu veikalā...

Guna Ikona, kas arī pati gleznо, iepazīstināja ar Rekviemu kādam gleznotājam. Viņas dzeja ir izteikti savdabīga, vietām īpatām gleznām piebārstīta (viļņos skalojas zilas vanagu acis), ekstrāvagantām iezīmēm. Lalitas Muižnieces Zemes māti un Tāluma skaņa skandēja Rita Āpše, bet Valtera Nollendorfa— Variācijas par Antiņa temu — manuskriptu nolasīja Dr. P. Vasariņš dialogā ar Leo Ozolu.

Kā pašu pēdējo vislielāko (kvantitātīvo) devumu noklausījāmies Ilmāru Batraku — Cilvēks un visums. Vai nu skaļā lasījuma vai arī daudzo darbu dēļ Batraks izpelnījās visilgākos klausītāju aplausus. Lasījums bija gan brīvā ritmā, gan ar atskaņām (nakts-kakts-dakts). Bija arī tādas rindas kā: Mūs gaida veļu mātes smiltājs. — Tu Dievam pateicies par katru dienu, kurā deg tava mūža dakts. — Spriež katru tiesu laika tribunāls. — Mēs arī gaismai līdzi trauktīes gribam u.t.t.

Pēc „palaunadža" apmeklētāji varēja iegādāties Latviešu jaunatnes literārās biedrības Ceļinieks izdotos Pāvila Johansona un Olafa Stumbra dzejas plakātus Jaunās Gaitas plakātu serijā, Ilgvara Šteina grafiskā ietērpā. Plakātus iespiedīs Greenwood Printers Toronto (īpašnieks Valters Ziediņš). Pasūtināmi Jaunās Gaitas redakcijā, cena 1,25 dol. — e —

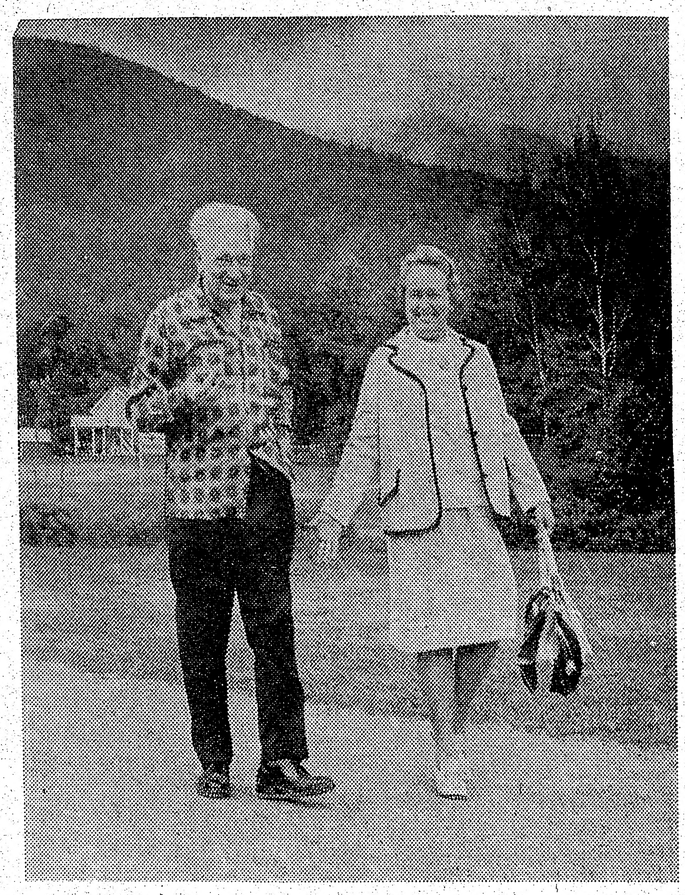

Vai lugu rakstīšana attaisnojama? — tāds bija jautājums, uz kuŗu Osvaldam Liepam no Toronto vajadzēja atbildēt literātu un žurnālistu kongresā Katskiļos. Viņa referāta atstāstījums lasāms šā laikraksta numura 3. lappusē. Augšējā attēlā referents ar dzīves biedri Skaidrīti redzams jautrā omā pēc jautājuma atbildēšanas. J. Liģera uzņēmums

Lietuviešu bēgļu tiesāšana Turcijā ieilgst

BALTIEŠU INFORMĀCIJAS SANĀKSME ŅUJORKĀ

Lietuviešu Ramonas un Algirdas Brazinsku tiesas process Ankarā, Turcijā, augustā ilga tikai trīs dienas, jo tika atlikts uz 12. oktobri.

Tiesas sēdē apvainotie liecināja, ka neesot Pad. savienības pilsoņi, bet Lietuvas pavalstnieki. Viņi esot biedri kādā Lietuvas nelegālā organizācijā, kuŗas uzdevumā lidmašīnu nolaupījuši, lai ar to dotos uz Turciju. Viņiem neesot bijis nodoms lidojuma laikā lietot ieročus. To darījis pirmais krievu drošības dienesta ierēdnis, un tikai pēc tam apvainotie sākuši šaut. Viņi aicinājuši lidmašīnas vadītāju doties uz Turciju. Savstarpēji apšaudoties nošauta krievu stuartese. Lidojums no Krievijas uz Turciju notika apmēram pirms diviem gadiem.

☆

Igauņi saņēmuši 29. augustā datētu prezidenta Niksona atbildi, ko nosūtījis ārlietu ministrijas darbinieks Ričardsons. Arī igauņi bija saņēmuši vēstuli no Igaunijas par turienes sliktajiem apstākļiem. Igauņu studenti šo vēstuli pārtulkojuši angliski un ar pavadvēstuli nosūtījuši ASV prezidentam Niksonam. Prezidenta atbildē norādīts, ka ASV valdība nav mainījusi savu politiku attieksmē pret Baltijas valstīm pēc Maskavas apciemojuma. Sava ceļojuma laikā prezidents sarunās ar Pad. savienības pārstāvjiem nav apskatījis Baltijas valstu jautājumu.

☆

Igauņi paredzējuši pārtulkot sava rakstnieka A. Bīrlaita grāmatu Nezināmie kapi angļu valodā. Katra igauņu ģimene solījusi pa vienam eksemplāram grāmatu izsūtīt kādam amerikānim vai kanadietim. Grāmata ir jau pārtulkota franču valodā.

Latviešu pārstāvis V. Irbe jautāja, vai būtu iespēja iespiest kādu no labākām latviešu grāmatām, tulkotu kaimiņtautu valodās. Literātu sanāksmē Katskilos septembŗa sākumā šāda doma izskanēja. Tulkot varētu tikai tad, ja ir iespējams šādu grāmatu izdot. Igauņu pārstāvis solījās par to informēt savus lasītājus. (Lietuviešu pārstāvis bija atvaļinājumā).

Igauņi ir ļoti apmierināti ar Toronto aizvadītām Igauņu dienām jūlija mēnesī. Pavisam bijis pāri par 25.000 igauņu apmeklētāju, pie tam ap 1300 viesu no Zviedrijas. Kanadas valdība sarīkojusi pieņemšanu ar pusdienām apmēram 1000 igauņiem. Toronto pilsētas galvas vietnieks šai sarīkojumā teicis lielisku runu, arī policija bijusi apmierināta, jo 15.000 cilvēku svētku gājiens norisinājies bez kādiem starpgadījumiem. Neapmierināti vienīgi bijuši Toronto pilsētas aptīrītāji, jo pēc sanāksmes parkā, kur piedalījušies 8000 cilvēku, tiem nav bijis ko darīt, jo nav atrasts pat nomests papīrītis. Tāpat igauņi ir apmierināti ar Kanadas preses rakstiem, kas parādījušies par igauņu dienu sarīkojumiem gandrīz katru dienu.

Leikvudā, Ņudžersijā, igauņi uzcēluši jaunas archīva telpas. Zemes gabalu dāvinājis kāds nekustamu īpašumu uzņēmums, bet līdzekļus būvei igauņi paši savākuši. Nams nodots lietošanai 3. septembrī, kaut gan vēl jāiekārto plaukti. Nams īpaši celts šim nolūkam bez logiem un ar temperātūras kontroli. Līdz šim archīva materiāli bija dažādās vietās un zemēs, īpaši Sidnejā, Austrālijā. Daļa bija Konektikatā vai Longailendā pie privātām personām, daļa arī igauņu namā Ņujorkā, atsevišķi archīva priekšmeti arī citur.

Šogad Igauņu centrālā komiteja svin 20 gadu pastāvēšanas jubileju. Šim gadījumam veltīts viss žurnāla Meie Tee numurs, kuŗā bez pašu igauņu rakstiem atrodami arī amerikāņu politiķu raksti, veltīti igauņiem. Šo žurnāla numuru saņems katra igauņu ģimene, kuŗas adrese komitejai būs zināma. Nākamais igauņu kongress paredzēts nākamā gada martā Ņujorkā. Kongress sanāk ik pa diviem gadiem.

Kanadas televīzijā CBC raidītājā bijis speciāls vienas stundas raidījums par Igauņu dienām, tomēr visi pieejamie materiāli nav izlietoti. Igauņu centrālā komiteja iegādājusies no CBC divas šī raidījuma filmas kopijas, kā arī neizlietotos materiālus un sagatavos 2 stundu filmu, ko izrādīs igauņu kolonijās.

Ārzemniekiem Pad. savienības apciemojuma laikā labāk patīk Tallina un Tērbata nekā pārējās Pad. savienības pilsētas. Tā kādā intervijā izteikušies divi ASV krāsainie. Arī paši igauņi necienī krievus. Tallinā bijusi ledus hokeja sacīkste starp Pad. savienību un Čechoslovakiju, ar čechu uzvaru 3:2. Pēc tam ap 100 igauņu studenti uz ielas demonstrējuši ar Čechoslovakijas karogiem. Skatītāji tos uzņēmuši ar gavilēm. Tomēr krievu drošības dienests šos skatus filmējis, un dažas dienas vēlāk studenti, kas piedalījušies demonstrācijās, pazuduši, bet citi izslēgti no politechnikuma.

Igauņu nams Ņujorkā vasarā pēc izdegšanas ir pārbūvēts. Bāra un ēdienu izsniegšanas telpas apsīstas ar koka peneļiem, apgaismojums uzlabots, sienām citāds rotājums. Vēl vienmēr dabūjami žāvēti zuši, latviešu rupjmaize; arī var paēst par lētām cenām. **V. I.**

Vieninieks
meklē istabu
ar virtuvi, garāžu, vai auto novietošanas iespējām — Toronto austrumos.
Zvanīt 698-4736

Kičeneras-Vaterlū Daugavas Vanagu nodaļas
20 GADU DIBINĀŠANAS ATCERES sarīkojums 30. septembrī plkst. 6.30 vakarā
Shanz Station telpās, 2 jūdzes no Breslavas pie 7. lielceļa.

Kukuļošana - komūnistiskā dzīves veida sastāvdaļa

Kukuļošana komūnistiskajā Polijā pieder pie dzīves stila, ziņots amerikāņu presē. Kukuļo bieži vien jauns un vecs, sociālists un skeptiķis, lai iegūtu visu ko, sākot ar pajumti un iekļūšanu slimnīcā, un beidzot ar ikdienas patēriņa precēm un vietu kapsētā.

Aptaujā, ko izdarījis partijas oficiozs, nedēļas izdevums „Polityka", 80% atbildētāju bijis vienis prātis, ka kukulis nepieciešams, lai jebko Polijā iespētu nokārtot. Tālāk vairums aptaujas dalībnieku nosodījuši privātīpašuma zagšanu, bet attaisnojuši valsts īpašuma apzagšanu. Vispārsteidzošāko kukuļošanas gadījumu aptauja atklājusi, kā ziņots amerikāņu presē, Ribņikas pilsētā, kur bijis jādod kukulis baznīcai, lai iegūtu vietu kapsētā.

„Polityka" ziņojusi, ka visvairāk kukuļošana zeļ tirdzniecībā un veikalu lietās, lai noslēgtu dažādus darījumus un iegūtu retas vispārējā patēriņa preces. Nākošie sarakstā bijuši sociālie un veselības pakalpojumi, kur bieži nepieciešams „smērēt", lai iekļūtu slimnīcā, varētu izdarīt laboratoriskus izmeklējumus vai iegūtu pienācīgu apkopšanu slimības gadījumā. Un tā kā Polijā (kā ikvienā „sociālistiskā" valstī) pastāvīgs dzīvokļu trūkums, tad kukulis ir gandrīz vai obligāts, ja kāds vēlas iekļūt labākā dzīvoklī.

Maz ziņojumu par korupciju bijis policijas, tiesu aprindās un komūnistu partijas aparātā, ziņots amerikāņu presē. Bet, no otras puses, plaši tiekot praktizēta produkcijas skaitļu viltošana, klusībā par šādu rīcību savstarpēji vienojoties rūpnīcu pārvaldei un valsts birokratijai.

Saskaņā ar „Polityka" ziņojumu, lielākā daļa poļu domājot, ka kukuļošana esot attaisnojama kā pretlīdzeklis vispār ļoti zemajam algu līmenim, saimniecības nemākulīgajam izkārtojumam un dažādiem birokratiskiem aizliegumiem.

Gjereka valdība, pēc amerikāņu preses informācijas, varbūt neesot sasniegusi solīto algu un dzīves līmeņa paaugstinājumu, bet tā vismaz esot izcilājusi problēmas ar „sociālistiskai" sabiedrībai neparastu valsirdību.

ars

Māc. Ā. Čops salaulājis savu meitu skolotāju Astridi ar tautsaimnieku Valdi Liepiņu. Līgava pieder pie korporācijas Gundega saimes, bet līgavainis ir korp. Lettonia loceklis un darbojas LNAK valdē un citās organizācijās. Foto: M. Aviks

Atklāta AN 27. sesija

Apvienoto Nāciju ģenerālsapulces 27. gadskārtējo sesiju atklāja 19. septembrī un to jau pirmajā dienā nodarbināja divi galvenie temati — terrorisms un Vidējie austrumi, abus šos jautājumus uzņemot 132 valstu pasaules organizācijas 101 jautājuma darba kārtā, ar vienas minūtes klusuma brīdi pieminot terrora upurus.

Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Kurts Valdheims no Austrijas pirmajā sanāksmē savā jaunajā amatā iesniedza apellāciju atrast mērauklu, kā aizkavēt terrorismu un citus varmācības veidus, kas prasījuši nevainīgu cilvēku dzīvību un apdraud brīvības pamatprincipus, jo Apv. Nācijas nevar klusēt, kad pirms 2 nedēļām Minchenē arabu teroristi Olimpiadā nogalinājuši 11 izraēliešus.

Ģenerālsapulces priekšvakarā AN mītnē bija novietoti sargposteņi un pirmoreiz ASV valdības papildus drošības sargi ieradās no Vašingtonas, lai apsargātu 18 arabu valstu misijas, Izraēlu un Rietumvācijas novērotāju pie Apv. Nācijām. Polijas ārlietu ministra vietnieks Staņislavs Trepzinskis pārņēma ģenerālsapulces vadību no Indonēzijas ārlietu ministra Adama Malika.

Otrs galvenais temats šāgada dienas kārtā būs dabas piesārņošana. Viens no smagākiem jautājumiem ir, kā pārliecināt Pad. savienību un citas Austrumeiropas valstis pievienoties Apv. Nāciju cīņai pret dabas piesārņošanu. Šāgada jūnijā Stokholmā notika Apv.Nāciju konference par dabas piesārņošanu, bet Pad. savienība un Austrumeiropas sabiedrotie sarunas boikotēja tāpēc, ka konferencē nebija ieaicināta Austrumvācija. Apv. Nāciju ģenerālsapulce saņems Stokholmas konferences ieteikumus par dabas piesārņošanas jautājumiem, bet vēl nav skaidrs, kā uz to reaģēs Austrumeiropas bloks.

Mežu darbinieka jubileja

Uz 80 mūža gadiem 8. septembrī atskatījās bij. Latvijas mežu departamenta Līvānu virsmežniecības ilggadējais mežzinis un vecais strēlnieks Pēteris Graudiņš. Viņa dzimtā vieta ir Ziemeļvidzemē, Valkas apriņķī. Beidzis lauksaimniecības skolu Pleskavā. Pirmā pasaules karā cīnījies krievu armijā, vēlāk latviešu strēlnieku pulkos. Latvijas neatkarības laikā 24 gadus nokalpojis mežu departamentā par mežzini. Bēgļu gaitas kopīgi ar ģimeni vadījis Vircburgas nometnē Vācijā, no kurienes 1949. gadā izceļoja uz Kanadu un strādāja par namdari Montrealā. Pēc pāris gadiem pārcēlās uz Toronto, strādājot tādā pašā arodā līdz 72. dzīves gadam. Gavilnieku jubilejā ar veltēm sveica bij. mežsaimniecības darbinieki, bet rakstveidā bij. Latvijas mežu departamenta direktors H. Upītis no Londonas, Ont., tāpat Latviešu karavīru veterānu strēlnieku biedrības priekšsēdis T. Zandersons. Piederīgo, draugu un agrāko darba biedru vidū jubilāram veltītus dievvārdus teica māc. A. Briedis. Gavilnieka dzīves gaitās liels palīgs bijusi viņa dzīvesbiedre Ida. Ģimene svētīta 3 meitām un dēlu, kuru ģimenēs jubilāram ir 5 mazbērni.

O. K.

Pēteris Graudiņš latviešu strēlnieku tērpā 1917. gadā

NATO MANEVRI NORVĒĢIJĀ

ARĪ VARŠAVAS PAKTA VALSTIS GATAVOJAS

Vieni no lielākiem Ziemeļatlantijas aizsardzības organizācijas (NATO) manevriem, kuros piedalījās 11 sabiedroto valstu spēki, notika 16. un 17. septembrī Norvēģijā. NATO kājnieku un gaisa spēki patrulēja stratēģiskā Ziemeļnorvēģijas apvidū, lai pārbaudītu rietumu aizsardzības operācijas pret varbūtēju invāziju un sabiedroto organizācijas spējas ātri pārvietot pastiprinājumus.

Militāros vingrinājumos piedalījās 64.000 kājnieku, 300 kuģu un 700 lidmašīnu. Rietumu aizsardzības 23 gadu ilgās alianses manevru segvārds bija „Stiprais Ekspresis", un tajos no 15 valstu dalībniecēm piedalījās Anglija, Beļģija, Dānija, Holande, Itālija, Luksemburga, Kanada, Norvēģija, Portugale, Rietumvācija un ASV. Franču flote izdarīja mīnu meklēšanas operācijas Atlantijas okeana piekrastē.

Tajā pašā laikā Austrumeiropas Varšavas pakta valstu — Pad. savienības, Austrumvācijas, Polijas, Ungārijas un Čechoslovakijas — 100.000 karavīru turpināja 12. septembrī iesāktos komūnistiskās alianses manevrus Čechoslovakijā. Karaspēka vienības militārajos vingrinājumos atbalstīja artilerija, tanki un lidmašīnas. Šie manevri ar segvārdu „Vairogs 72" simbolizēja aizsardzību pret „imperiālistu agresīviem mērķiem". Bulgārija un Rumānija „Vairogs 72" kara spēlēs nepiedalījās, bet bija sūtījušas savus novērotājus — aizsardzības ministrus. Novērotājos piedalījās arī Mongolija, kas atrodas starp Pad. savienību un sarkano Ķīnu.

Varšavas pakta militāro vingrinājumu nolūks bija pārbaudīt savu militāro spēku gatavību, lai atvairītu varbūtēju iebrukumu Čechoslovakijā un Austrumvācijā. Bulgārija un Rumānija veido pakta aizsardzības flanku dienvidos un pieņem, ka tās nebūtu tieši iejauktas kādā varbūtējā invāzijas akcijā no rietumiem.

Krievu bēglis cīnīsies par reliģijas brīvību Pad. savienībā

Pagājušā gada septembrī no padomju zvejas kuģa nolēca 21 g. vecais krievu jūrnieks Sergejs Kurdakovs un pēc 8 stundu peldēšanas sasniedza Britu Kolumbijas krastu. Vēlāk Kanada piešķīra viņam patvēruma tiesības. Kudrakovs tagad pārcēlies uz Savienotām valstīm, lai amerikāņu evaņģelisma organizācijā darbotos pretkomūnistiskā reliģijas grupā „pagrīdes evaņģelisms". Kurdakovam jūnijā piešķīra ASV apmeklējuma vīzu. Republikāņu kongresa loceklis Irls Landgrebe izkārtoja viņa satikšanos „Pagrīdes evaņģelisma" konferencē Indianā. Landgrebe ir Indianas pavalsts pārstāvis kongresā, kas izlems Kurdakova lūgumu piešķirt viņam pastāvīgas uzturēšanās tiesības Savienotajās Valstīs.

Kurdakovs pēc izpeldēšanas Kanadas krastā kādu laiku dzīvoja Vankuverā, bet decembrī pārcēlās uz Toronto, kur dzīvoja kādā krievu ģimenē, mācoties angļu valodu Džordža Brauna kolledžā un saņemot 47 dol. nedēļā valsts piešķirto pārskološanās naudu. Viņš izteicās žurnālistiem, ka viņam radušās šaubas par padomju sistēmu un tāpēc izšķīries bēgt uz rietumiem. Kurdakovs ieguva kanadiešu laikrakstu un politiķu simpatijas un sava veida popularitāti, kad apmeklēja Otavu un sarunājās ar slavu izcelsmes parlamenta locekļiem. Intervijās viņš atkārtoti apliecinājis savu neticību komūnistiskajai iekārtai.. Toronto evaņģelija templī Kurdakovs valsirdīgi atzinās, ka, būdams jauns komūnists, vajājis kristiešus un deklarēja, ka tajā laikā pats kļuvis kristīgais.

Losandželosas priekšpilsētā Glendālē „Pagrīdes evaņģelisma" galvenais vadītājs un dibinātājs Džo Bass paskaidroja, ka organizācijai ar padomju bēgli ir „plaši plāni". Kurdakovs pašreiz papildinās angļu valodas un bībeles studijās. „Pagrīdes evaņģelisms" slepeni ieved bībeles un citus reliģiskus materiālus Pad. savienībā un pārējās komūnistu pārvaldītās valstīs, veicinot tur reliģiskās brīvības apziņu. Bass norādīja, ka Kurdakovs darbosies atklātībā un ziedojumu vākšanas akcijā „Pagrīdes evaņģelismam" ASV.Šī organizācija plāno Kurdakovu iesaistīt arī radioraidījumos uz Pad. savienību.

Kurdakovs sazinājies ar Bassa organizāciju februārī, vienu viņa bībeli Toronto baznīcā, kas bijusi līdzīga tai bībelei, ko viņš redzējis Pad. savienībā. Bass paskaidrojis, ka Kurdakovs ieradies ASV pēc organizācijas aicinājuma.

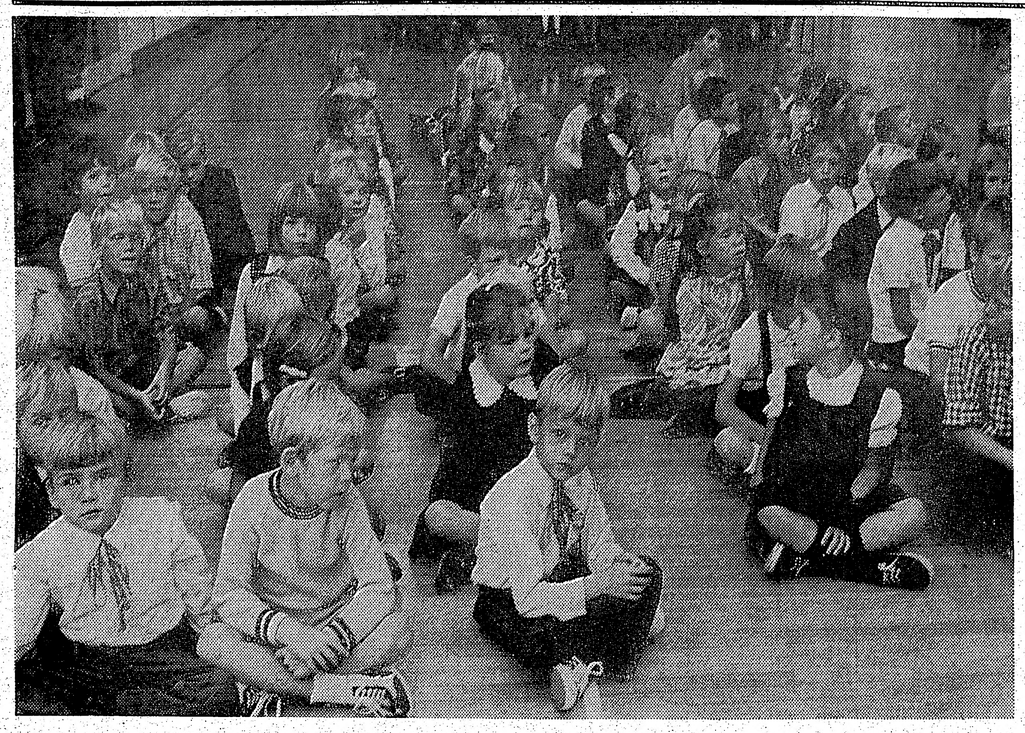

Mēs augsim Latvijai! Gados jaunākie audzēkņi Toronto latviešu pamatskolas svinīgajā aktā jauno mācības gadu uzsākot. J. Liģera uzņēmums

Bostonas latviešu baptistu draudzei 70 darba gadi

Tos atzīmēs 24. septembrī Stradfordas ielas baptistu baznīcā. Svētku runu teiks Amerikas latv. baptistu apvienības priekšnieks F. Čukurs, dziedās vietējais koris E. Zupiņa un Bukskauntijas draudzes koris dir. E. Ķera vadībā.

Draudze dibināta 1902. g. 15. jūnijā. Līdz 1969. gadam dievkalpojumi notika Ragles, bet tagad Stradforda ielas baptistu baznīcā. Vairāk nekā 11 g. par draudzes ganu darbojās māc. Ernests Spīgulis, rosīgi piedaloties arī Bostonas latviešu sabiedriskā dzīvē. 1966. g. draudze rīkoja baptistu koŗu apvienības 17. dziesmu dienu, kad sapulcējās dziedātāji no 6 draudzēm. Māc. E. Spīgulis piedalās kopīgos apvienotās Bostonas latviešu draudžu dievkalpojumos, latviešu skolā u. c. Nākamā gadā draudze iecerējusi rīkot apvienoto koŗu dziesmu dienu. Draudzes padomē pašlaik darbojas: Alfreds Blumbergs, Ernests Zupiņš, Bernhards Auziņš, Voldemārs Abers, Arnolds Strautiņš, Juris Alksnītis, Indra Platais un Elvīra Spīgule.

Sākumā latv. baptistu draudze tika nodibināta kā nodaļa pie Ragles ielas baptistu baznīcas, ar sprediķotāju Jāni Grundmani. Pirmie draudzes locekļi bija 4 vīrieši — Gustavs un Jānis Pētersoni, Fredis Lakevics un Teodors Strauchs un 5 sievietes — Līna Andersone, Tereza Miķelsone, Marta Šnikvalde, Rosalija Sumberga un Sofija Stromberga.

Draudzei pieaugot uz 12 locekļiem, tie apsolīja mācītājam maksāt 300 dol. gadā, bet amerikāņu baptisti vēl 200 dol. Tā tas turpinājās, kamēr draudze pati sevi spēja apgādāt. Ierodoties vairāk ieceļotājiem, draudzes darbība nostabilizējās, un svinot 25 gadu jubileju, tai jau bija 130 draudzes locekļi. Dievkalpojumi pa reizei notikuši arī Kembridžā, Centrālajā baptistu baznīcā. 1903. g. 31. decembrī nodibinājās draudzes Sieviešu biedrība, kas veica ievērojamu labdarības darbu, sūtot sainīšus dažādos gadījumos gan uz Latviju pēc 1. pasaules kara, gan arī 2. pasaules kara piemeklētiem tautiešiem Vācijā. Dažas locekles darbojušās 50 gadus šinī kristietības darbā. 20 gadus par Sieviešu biedrības priekšnieci darbojusies Hilda Tīfentāle, bet pēdējos 9 gadus Elvīra Spīgule.

Draudze savu jauktu balsu koŗi nodibinājusi 1909. g. Tam reiz bijuši pat 50 dziedātāji, tāpat darbojies vīru koris. Par koŗa vadītāju 38 gadus bijis Roberts Stīfelis. Šie koŗi ilgus gadus bijuši bostoniešu lepnums, jo ar savu disciplīnu un nodošanos dziesmu priekam ieguvuši daudzas godalgas pat starptautiskos forumos. Tagad korī dzied apm. 12 dziedātāji, to pēdējos 15 gadus vada E. Zupiņš.

No 1905. g., apm. 20 gadus, aktīva bijusi Jauniešu biedrība. Turklāt svētdienas skola sākta vairākas reizes, bet bez redzamām sekmēm, jo nebijis pietiekams bērnu skaits.

Draudzes pastāvēšanas laikā darbojušies 9 mācītāji: māc. J. Grundmanis 6 gadus, tad nākamos 3 gadus sprediķojuši Jānis Neubaks, Pēteris Bušmanis, Jānis Buknelis un Jānis Birznieks. Pēc tam no Latvijas uzaicināja māc. Andrievu Bermaku, kas kalpo 9 gadus. Tad nāca pirmais ASV teoloģiski izglītotais māc. Jānis Daugmanis, kas darbojās draudzē 15 gadus. Viņš Bostonā kara laikā noorganizēja t. s. „forumu", kur varēja satikties dažādu uzskatu cilvēki no dažādām baznīcām un organizācijām, izteicot savu viedokli. Būdams liels ideālists, viņš ticēja, ka ar gara gaismu spēs pārvarēt tumsu, bet piedzīvoja šinī apvienošanas darbā neveiksmes un pēc tam lielus pārmetumus. Māc. Daugmanis cerēja, ka varēs sadarboties uz kristietības pamatiem arī ar komūnistiem, bet dziļi vīlās un beidzot saslima ar nerviem. Viņa vietā aicināja māc. Valdemāru Freimani no Vācijas bēgļu nometnes. 9 darba gados viņš palīdzēja bēgļiem Eiropā un regulāri Bostonas raidītāja latviešu pustundā teica svētrunas. 1961. g. draudze par mācītāju aicināja māc. Ernestu Spīguli, kas ieradās no Zviedrijas, bet bija beidzis Ņutonas teoloģisko institūtu ASV laikā no 1930—1933. gadam. Šo pašu institūtu Bostonā 1915. gadā vēl beidzis Dr. Richards Iņķis (tagad miris, agrāk dzīvoja Brazilijā), māc. Pauls Pelčers (1928. g.), māc. A. Klaupiks (1932. g.) un māc. Rasma Brektere (1931).

Draudzes locekļu skaits tagad sarucis uz 70, puse no tiem ir jau pāri 65 gadiem un vecāki. Viņiem baznīca bijusi ne tikai sabiedriskai dzīvei, bet arī pašizteikšanās priekam un spēka devēja dzīvei. **Osvalds Akmentiņš**

Impresijas par Daugavas Vanagu dienām Milvokos

PIEZĪMES NO PIENA ZEMES

Virs modernās koncertzāles kases bija šādi uzraksti: „Future Event Tickets" un „Latvian Event Tickets". Vai ar to būtu saprotams, ka latviešiem nākotnes nav?

☆

Koncertā vērojot un klausoties brīžam tā gandrīz likās. Repertuārs lielumis tas pats vecais, pazīstamais, aizkustina tās pašas vecās, pazīstamās jūtas, neliek satrūkties, sākt domāt. Patīkami satrūcināja tikai Jāņa Kalniņa simfoniskās kompozicijas Ņubransvikas rapsodija un Suitu dančī.

Domāt lika kas cits: dziedātāju caurmēra vecums. Mūsu dziedātāji noveco; jaunaudzes nemana. Vai būtu simboliski, ka meitenes ar puķēm skrēja pakaļ izpildītājiem? Vai mūsu pagātne ir vairākus soļus priekšā nākotnei?

☆

Turpretī ilekas, ka tautas deju kopām izdevies tas, kas koriem – cerams vēl — nav izdevies. Piesaistīt jaunatni. Un bērnus. Deju mēģinājums bija kā īsti tautas un bērnu svētki. Medisonas tautas deju kopa Dārziņš pa kreisi, kas ar saviem 32 caurmēra gadiem izskatītos tīri jauneklīga kopkoncertā, tautas deju uzvedumā bija galīgie „vecīši". „Vai bērnus atvedi?" — „Nē, dejoju pats." — „?" Gadījās dzirdēt. Un Dārziņa pa kreisi vadītāja 24 gadus vecā Anita Briede sakās jutusies neērti, kad viņa ar citiem grupu vadītājiem tika uzslavēta par darbu „jaunatnes piesaistīšanā".

☆

Tautas deju repertuārs, kaut tas balstās pagātnē, tomēr nav sastindzis. Top mums jaunas, interesantas dejas. Lai nu kādi ir uzskati par šīm choreografētajām dejām no tīri etniska viedokļa, tad vienu nevar noliegt: te saistās radoši spēki, te kūsā dzīvība. Un kāpēc gan iedomāties, ka tautas dejas, kas kādā momentā fiksētas, vienmēr bijušas nemainīgas vai būtu palikušas nemainīgas? Tradicijām, lai tās paliktu dzīvas — jādzīvo, jāpārtop.

☆

Aspazijas Sidraba šķidrauts ir simboliska luga. Bet ir jautājums, vai šīs lugas simbolika domāta kā pārlaicīga simbolika bez noteiktas vēsturiskas nozīmes. Liekas neiespējami, ka Aspazija 1905. gadā, kad notika lugas pirmizrāde, būtu rakstījusi pārlaicīgu lugu un nevis aiz simboliska plīvura slēpusi no cenzūras tālaika publikai saprotamas un tuvas laikmetīgas problēmas. Milvoku iestudējumā, turpretī, šīs laikmetīgās kopsakarības trūka. Iestudējums manuprāt izplēnēja pseudoklasiskā vispārinājumā, kam gan netrūka izturētas stilizācijas un patosa, bet kas neatrada nekādu vēsturiski ideoloģisku pieturas punktu tagadnē. Ir jautājums, vai lugai, kuŗas simbolika bija nozīmīga 1905. gadā, var piešķirt līdzīgu laikmetīgu nozīmību 67 gadus vēlāk, bet bez tās — un to Milvoku iestudējums, šķiet, pierādīja — luga paliek karājamies gaisā kā varones sidraba šķidrauts.

☆

Nākotnes dinamikas un līdz ar to jaunu meklējumu apsikums trimdā ir vismaz daļēji saprotams, bet tādēļ vien tas nekļūst attaisnojams. No visām pusēm apdraudēta, daļēji vēl totālas cīņas stāvoklī, trimda ievelkas sevī un krampjaini meklē drošību sen pārbaudītos, no dzimtenes līdz paņemtos simbolos, domāšanas un darīšanas veidos. Jaunajam, neparastajam, bieži vien nesaprastajam, kam jau normālos apstākļos grūti sev nodrošināt eksistences tiesības, trimdā tikpat kā ieiespējama situācija. Un tomēr gribētos vēlēties un cerēt, ka radošie spēki neapsiks, ka arī tiem būs vieta trimdas repertuārā. Saites ar pagātni nedrīkst saraut, bet saites ar nākotni — vēl mazāk.

Valters Nollendorfs

LNJAK kongress oktobrī Hamiltonā

Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā 18. kongress risināsies no 6. līdz 9. oktobrim Hamiltonā, pulcinot dalībniekus no Toronto, Hamiltonas, Londonas, Montrealas un citām vietām. Paredz, ka tajā ieradīsies pavisam ap 200 jauniešu.

Kongress sāksies 6. oktobrī plkst. 8 vakarā ar Iepazīšanās vakaru Hamiltonas latviešu biedrības namā. Reģistrēšanās, referāti un nodarbības 7. oktobrī YWCA telpās (75 Mc Nab, South), bet vakarā Lielā balle Mc Master universitātes zālē. Kongresa turpmākā gaitā vēl notiks vairāki referāti, ziņojumi, pārrunas un rezolūciju pieņemšana, kā arī LNJAK amatpersonu vēlēšanas.

Piedalīšanās maksa kongresā katram dalībniekam 10 dol.

—re

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes īpašumā izkārtotā sarīkojuma „Saulriets Mežvidos" programmas dalībnieki, no kreisās: Mikelis Grants, Anita Sarma, Dāvis Polis, Berta Maine, Dainis Rudzītis, Pēteris Puriņš, Arnolds Štams un Kārlis Tālbergs.
Kārļa Puriņa uzņēmums

Karstajām diešu dra metrs rād veidā, ko

No

Daudzkult ba (Multi Association) vembrim rī rā (Town H nāciju teāt 11 valodās māldarbus, gatavoto H Spoki. Fes grupa ar sa la Šternhei kas reizē bū dēļas ievad vembrī sek Kemptona T of Almost

Ukraiņi i ukraiņu va dieši rādīs nas Tutto i dā, bet 9. Heršbeina žīdu valodā dēs: 10. n S. Srameka

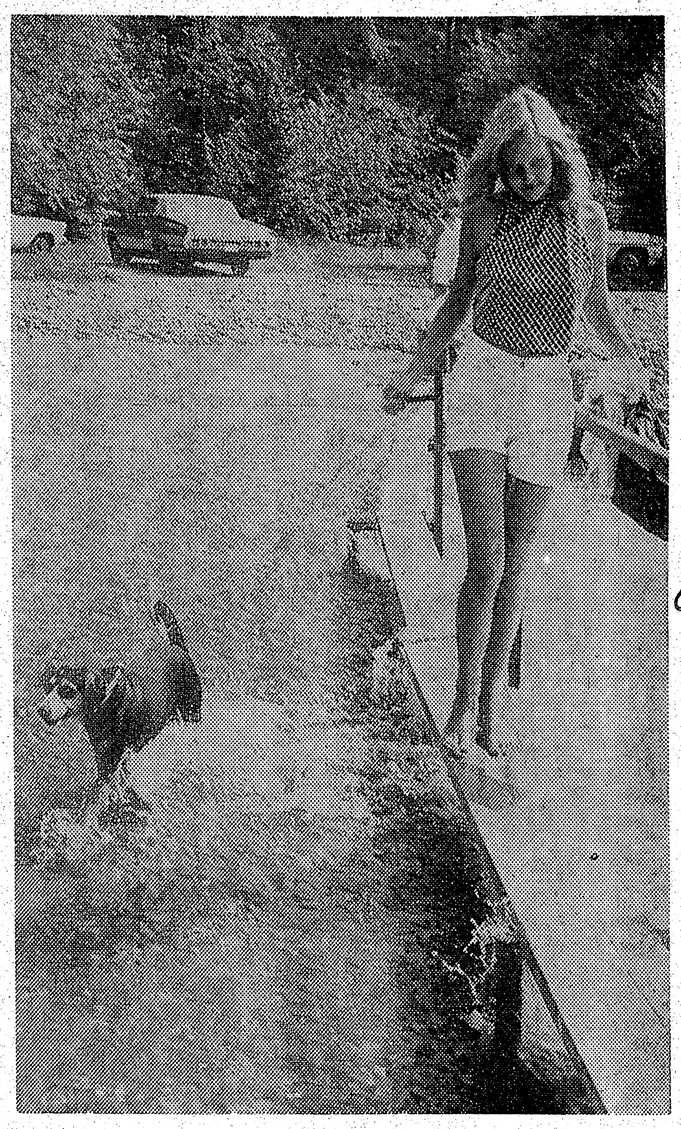

Sidrabenē karstās vasaras dienas bija visai patīkamas, jo atvēsinājumu sniedza koku paēna un ūdeņi. Augšējā attēlā Dzidra Brūniņa ar savu Snūpiju . J. Liģera uzņēmums

Karstajām vasaras dienām izbeidzoties. Augšējā attēlā Zīle Šteinberga (vidū) ar savām kanadiešu draudzenēm atvēsinās Kanadas nacionālā izstādē Toronto. Karstajās dienās, kad termometrs rādīja pat 90 un vairāk Farenheita gradu, atvēsināšanos vislabāk varēja baudīt šādā veidā, ko atzinis arī cilvēka uzticīgākais draugs Reksis .

J. Liģera un A. Kalniņa uzņēmumi

Novembrī teātŗu festivāls Toronto

Daudzkultūru teātŗu apvienība (Multi Cultural Theatre Association) no 5.—19. novembrim rīko Sv. Lorensa centrā (Town Hall) Toronto daudznāciju teātŗa festivālu, izrādot 11 valodās 14 lugas — oriģināldarbus, izņemot ukraiņu sagatavoto Henrika Ibsena lugu Spoki. Festivālu atklās vācu grupa ar sava rakstnieka Karla Šternheima lugu Der Snob, kas reizē būs vācu kultūras nedēļas ievadījums, kam 6. novembrī sekos angļi ar Dēvida Kemptona The Life and Death of Almost Everybody.

Ukraiņi izrādīs Ibsena lugu ukraiņu valodā, 8. nov. kanadieši rādīs Karolinas Morganas Tutto il Mondo angļu valodā, bet 9. nov. izrādīs Pereca Heršbeina The Green Fields židu valodā. Turpmākās izrādēs: 10. nov. — čechoslovaku S. Srameka The Summer, 11. nov. — igauņu V. Kudres One's Own Island, 12. nov. — latviešu Mārtiņa Zīverta Čūska, 13. nov. — italiešu Nikolo Makčiaveli La Mandragola, 14. nov. franču kanadiešu Džīna Barbo Solange un Goglu, 15. nov. — kanadiešu R. Kornela The Flat Above the Fruit Store, 16. nov. — poļu J. Zaviejska High Wall, 17. nov. — armēņu Leona Fermaniana How to Divorce an Armenian, bet 18. un 19. novembrī ungāri abas dienas izrādīs Franča Lehara opereti Smaidu zeme (Land of Smiles).

Teātŗu komiteja, kuŗas 6 locekļu valdē sekretāre ir latviešu pārstāve Inta Purva, rīko festivālu sadarbībā ar Sv. Lorensa mākslas centru. Daudzkultūru teātŗu apvienība inkorporēta Ontario provincē kā bezpeļņas organizācija un pārstāv 15 teātŗus, kā arī lugu rakstniekus un pārējos interesentus.

Daudzkultūru teātŗa apvienība festivāla organizēšanai jau saņēmusi 5000 dol. Ontario provinces valdības piešķīrumu, cerot saņemt arī federālās valdības un Toronto pilsētas atbalstu. Komiteja paredzējusi ik gadus rīkot teātŗu izrāžu ciklu.

Teātŗu apvienības prezidents Ginters Petriseks paredz, ka šogad teātŗa festivālu apmeklēs ap 80 proc. etniskās sabiedrības. Apvienība nodibināta pagājušā gadā. Festivāla laikā abās fuajē telpās būs izstādīti etnisko mākslinieku darbi — gleznas un skulptūras, piedaloties arī diviem latviešu gleznotājiem un vienam tēlniekam.

M. Zīverta lugu Čūska iestudē režisore Emma Znotiņa-Kalniņa. Pēc festivāla šo izrādi paredz atkārtot vēl Toronto un citos latviešu centros..

Daudzkultūru teātŗa apvienība 15. septembrī bija rīkojusi preses konferenci Sv. Lorensa mākslas centrā, lai informētu etniskās preses pārstāvjus par šo festivālu, piedaloties ap 40 dalībniekiem. Klāt bija arī vietējo kanadiešu laikrakstu pārstāvji. Teātŗu apvienības valdes sekretāre Inta Purva izteicās, ka tiek veikti arī priekšdarbi nākoša gada īpašam latviešu teātŗa festivālam Toronto. Šim nolūkam izraudzīs īpašu komiteju, kas kārtos šī festivāla organizēšanas priekšdarbus.

— re.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

No 23. — 30. sept. — Jūlija Popeļa gleznu izstāde, 200 Balmoral Ave., Toronto. Atvērta no plkst. 7 — 9 vakarā.

24. sept. — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Toronto. Skat. sludinājumu.

1. okt. pl. 17.00 Latviešu namā Latvijas universitātes dibināšanas atcere. Akadēmisko runu teiks prof. Dr. Gundars Ķeniņš - Kings.

5. okt. pl. 8.30 koncertapvienības 1. koncerts, Townhall. Gunars Larsens — vijole.

7. oktobrī pl. 8 vakarā Latviešu namā Kanadas latviešu katoļu apvienības saviesīgs vakars—balle. Spēlēs igauņu kapella.

8. oktobrī pl. 9 rītā svinīgs dievkalpojums lietuviešu baznīcā, 941 Dundas St. W. ar solistes A. Sapales-Raikovskas un KLKA's koŗa piedalīšanos.

Pl. 2 pēcp. Latviešu namā diriģenta V. Rundāna referāts „Latgale dziesmās un skaņās" ar paneļa diskusijām. Pl. 4 pēcp. jauniešu mūzikāli un tautas deju priekšnesumi skolotājas K. Zariņas vadībā. Ieeja pret ziedojumiem.

14. okt. pl. 7.30 Latviešu nama gadskārtējais sarīkojums. Programmā soprāns Dace Kārkliņa. Saviesīgs vakars ar deju. Dāmu komitejas loterijas izloze.

14. oktobrī, Columbus zālē, DV Kanadā vīru koŗa uzvedums „Reiz tālu kaujas laukā".

15. oktobrī, pl. 12 dienā — Toronto Latviešu Mednieku un Makšķernieku kluba rudens tītaru šaušanas sacensības Bērzainē.

21. okt., pl. 7 vak. Latviešu namā — Toronto Latviešu Mednieku un Makšķernieku kluba sezonas atklāšanas balle ar medījumu un zivju izlozi.

22. oktobrī pl. 4 pēcp. Baltijas sieviešu padomes 20 gadu darbības atcere ar koncertu un priekšlasījumu Igauņu namā.

28. okt. pl. 8.00 Daugavas Vanadžu sarīkojums „Romas pagrabiņā" DV namā Toronto.

28. okt. — vīru ansambļa Kalvja 21. g. atceres koncerts Townhallē.

12. novembrī plkst. 8.00 vakarā St. Lawrene centrā DV teātŗa Kanadā izrāde M. Zīverta komēdija „Čūska".

18. nov. pl. 7 vak. Ītona auditorijā Latvijas valstssvētku 54 g. atcere.

LATVIEŠU APRIŅĶĪ

Latviešu lauksaimniecības biedrība 14. oktobrī rīko Pļaujas svētkus Šelburnas Community Center telpās. Mācītāja J. Prauliņa svētbrīdis. Priekšnesumu daļā piedalās studentu biedrības Dziesmuvara Kanadas kopa. Kopējas vakariņas un saviesīgs vakars ar Pļaujas svētku loteriju. Ieeja, vakariņas ieskaitot, 4 dol. no personas. Bērniem ieeja brīva. **Sākums plkst. 7.30 vakarā.**

SV. KATRĪNAS

7. okt., pl. 7.00 vak. Sv. Katrīnu Daugavas Vanadžu kopas 20 gadu darba atcerei veltīts vakars ar Kalvja koncertu un balli franču baznīcas zālē, 101 Garnett St., St. Catharines.

KIČENERA - VATERLŪ

30. sept. pl. 6.30 Shanz Station telpās DV nodaļas sarīkojums.

Jaunā Ziemeļamerikas latv. futbola meistarvienība — Toronto DV sporta klubs. Pirmajā rindā no kreisās: E. Lukovskis, K. Gulbis, J. Kudrašovs, vienības kapteinis A. Alksnis, G. Tannis un A. Liepa. Aizmugurē: A. Litaunieks, J. Brikmanis, DV sporta kluba pr-ks R. Kadiķis, J. Vilmanis, J. Pavārs, J. Skuja, R. Millers, B. Hercbergs un A. Kudrašovs. Apakšā pa kreisi: DV sporta kluba karaliene Sarmīte Bulte sacīksti atklājot. No viņas pa labi — kluba pr-ks R. Kadiķis. Blakus uzņēmumā moments, kad Toronto DV vienībai vārtus gūst Jānis Skuja. Viņu mēģina kavēt klīvlendiešu vārtsargs A. Bite (vidū) un aizsargs K. Krēgers.

J. Liģera uzņēmumi

Meistaribas izcīņa futbolā

Šī gada latviešu Ziemeļamerikas futbola meistarības izcīņa beidzās ar Toronto DV sporta kluba uzvaru. Reizē ar meistara nosaukumu torontieši jau astoto reizi ierakstīja savu vārdu Grāmatu Drauga īpašnieka H. Rudzīša dāvātajā mūžīgi ceļojošā Latvijas kausā.

Ja iepriekšējos gados meistarības izcīņā bija tikai divas vienības, Ņujorka un Toronto, tad šogad par lielu prieku futbola cienītājiem piedalījās arī Klīvlendas vienība. Piezīmējams, ka savā laikā meistarības izcīņā startēja arī Čikagas vienība, bet pēdējos gados vairs nepiedalījās. Tā vairākus agrākās Čikagas vienības spēlētājus ar vārtsargu A. Biti priekšgalā skatītāji šoreiz redzēja kā papildspēkus Klīvlendas vienībā.

Šogad Ziemeļamerikas latv. meistarības izcīņā Toronto DV sporta kluba vienībai pirmā spēkošanās bija Ņujorkā. Kā jau mūsu laikrakstā ziņots, torontieši atgriezās no Ņujorkas ar pārliecinošu uzvaru, iesitot bumbu pretinieku vārtos piecas reizes. Toronto vārtsarga A. Rāvas veiksmīgi sargātie vārti palika neieņemti.

Pēc iespaidīgās 5:0 uzvaras Ņujorkā, Toronto DV sporta klubam nākošā spēle notika Sidrabenē pret Klīvlendas vienību. Šī sacensība bija ieplānota Sidrabenes lielsarīkojuma ietvaros, un ap 400 skatītāju lielam pulkam uzgavilējot abām vienībām, futbola cienītāji redzēja vienu no interesantākajām spēlēm pēdējo gadu laikā. Sacīkšu ievadījumā, kad abas vienības laukuma centrā bija nostājušās ierindā, spēlētājus uzrunāja LSAK valdes priekšsēdis V. Sališs, novēlot, lai šī cīņa vēl vairāk stiprinātu latviešu sporta draudzību pāri abu valstu robežām. Viņš norādīja, ka šī ir pirmā futbola meistarības izcīņa Sidrabenes jaunajā sporta laukumā. DV sporta kluba priekšnieks Rūdolfs Kadiķis, sveicot abu vienību dalībniekus, tencināja klīvlendiešus, kas ar atgriešanos futbola laukumā izveidojuši „latviešu futbola trīsstūri", spēlēm kļūstot interesantām un saistošām.

Oficiālo spēļu atklāšanu ievadīja DV sporta kluba karalienes Sarmītes Bultes tradicionālais spēriens futbola bumbai, izpelnoties ne mazāk aplausu kā sarīkojumu zālē, kad viņa dzied meiteņu trio Atmiņa sastāvā.

Atskanot tiesneša G. Vilanda svilpei, abas vienības sparīgi metās cīņā, un bumba ceļoja no vieniem vārtiem uz otriem, radot izdevīgas situācijas vārtu gūšanai, bet pateicoties abu vārtsargu veiksmei, pirmās desmit minūtes pagāja vienlīdzīgā, acij tīkamā futbola spēlē. Pirmie pie vārtu guvuma tika viesi ar J. Mekmiliana „šāvienu". Tveicīgā un saulainā pēcpusdiena ātri nogurdināja spēlētājus, un spēles temps kļuva lēnāks.

DV vienībai piešķirto 11 metru soda sitienu veica J. Pavārs. Labi tēmēto sitienu uztvēra klīvlendiešu vārtsargs A. Bite un novirzīja stūra sitienā. Taču līdz puslaika beigām J. Pavāram atkal radās iespēja labi piespēlēto bumbu raidīt vārtos, un šoreiz viņš neklūdījās divas reizes pēc kārtas. Tā pirmo puslaiku Toronto DV vienība varēja atzīmēt ar 2:1 vārtu guvumu.

Otrs puslaiks sākās ar interesantām kombinācijām bagātu spēli, klīvlendiešiem cenšoties rezultātu izlīdzināt. Pie trešā Toronto DV vārtu guvuma kļūdījās Klīvlendas aizsardzība: neuzmanīgi atsistā bumba no aizsarga kājas mainīja virzienu un A. Bitem atlika tikai noskatīties, ka tā ieripoja vārtos. Skatītājiem skaļi uzgavilējot, Toronto DV vienība spēli beidza ar 4:2 uzvaru.

Otrā puslaikā uzvarētāju labā vārtus guva J. Skuja un J. Kudrašovs, bet viesu — J. Mekmiliāns. Arī stūra sitienos izpaudās liels torontiešu pārsvars — viņi sita 12 reizes, turpretim klīvlendieši ieguva tikai 4 stūra sitienus. Vērtējot DV uzvaru un izcīnīto meistara nosaukumu, jāsaka, ka pirmajā spēlē Ņujorkā torontiešu uzbrukums un izrāvieni bija daudz iespaidīgāki.

No parastā sastāva torontiešos nebija E. Petmanis un Jānis Verners, kas dzīvo Montrealā un nevarēja ierasties. Par viesu vienības sniegumu jāsaka, ka no divām pilsētām, Klīvlendas un Čikagas, samekļēts labs spēlētāju sastāvs. Ja tam būs iespēja biežāk tikties kopējiem treniņiem, šī saliedētā vienība būs „cietš rieksts" pārējiem pretiniekiem.

Aizvadītās sezonas futbola spēles liecina, ka latviešu futbols atkal sācis atdzīvoties. Veco futbolistu gvarde, kas jau kļuvusi pāri četrdesmitajiem dzīves gadiem, atradusi gados jaunus spēlētājus. Mūsu futbola nākotnē daudz sola DV vienības gados jaunākais spēlētājs Guntārs Tannis; arī Juris Kudrašovs vēl nav teicis savās spējās pēdējo vārdu.

Klīvlendas vienībā, kas otru un trešo vietu noskaidros spēlē pret Ņujorkas futbolistiem, Sidrabenē spēlēja šādā sastāvā: A. Bite. K. Krēgers, K. Kampe (kapteinis), M. Purkalītis, G. Zariņš, J. Prātiņš, P. Briedis, E. Escauers, J. Mekmiliāns, C. Pourzanjani, F. Bauers, J. Kēlers, E. Dukurs, S. Lauge un J. Kuģenieks. Kā spēlētāju sastāvā lasāms, daži uzvārdi liecina, ka viņi ir sveštautieši, bet futbola meistarības izcīņas noteikumi atļauj viņiem spēlēt latviešu vienībā, ja viņi ir precējušies ar latvietēm.

J. L.

Nometņotāju vieglatlētikas sacīkšu rezultāti Saulainē

Pēc Saulaines jubilejas vakara balles nākamā dienā risinājās vieglatlētikas sacensības starp abām nometņotāju vienībām. Laukums bija pamitrs, bet jaunie „vieglatlēti" neatlaidās, uzvarām mijoties ar zaudējumiem. Mazie Saulaines bērni zem 8 gadiem, četras meitenes un divi zēni, sacentās 40 metru skrējienā. Zēnu klasē uzvarēja E. Tannis ar sekotāju Kr. Ozoliņu, bet no meitenēm Vilma Vītola, nākošās vietās atstājot Intu Medni (no ASV) un Astrīdu Ezergaili.

60 metru skrējienā meitenēm (8 — 10 g. v.) uzvaru guva Astrīde Kalna (Sidrabene). Ar vienādu rezultātu sekoja Rita Bambere (Saulaine) un Ieva Ose (Sidrabene). Trešā vietā ierindojās Kristīne Kaņķe. Tāllēkšanā: 1. v. Ieva Ose, 2. v. Marta Ozola, 3. v. Diana Palmera (visas — Sidrabene). Augstlēkšanā: 1. A. Kalna, 2. D. Palmera (abas — Sidrabene) un 3. Rita Bambere.

60 metru skrējienā meitenēm (11 — 13 g.v.): 1. Aina Černenoka (Sidrabene), 2. Aina Pīlupe (Saulaine), 3. Lilita Tanne (Saulaine). Tāllēkšanā: 1. Aina Tīlupe, 2. Lilita Tanne (abas — Saulaine) un Benita Paegle (Sidrabene). Augstlēkšanā: 1. Aina Tīlupe, 2. Aina Černenoka, 3. Astrīde Kaņķe (Saulaine). Lodes grūšanā: 1. Inese Ivana (Saulaine), 2. Černenoka, 3. Aina Tīlupe.

60 metros (14 — 16 g.v.): 1. Sandra Ozola, 2. Diana Kalna, 3. Anita Jirgena visas — Sidrabene). Tāllēkšanā: 1. Sandra Ozola, 2. Anita Jirgena, 3. Diana Kalna (visas — Sidrabene). Augstlēkšanā: 1. Anita Jirgena, 2. Sandra Ozola, 3. Liliana Lubgana (Saulaine). Lodes grūšanā: 1. Sandra Ozola, 2. Diana Kalna, 3. Rita Treiguta (Saulaine).

60 metros zēniem (8 — 10 g.v.): 1. E. Gregors (Sidrabene), 2. E. Cinovskis, 3 A. Tannis (abi — Saulaine). Tāllēkšana: 1. E. Gregors, 2. E. Cinovskis, 3. J.Ezergailis (abi—Saulaine). Augstlēkšanā: 1. E. Cinovskis, 2. E. Gregors, 3. A. Tannis.

60 metru skrējienā zēniem (11 — 13 g.v.): 1. A. Lapiņš, 2. v. M. Kupsis (Saulaine), E. Upenieks un A. Vītols (Saulaine — visi trīs dala otro vietu), 3. v. V. Ozols (Sidrabene). Tāllēkšanā: 1. M. Kupsis, 2. A. Lapiņš, 3. I. Knostenbergs (Sidrabene). Augstlēkšanā: 1. V. Ozols, 2. E. Kalniņš (Saulaine), 3. I. Knostenbergs. Lodes grūšanā: 1. A. Lapiņš, 2. E. Upenieks, 3. I. Knostenbergs.

60 metros zēniem (14 — 16 g. v.): 1. Ed. Kiršs, 2. G. Tannis, 3. V. Matisons (Sidrabene). Tāllēkšanā: 1. E. Kiršs, 2. J. Ozoliņš, 3. V. Matisons (abi — Sidrabene). Augstlēkšanā: 1. A. Sīlis, 2. G. Tannis un A. Radziņš (Saulaine — dala otro vietu), 3. E. Kiršs, Lodes grūšanā: 1. V. Matisons, 2. G. Tannis, 3. J. Ozoliņš.

O. Kļavenieks

MŪSMĀJU KAUSS LESTERAI

Daugavas Vanagu fonda rīkotās vieglatlētikas meistarsacīkstes risinājās Mūsmājās. Zēnu klasē līdz 15 gadiem R. Pikelis no Birminghamas laboja trīs rekordus — tāllēkšanā, lodes grūšanā un šķēpa mešanā.

Meiteņu grupā līdz 15 gadiem M. Gerca (Rugbija) laboja rekordu tāllēkšanā par 12 cm. Sacensības beidzās ar tradicionālo virvju vilkšanu, kur mūsu spēka vīri no Bedfordas, Lesteras un Koventrijas mērojās spēkiem par Mūsmāju kausu. To uz vienu gadu izcīnīja Lesteras sešinieks, atstājot otrā vietā Koventriju, bet trešā Bedfordu.

Visu grupu pirmo trīs vietu ieguvēji saņēma DVF balvas, kuŗas pasniedza A. Freimanis un Vidusanglijas sporta vadītājs Ž. Mūsiņš. Strēlnieks

CEĻOJOŠAIS KAUSS ČESTERFĪLDAI

Daugavas Vanagu fonda Anglijā ceļojošā kausa izcīņa šaušanā pie Donkastras risinājās trīs posmos 50 metru attālumā, katrā komandā esot četriem dalībniekiem. Kausu uz vienu gadu izcīnīja Česterfīldas šāvēji, sasniedzot arī jaunu rekordu un atstājot pagājušā gada uzvarētājus — donkastriešus otrā vietā. Česterfīldas sastāvā bija K. Kļaviņš (155 p.), E. Krauze (142), K. Verovkins (131) un A. Cukurs (96), kopā 524 punkti. Donkastrieši ieguva 497 punktus.

Rietumvācija vēlēšanu priekšvakarā

Rietumvācijas kanclers Vilijs Brants informēja parlamentu, ka prasīs uzticības nobalsojumu 20. septembrī. Zaudēšanas gadījumā būtu pavērts ceļš valsts vēlēšanām 19. novembrī. Brants izšķīries par to, lai vēlēšanās salauztu parlamentā pastāvošo balsošanas strupceļu. Bundestags sašķēlies 248 pret 248 balsīm, tām daloties starp Branta sociāldemokratu liberāļu koaliciju un kristīgo demokratu opoziciju, nobloķējot arī šāgada budžeta un citu svarīgu likumu pieņemšanu. Pēc deputātu nobalsošanas kanclers 22. septembrī varēs prasīt prezidentam Gustavam Heinemanam parlamenta atlaišanu 21 dienu laikā un vēlēšanu izsludināšanu, kas varētu būt 19. novembrī. Vēlēšanu kampaņa iesākta. Tiek gatavoti plakāti un runas. Branta oponents, kristīgo demokratu vadītājs Rainers Barcels paredz sīvas vēlēšanu cīņas.

Lūdzu atsaukties

Zentu Timermani

(tagadējais uzvārds nezināms) vai personas, kas zinātu viņas pašreizējo adresi

(Svarīgas ziņas)

Rakstīt: Mr. P. Freimanis
177 Withrow Ave.,
Toronto 6. Ontario.

Virs, no kuŗa baidās tris valstis

STĀSTS PAR IGAUŅU PRETKOMŪNISTISKO DARBINIEKU ERIKU HEINI

Toronto rīta laikraksta The Globe and Mail nedēļas pielikuma „Weekend Magazine" 16. septembŗa izdevumā ievietots gaŗš apraksts ar foto attēliem par Toronto igauni Eriku Heini, kas ieradies Kanadā 1957. gadā un pievērsis triju valstu uzmanību. Kā igauņu brīvības cīnītājs viņš pavadījis padomju cietumos vairākus gadus, no kurienes atbrīvots 1956. gadā un pēc ierašanās Kanadā pievērsies kustībai par Igaunijas un pārējo Baltijas valstu atbrīvošanu no padomju jūga. Heines vārds atradies ne vien padomju čekas (KGB) „melnajā sarakstā", bet pirms astoņiem gadiem iekļuvis arī ASV centrālās izlūkošanas aģentūras (CIA) sarakstos, kad Amerikas igaunis Jurijs Rauss ziņojis, ka Heine ir čekas atsūtīts padomju spiegs.

CIA reiz nu ir tāda iestāde, kas ar tālāko noskaidrošanu daudz „nekrāmējas", un kas viņas sarakstos iekļuvis, tur arī paliek. Tā Hene atradies neuzticamo personu sarakstā ne vien Pad. savienībā, bet arī ASV. Paradoksālo stāvokli pastiprinājis vēl tas, ka beidzot arī Kanada sākusi par viņu interesēties, sakarā ar Kosīgina viesošanos Kanadā, ievērojot Heines stipri izteikto pretkomūnistisko darbību un ka viņš varētu apdraudēt padomju premjēru, kamēr CIA viņu ieskata par padomju aģentu...

Arī padomju KGB Kosīgina apmeklējuma laikā vērsusi Kanadas iestāžu uzmanību, ka Heine varētu būt bīstams. Izziņa Otavā atklājusi, ka ārzemju valdības iepazīstina drošības ierēdņus ar nevēlamo personu sarakstu, pirms to pārstāvji izdara apmeklējumus ārzemēs. Tā Kosīgina apmeklējuma laikā Dānijā padomju čekas „melnajā sarakstā" bijuši arī daudz baltiešu vārdu, arī tādi, kas mīruši jau pirms vairākiem gadiem.

Ap Kosīgina viesošanās laiku Heine apcietināts viņa Toronto dzīvoklī pērngada oktobrī, tieši nedēļu pēc tam, kad 17. oktobrī izdauzīts logs Pad. savienības konsulātā Otavā. Viņš pasmējies, ka Kanadas cietumos jūtoties kā „Waldorf-Astoria" viesnīcā, salīdzinājumā ar cietumiem Pad. savienībā, ar kuŗiem iepazinies vairākus gadus. Heine atbrīvots no Otavas cietuma, kur pārvests no Toronto, dienu pēc Kosīgina aizlidošanas.

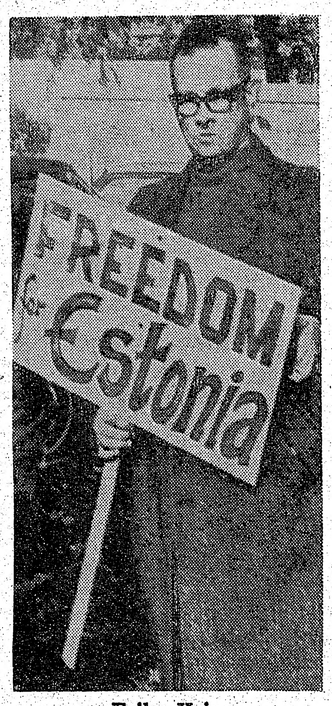

Eriks Heine

Viņš domājis, ka apcietināšana notikusi dienā, kad Kosīgins ciemojies Toronto. Faktiski Heine apcietināts jau pirms Kosīgina ierašanās.

Erika Heines pretkomūnistiskā darbība Kanadā izpaudusies dažādos veidos. Igaunijas dienā Pasaules izstādē 1967. gadā Montrealā viņš padomju paviljona priekšā uz piemineklja ar sirpja un āmura veidojumu uzkrāsojis: „Brīvību Igaunijai, Lietuvai un Latvijai." Viņš izplatījis arī pamfletus, brīdinot no sadarbības ar okupētās Igaunijas funkcionāriem kultūras apmeklējumos. 1970. gada maijā Heini apsūdzēja par demonstrāciju traucēšanu ASV konsulāta priekšā Toronto, kur redzējis, ka pretkaŗa demonstrācijā kāds jaunietis apspļaudījis ASV karogu un noslaucījis tajā degunu. Heine kļuvis tik nikns, ka izrāvis karogu no tā apsmējēja rokām un ienesis savā automašīnā. Par to viņš arestēts.

Par spīti visam tam un pēc nesekmīgas cenšanās rehabilitēties, Eriks Heine vēl joprojām atrodas ASV slepenā dienesta sarakstos; viņš bija arī to skaitā, kuŗus uzmanīja prezidenta Niksona apmeklējuma laikā Otavā.

Pēkšņi mūžībā aizgājis

Indriķis Berziņš

Priekules pagasta Garožu māju saimnieks,
dzimis 1903. g. 6. janvārī,
miris 1972. g. 3. septembrī.

Mīļā piemiņā paturēs
A. Augulis,
Bāderu un Lejiņu ģimene

Bijušais čekas aģents stāsta

Padomju spiegs ar segvārdu Antons Sabotka, kuŗa spiegošanas afēru atklāja martā, izstāstījis savas gaitas Toronto Star līdzstrādniekam Tomam Hazlitam, kas tās aprakstījis sava laikraksta 11. septembŗa numurā. Reportieris sadzinis Sabotkam pēdas Rietumkanadas pilsētā, kur tas strādā par pārdevēju.

Antons Sabotka apmācīts čekas (KGB) dienestam, pēc tam nosūtīts speciālam uzdevumam Kanadas rietumos, lai studētu sabotāžas iespējas kaŗa vai citas krizes gadījumā. Kanadas RCMP viņu uzmanījusi jau pirmajā norīkojumā, tāpat pārējos. Sabotkam neizdevusies arī satikšanās ar KGB ierēdni, kas uzdevies par diplomātu.

Antons Sabotka dzimis 1931. g. čechu ģimenē Montrealā un 1949. gadā kopā ar vecākiem izceļojis uz Čechoslovakiju. Tur viņam vēlāk piesolīta atgriešanās Kanadā, ja iestāsies čekas dienestā. Sabotka nosūtīts uz spiegu skolu Maskavā, lai apmācītu atentātu technikās, radiosakaru uzņemšanā, kā arī „izokšķerētu" ļaudis.

KGB ar 800.000 ierēdņiem ir lielākā spiegu un izlūkošanas sistēma, kādu pasaule jebkad pazinusi. Blakus hokeja spēlēm un „kultūras sakaru komitejām", krievi izdod milzu summas spiegošanai. Pēc 11 mēnešu apmācībām Sabotka atgriezies Prāgā, bet 1966. gada pavasarī ar sievu un diviem bērniem ieradies Kanadā, slepeni ievedot arī mikrofilmas, instrukcijas, šifrus un citus spiegošanas materiālus, kas paslēpti viņa mazgadīgā dēla spēļu auto un iznesti cauri muitas kontrolei. Pašam Sabotkam bijis klāt 5000 Kanadas dolaru.

Sabotkam ar ģimeni vajadzējis apmesties KGB izraudzītajā pilsētā Kanadas rietumos. Pirmo KGB ierēdņa ziņojumu viņš saņēmis pa tālruni, kad aicināts ierasties kādā motelī, kur gaidījis čekas funkcionārs, kas oficiāli ceļojis līdzi sarkanarmijas koristiem tunejā pa rietumiem. Pēc Maskavas instrukcijām Sabotkam bijis jāierodas Toronto un tālāk jādodas uz Brakvilli saņemt jaunu norīkojumu. Šeit viņš saticies ar padomju sūtniecības atašeju un KGB 5. nodaļas aģentu, kas pārzinājis sabotāžas un atentātu lietas.

Sakarnieks informējis, ka Sabotkas uzdevumiem kādā paslēptuvē Kvebekā atstāti 4000 dol. Viņš saņēmis arī kādas mājas adresi Port Kreditā, Toronto priekšpilsētā, ar uzdevumu izdibināt, kas tajā dzīvo? Sabotka atcerējies, ka 1946. gadā uz rietumiem pārbēdzis krievu slepeno šifru ierēdnis Guzenko, kas dzīvojot Toronto priekšpilsētā. Viņam, acīm redzot, bijis jāpārbauda adrese un varbūtējā gadījumā jānodod Guzenko čekas rīcībā. Bet Sabotka nolēmis spiega dienestu izbeigt. Viņš neieradies pēc naudas Kvebekā un nemēģinājis izdibināt arī Port Kredita mājas iemītniekus.

Kanadas karaliskā jātnieku policija izlieto Sabotkas spiegu stāstus savās lekcijās drošības ierēdņiem Otavā. Viņa lietas izmeklēšanas apraksts aptver lielāku skaitu lappušu. RCMP rīcībā ir filmas, kuŗās Sabotka redzams dažādās vietās satiekamies ar krievu diplomātiem, kā arī mikrofilmas, kas sagatavotas izsūtīšanai no Kanadas. Sabotkam instrukcijās norādīts, kā pārraidīt informāciju izpletņu lēcējiem piemērotās vietās Kanadas invāzijas gadījumā, kā arī prasītas ziņas par iespējamiem atentātiem pret valdības locekļiem un augstākiem ierēdņiem iekšējo nemieru gadījumā. Sabotkam bija uzdots sagādāt arī informāciju un kartes par naftas un gāzes vadu līnijām Rietumkanadā.

Pasaules šacha meistari

Islandes galvaspilsētā Reikjavikā, kā jau agrāk ziņots, beigusies cīņa par pasaules meistartitulu šachā. Tagad jaunais pasaules meistars šachā ir 29 gadus vecais amerikānis Bobs Fišers, kas savu pretinieku krievu Borisu Spaski uzvarēja ar 12½:8½ punktiem.

Ar šo amerikāņu uzvaru krievi arī zaudē savu visu laiku pārākumu šachā, ko tie iekaŗoja 24 gadus atpakaļ — 1948. gadā. Pasaules meistari šachā mainījušies arī pašu krievu starpā., tā: no 1948 — 1956.g. Michails Botviņiks, 1957 — 1958.g. Vasilijs Smislovs, 1958 — 1960.g. atkal Botviņiks, 1960 — 1961.g. Michails Tāls, 1961 — 1963.g. atkal Botviņiks, tad Petrosins, līdz beidzot Boriss Spaskis.

Jaunais šacha meistars Fišers dzimis 1943. g. 9. martā Čikagā, bet uzaudzis Nujorkā. Nekādu skolu viņš nav beidzis, jo skolas gaitas pārtraucis pārāk agri. Toties šacha pasaulē viņa vārds jau sen pazīstams. Četrpadsmit gadu vecumā viņš jau ir ASV šacha meistars un šo titulu paturējis no 1958. līdz 1962. gadam.

Daudzi šacha meistari jau kā bērni bijuši labi šacha spēlētāji. Tā Zamuels Reševskis (dzim. 1911. g.) šacha meistars bija jau astoņu gadu vecumā. Viņš ir poļu emigrants un bijis ASV meistars piecas reizes. Bieži šacha meistari spēlē šachu pret vairākiem spēlētājiem, lietojot tā saukto aklās spēles metodi, kad pretinieku figūras un šacha galdi nav redzami, bet viņu gājieni tiek pieteikti ar starpnieka palīdzību. Tā Alechins spēlēja ar 32 spēlētājiem. Georgs Kaltanovskis 1937. gadā spēlēja pret 34 pretiniekiem un uzvarēja 24. Otrreiz Kaltanovskis 1951. gadā spēlēja ar 50 spēlētājiem arī t. s. šacha aklā spēlē un uzvarēja 43 partijas, neizšķirti nospēlēja 5. un zaudēja 2 partijas.

—sts

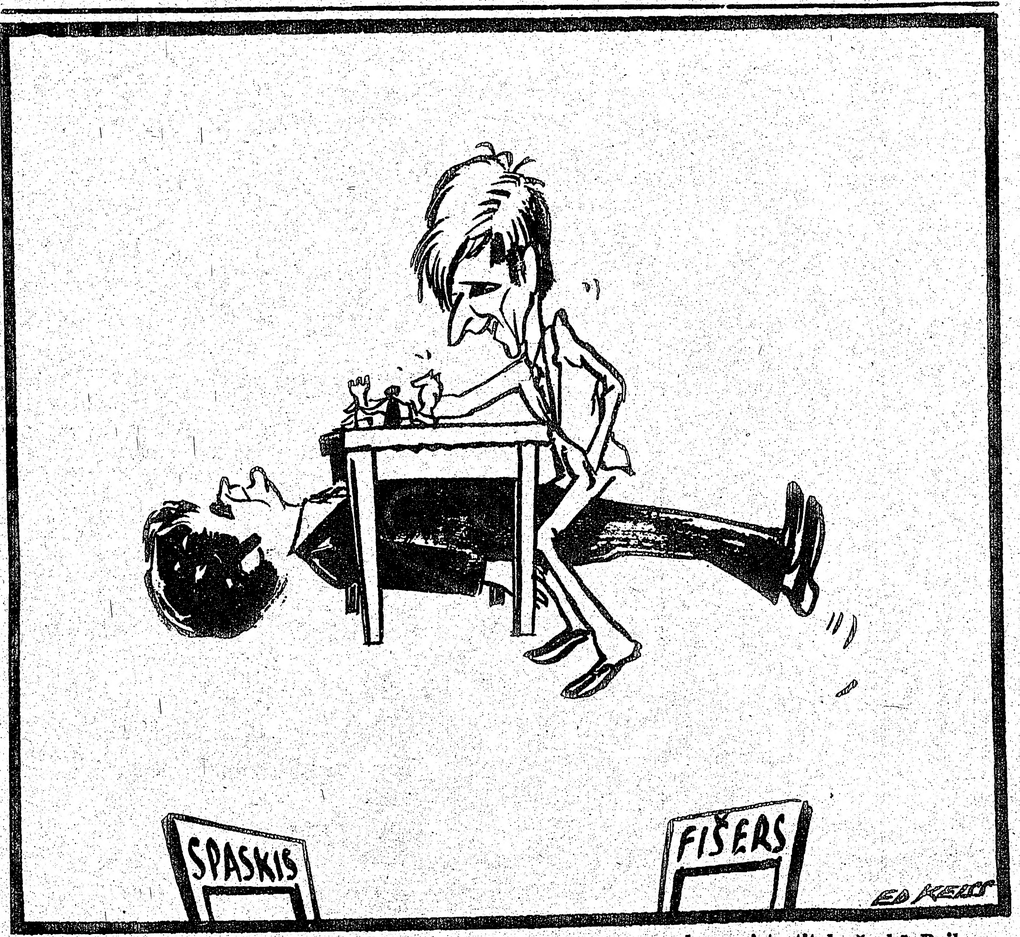

Šachā, kur jālieto smadzenes, krieviem neveicās. Cīņā par pasaules meistartitulu šachā Reikjavikā Borisu Spaski „pagaldē" noguldīja amerikānis Bobs Fišers. Ed. Keiša zīmējums

Juglas rajonā Rīgā uzceltās jaunās dzīvokļu mājas. Tās galvenokārt apdzīvo krievi, kamēr latviešiem jādzīvo saspiestiem ierādītās „apdzīvojamās platībās".
Latviešu nacionālā fonda archīvs

Dzeršanas posts Latvijā

PAR TO SŪDZAS LAIKRAKSTS RĪGAS BALSS

Rīgā iznākošais laikraksts Rīgas Balss nav domāts latviešu lasītājiem brīvajā pasaulē. Rīgas funkcionāri gan labprāt piesūta savu oficiozu Cīņa un propagandas lapu Dzimtenes Balss ar tās piedēkli Svešatnes Atspulgi. Taču šad un tad brīvajā pasaulē tomēr nokļūst arī pa Rīgas Balss numuram. Šajā laikrakstā, mazliet brīvāk nekā citos Latvijas izdevumos, dažkārt izpaužas patiesie dzīves apstākļi mūsu dzimtenē. Tā Rīgas Balss 24. augusta numurā, kas nokļuvis mūsu redakcijā, lasāms kāds raksts ar virsrakstu „Mums nevajaga tādu tēvu", bet apakšvirsraksts prasa: „Izskaust žūpību no mūsu dzīves!"

Dzeršanas posts okupētajā Latvijā sen jau zināms. Bezmērķa dzīvē un apspiestībā ļaudis remdējas alkoholā, kuŗa piegādāšanā okupanti neskopojas. Dzeršanas netikumu Latvijā stiprā mērā ievazā arī krievi, kas tur ieplūst no pārējām „draudzīgām republikām" kā strādnieki, atvaļinājuma laika baudītāji vai kā partijas funkcionāri. Rīgas Balss raksts ļauj ieskatīties tagadējās Rīgas dzīvē, kuŗā latvieši nostādīti pabērnu lomā un visa ģimene spiesta dzīvot, kā laikraksts saka, vienā istabiņā, un kad dzērājs tēvs sāka ālēties, „nebija kur likties". Laikraksts stāsta par Birutu, tātad kādu nelaimīgu latviešu sievieti, kas spiesta dzīvot šādos apstākļos, bet nepiemin, ka tajā pašā laikā krievu ieceļotāji novietojas lielajās blokmājās, kas vietvietām saceltas Rīgas priekšpilsētu rajonos — Juglā, Meža parkā un citur.

Tālāk iespiežam Rīgas Balss aprakstu:

Viņa sēdēja man blakus, sīka auguma sieviete, kurai vēl nav četrdesmit. Dzīve ar saviem jaukumiem šķiet palikusi kaut kur tālā pagātnē, it kā pavisam biezā miglā tīta. Arī par nākotni viņai nav viegli domāt. Kā tas viss turpināsies un kā beigsies? Katrs vārds, ko šī sieviete izrunā, slacīts asarām.

Par dzeršanas postu dzirdēts daudz, bet kad tu pēkšņi konkrēti aci pret aci satiecies ar cilvēku, kuru šis posts skāris tieši personiski kā naža asmens, tad tikai sāc īsti saprast un apjaust, cik patiešām vajadzīgi un nepieciešami ir partijas un valdības lēmumi par žūpības un alkoholisma apkarošanas pastiprināšanu.

Pirms daudziem gadiem Biruta, meitene no laukiem, apprecējās ar Arnoldu Ā. Jaunais vīrs beidza tirdzniecības tehnikumu, strādāja labi atalgotā vietā — par sekcijas vadītāju veikalā. Abiem bija istabiņa, ģimenes siltums un patīkamas nākotnes ieceres. Piedzima bērni — divi dēli. Dzīve varēja veidoties tāpat kā citām ģimenēm, kur valda saticība, savstarpēja cieņa un mīlestība. Bet... Tēvs nonāca uz slidena ceļa. Varbūt tā bija pirmā nevainīgā glāzīte, ko pie lūpām ceļ pusaudzis, varbūt pirmās it kā biedriskās iedzeršanas darba vietā, lai attiecības kolēģu starpā veidotos brīvākas, tuvākas. Varbūt... (varbūt ar krievu vadītājiem). Vai nu mazums var atrast iemeslu. Un ar to sākās. Alkoholismu parasti salīdzina ar purvu, kuŗā cilvēks brien arvien dziļāk, dziļāk, līdz beidzot sāk slīkt.

Tā notika arī ar Arnoldu Ā. No veikala nācās aiziet. Pēc tam sekoja vesela rinda citu darba vietu: Turbomehāniskā rūpnīca. Gaļas un konservu kombināts, fabrika „Rīgas filcs", stikla fabrika „Kumunārs"..."

1968. gadā tika šķirta laulība. Biruta domāja, ka tā viņa no dzērāja vīra tiks vaļā. Tomēr rūgti maldījās.

— Es te esmu pierakstīts un mani izsviest neviens nevar, — sacīja bijušais vīrs un turpināja dzīvot pie Birutas un bērniem (acīm redzot, citur dzīvokli nebija iespējams dabūt). Dzīve arī turpmāk viņam pelēja uz priekšu kā laiva bez stūres. Pastrādāja kādu laiciņu, tad atkal „plosts", atkal atlaišana no darba, līdz kādu dienu sīvā vergs atradās Olaines ārstnieciskajā darba profilaktorijā.

Birutas mirkli uzelpoja. Cerība ielija sirdī kā sīks gaismas stariņš. Varbūt? Uzelpoja arī bērni. Vecākajam nu jau 16, bet jaunākajam 11 gadu. Istabiņa viena (kādā tagad spiesti dzīvot Rīgas latvieši!) un kad tēvs sāka ālēties, nebija kur likties. Biruta reizēm visu nakti, vannas istabā sēdēdama, pacietīgi klausījās alkohola tvana izraisītajos spriedelējumos.

Tagad kādu laiku var atelpot, kādu laiku būs miers. Un zēni atspirgst kā stādiņi, ko nemoka salna un auksti vēji. Zēni viņai padevušies, ja tā varētu izteikties. Vecākais, kam pusaudža gadi nu jau drīz būs pāri, glāzītē skatīties nemēģina. Arī pīpot nepīpo. Skolā mācās labi. Arī mazākais, liekas, būs tāds pats. Māte, cik spējusi, ir centusies pasargāt abus dēlus no tēva iespaida. Bet varbūt, kad Arnolds pārnāks no Olaines, arī viņš būs kļuvis savādāks? Varbūt?...

Marta beigās viņš pārnāca... Iestājās darbā un atkal noturējās tikai līdz pirmajai algai. Tāpat kā līdz šim. Veselu mēnesi Arnolds dzēra gan kopā ar dzīvokļa kaimiņu, gan citiem pudeles brāļiem. Istaba bieži pārvērtās dzertuvē. Maijā viņš beidzot nāca pie prāta un (tiesa, ar milicijas starpniecību) iestājās darbā. Atkal brīdi pastrādāja, tad atkal sākās... Katram saprotams, ka dzīvoklī notika bieži skandāli. Pat arestēts uz diennaktīm Arnolds bija atskurbtuvē „ciemojies".

Dzīve bija galīgi samezglojusies.

Biruta ar zēniem aizbrauca uz Jūrmalu, bet bijušais vīrs pa šo laiku paspēja pārdot un nodzert gan dēla jauno kreklu, gan karotes un nažus no virtuves atvilktnes, dekoratīvās vāzītes un bērnu skolas grāmatas. Pat veļas pulveri — 20 paciņas — nebija saudzējis. (Kas tie bija, kas ar vieglu sirdi šīs mantas nopirka?) Ko Biruta iespēja paņemt līdz uz Jūrmalu, tas palika. Nu drīz klāt 1. septembris. Lielais zēns pabeidzis pirmo kursu tehnikumā, tagad grib doties projām no mājām. Tālāk no šejienes, no Rīgas, no tēva. Viņš ģimenē negrib atgriezties. Bet mazais: „Es arī vairs nevaru izturēt!"

Biruta pati caurām dienām pārdzīvo, neviens darbs nevedas, beidzot viņa saņemas un raksta redakcijai (Rīgas Balss).

„Apģērbt un pabarot divus zēnus ir ļoti grūti. Un, ja vēl no mājas iznes pēdējo bļodu, tad gribot negribot skriesi uz miliciju. Tur man atbildēja, ka vajadzīgi divi liecinieki, kas apliecina, ka tiešām mans bijušais vīrs minētās mantas pārdevis, tad varot sniegt prasību tautas tiesā. Bet, vai tad dzērājs, nesot pārdot manu mēteli, pieaicinās divus lieciniekus?"

Tālāk: „Vienu ziņojumu iesniedzu milicijas priekšniekam rokās un lūdzu dzērāju atkārtoti nosūtīt uz Olaini, kamēr vēl bērnu guļamie krēsli nav pārdoti. Otru — iecirkņa pilnvarotajam. Gāju runāties namu komitejā. Dzērāji turpina dzert..."

Un beigās: „Kāpēc mums jācieš? Kāpēc nevaru mierīgi audzināt savus bērnus?"

Arnolda Ā. lieta iekšlietu nodaļas uzskaitēs nepavisam nav sveša. Tāpēc negribas piekrist Birutas Ā. spriedumam par to, ka „milicija jau te darīt neko nevar". Pirmie pasākumi ir veikti. Arnolds Ā. ticis sodīts ar 15 diennaktīm, vairākkārt brīdināts, ir palīdzēts viņam iekārtoties darbā, viņš ticis nosūtīts uz Olaini ārstēties. Neilgi atpakaļ viņa lietu atkal izskatīja Maskavas rajona izpildu komitejas administratīvā komisija. Visbeidzot tiek gatavots materiāls, lai pret Arnoldu Ā. ierosinātu lietu par izvairīšanos no sabiedriski derīga darba un antisabiedrisku, parazītisku dzīves veidu. Šķiet pat, ka pārāk daudz „uzmanības" ticis veltīts vienam šādam alkoholiķim. Un tomēr... Brutas Ā. un viņas bērnu liktenis ne par matu no visa tā nav uzlabojies. Vai te nevajadzētu vēl stingrāku roku, vēl operatīvāku iejaukšanos? Lai piespiestu žūpas ganāt, gan sauktu viņus pie atbildības, iestādēm jātērē milzums pūļu un laika. Dokumentu noformēšana, viss šo lietu kārtošanas tehnoloģiskais process namu komitejās, namu padomēs, iekšlietu nodaļās, izpildu komitejās un citās organizācijās ir ļoti sarežģīts. Piemēram, lai alkoholiķim sastādītu uzskaites un uzraudzības kartiņu (tātad arī tādas ir), iekšlietu nodaļas darbiniekam vien jānoformē atbildes uz 23 jautājumiem. Lietas ievilcina arī tas, ka stingri jāievēro termiņi tā saucamajiem pēdējiem brīdinājumiem. Varbūt viņš vai viņa tomēr labosies, varbūt tomēr sapratīs un vēl apdomāsies. Mūsu likumi ir humāni (!). Cilvēku nevar bez pamata sodīt (?). Tomēr diez vai galīgi pagrimušu liekēdi vai alkoholiķi spēs ietekmēt šādi brīdinājumi. Arī Olaines profilaktorijā žūpu ielikt nav nemaz tik vienkārši. Dažkārt jāstāv divi vai trīs mēneši rindā. (Lūk, cik tālu jau!). Bet ģimenei, kam dzērājs „uz kakla", šie pāris mēneši ir milzīgs pārbaudījums. PSKPCK lēmumā „Par pasākumiem žūpības un alkoholisma apkarošanas pastiprināšanai" stingri sacīts, ka jāizstrādā un jāīsteno vajadzīgie pasākumi, lai uzlabotu, hronisku alkoholiķu atklāšanu, uzskaiti un ārstēšanu.

Te vēl jāpiezīmē, ka arī daudzas darba vietas vēl ne tuvu nav sākušas izšķirošo cīņu pret dzeršanu un dzērājiem. Par maz te izmanto sabiedriskās ietekmēšanas līdzekļus.

Birutas Ā. ģimenes traģēdija liecina, ka mēs vēl pārāk gausi un kūtri risinām sasāpējušos jautājumus. Mums jāpanāk, lai visas šīs nelaimīgās ģimenes spētu atraisīties no alkoholisma valgiem, lai neviens bērnam nevajadzētu ciest tēva dzērāja dēļ.

Šādu ainu tagadējās Rīgas dzīvē attēlo Rīgas Balss. Tās komūnistiskajiem funkcionāriem iedzīvotāju žūpība, kā redzams, jau kļuvusi par problēmu. Nelīdz arī dzērāju „uzskaites" un „uzraudzības kartītes" ar 23 jautājumiem. Olaines „profilaktorijā" dzērājiem jāstāv līdz trīs mēnešiem rindā. Bet šīs rindas nebeigsies, iekām Latvijā valdīs apspiestība un cilvēki šajā bezmērķa dzīvē meklēs apmierinājumu alkoholā.

— re.

Latviešu saimnieciskie uzņēmēji un profesionālie darbinieki

LŪDZU ATSAUCIETIES

piesakait savus sludinājumus un savas adreses ievietošanai

1973. GADA

LATVIEŠU BANKU KALENDĀRĀ

Rakstiet vai zvaniet:
Association of Latvian Credit Union,
491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada,

tel. 924-2551

tel. 924-2552

„Es zīmēju Latvijas karti". Andŗa Lamberta uzņ.

Ja apmeklē baznīcu, Latvijā grūti beigt vidusskolu

LABI IZDEVUŠIES BĒRNU SVĒTKI ČIKAGĀ

Čikagas latviešu bērnu svētkus 10. septembrī Meivudā ar dievkalpojumu ievadīja māc. Vilis Vārsbergs, svētrunai izraugot vārdus no Mateja evaņģelija: Un jūs būsit visu ienīdēti mana vārda dēļ. Bet kas pastāv līdz galam, tas taps izglābts.

Mums nav jābaidās saukties par kristiešiem, teica mācītājs. — Mums par to nekas nedraud. Tautieši dzimtenē zina, ko mēs šeit darām. Viņi zina arī par Gaŗezeru. Bet viņi jautā un vēlas zināt par kristīgajiem jauniešiem. Ja jaunietis Latvijā apmeklē baznīcu, viņam par to jācieš vajāšanas un jāsastopas ar dažādām grūtībām. Jaunietim, kas apmeklē baznīcu, grūti pat nobeigt vidusskolu. Vienīgi, ja viņš publiski nonicinās baznīcu, tas būs spējīgs saņemt vidusskolas nobeiguma diplomu.

Ciānas ev. lut. draudzes priekšnieks Dr. J. Lācis uzrunā uzsvēra baznīcas un skolas nozīmi latviskās dzīves ziņas izkopšanā, aicinot runāt latviski un palikt latviešiem.

Bērnu svētkos bija ierīkotas dažādas novietnes, kuŗās bērni un jaunieši varēja pārbaudīt savas zināšanas un atjautību. Latviešu biedrības novietni „Zini vai mini" vadīja O. Cakars ar palīdzēm Hermīni Legzdiņu un Lidiju Kiršteini. Tur bērniem bija jāatbild jautājumi par Latviju. Šajā novietnē godalgas izpelnījās — 12 g. un vecāki bērni: Rita Sprūdža, Marts Trumpis un Andrejs Nikurs. No 10—11 g.v.: Kristīna Anstrate, Pēteris Sprūdžs un Pēteris Brunovskis. 8—9 g.v. Žubīte Streipa, Linda Zirnīte un Guntis Šmidchens, bet bērnudārza grupā — Maira Albertiņa, Diana Reinerte, Intra Krūmiņa un Andrejs Sensnovis.

Tautas dziesmu novietni vadīja Marta Cakare ar palīdzi Ausmu Pormali. Godalgas vecākā grupā izpelnījās Kārlis Streips (71 tautas dziesma), Antra Šmidchena (71) un Kristīna Friša (57), vidējā grupā — Silvija Kļaviņa (68), Edvīns Roze (56) un Žubīte Streipa (46); jaunākā grupā no 5—8 g.v. — Karīna Velkme (18), Eriks Arums (16) un Linda Zirnīte (16).

Novietni „Teici, teici, valodiņa" vadīja Janīna Sprūdža ar palīdzi Austru Vūdu. Godalgas vecākā grupā saņēma Kārlis Streips, Antra Šmidchena un Rita Sprūdža, vidējā — Kristīna Anstrate, Pēteris Sprūdžs un Ingrida Pūliņa, bet jaunākā — Alberts Legzdiņš, Ingrida Ievāne un Daina Jauntirāne. Daugavas Vanagu novietnē uzvarēja Kristīna Anstrate un Daina Veidemane. Zīmēšanas un veidošanas novietni vadīja Irma Siliņa no konkordiju kopas. Godalgas vecākā grupā: Kristīna Anstrate, Andra Ankevica un Antra Šmidchena; vidējā — Larisa Kļaviņa, Andris Griķis un Dainis Šmits; jaunākā grupā (zīmēšanā) Diana Reinerte, Dace Lēmane un Līga Lēmane, (veidošanā) Sandra Dzene, Māra Sīmane, Ieva Veidemane.

Ticības mācības novietni rīkoja baptistu draudzes kopa Gaisma, un to vadīja Gaida Veidemane ar palīgiem Intu Andermani un Andri Veidemani. Skauti bija uztaisījuši virvju tiltu, kas bija sevišķi populārs visu vecumu bērniem un jaunatnei. Ciānas draudzes grāmatu galds gādāja par balvām — grāmatām. Katoļu draudzes dāmas rūpējās par desiņām un kāpostiem, bet latviešu biedrība par dzērieniem. Bērnu svētki deva skolai apmēram 600 dol. ienākuma.

Andris Lamberts

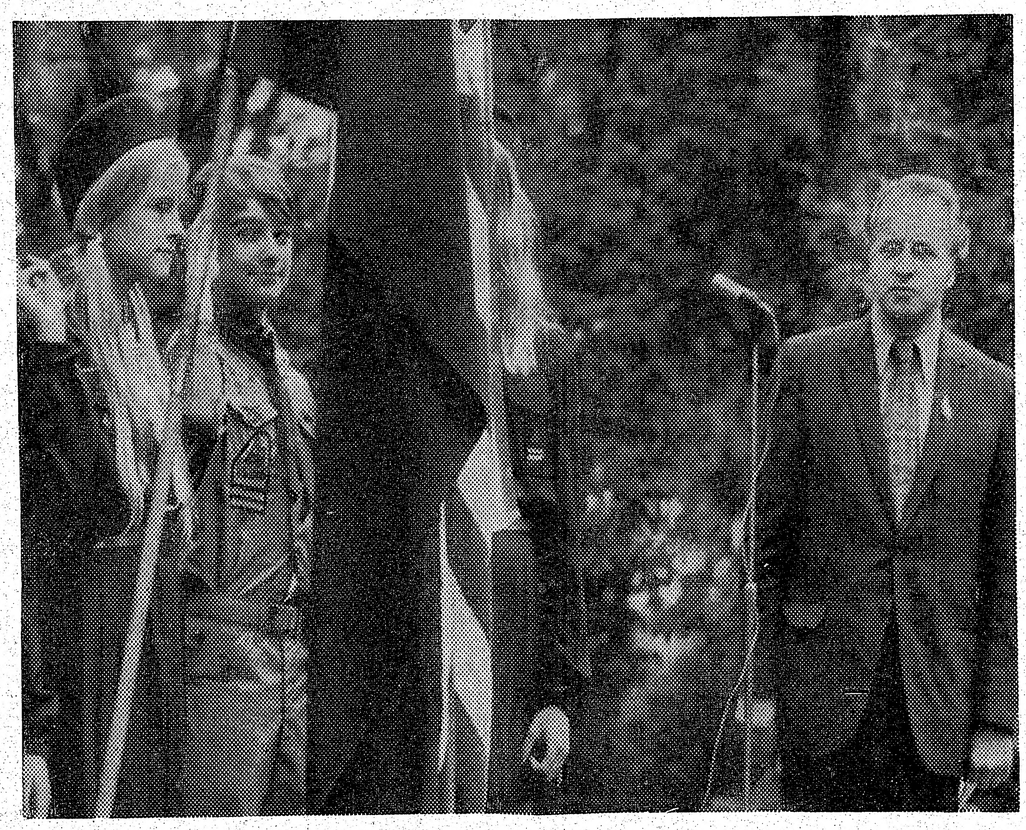

Skolas prezidija priekšsēdis A. Birkens atklāj bērnu svētkus. Andŗa Lamberta uzņ.

Vai Ēģiptē Pad. savienību aizstās Francija?

Parīzē lielu ievērību radījusi vairāku ievērojamu arabu vadoņu ierašanās Francijas galvaspilsētā. Tur tie ieradušies, pirms prezidents Sadats prasījis Pad. savienībai izvākt no Ēģiptes padomju speciālistus. Šai arabu vizītē Parīzē saskata arabu pasaules cenšanos aizstāt Pad. savienību ar Franciju.

Pēdējos trijos mēnešos Francijas prezidentu apmeklējuši Tunisas prezidents Habibs Burgiba, Irakas revolūcionārās pad. viceprezidents Sadams Huseins un Ēģiptes ārlietu ministrs Murads Galebs. Pompidu bijis ārkārtīgi uzmanīgs, kad maija mēnesī Galebs viņam paskaidrojis, kāda ir Ēģiptes nostāja pret Franciju. Mēnesi vēlāk Iraka garantēja Francijai tās privilēģēto statusu Irakas naftas rūpniecībā. Tagad, kad prezidents Niksons un demokratu partijas kandidāts prezidenta amatam senātors Mekgaverns solījuši Izraēlu atbalstīt, Sadats cita nekā nav varējis darīt kā griezties pie Francijas un lūgt aizstāvēt Ēģiptes diplomātiskās intereses, kā arī lūgt pārdot ieročus. Kā zināms, Francija vārdos turas pie principa „nepārdot nekādus ieročus kaŗa stāvoklī esošām valstīm", bet tas frančus netraucēja pārdot Lībijai 110 iznīcinātājus - bumbvedējus, lai gan bija skaidri zināms, ka lidmašīnas tiks nodotas Ēģiptei. Domā, ka šādā veidā, t. i. caur Lībiju, tiks pieņemti arī nākošie ieroču pasūtinājumi. Nav tomēr domājams, ka Francijas atklātā principu neievērošana radīs kādus diplomātiskus sarežģījumus. Nesen Izraēlas aizsardzības ministrs Moše Dajans apvainoja Franciju, ka tā piegādājusi Ēģiptei ieročus caur Libiju. Francijas valdība pat neturēja par vajadzīgu atsaukt šo apvainojumu. St.

Mūžībā aizgājis mans mīļais vīrs

Kārlis Maksis Jaunzems

dzimis 1904. gada 11. jūnijā Latvijā,
miris 1972. gada 12. septembrī Kanadā.
Dieva mierā apglabāts latviešu kapos Hamiltonā.

Dievs bija devis,
Dievs ir ņēmis,
To Tēva prāts
Tā bija lēmis.

Kopējās dziļās sērās ar vīra bērniem un mazbērniem Amerikā un viņa brāli Latvijā

Zelma Jaunzems.

Daugavas Vanagu Bēŗu fonda dalībnieks

Ansis Vēzis

miris 1972. gada 12. septembrī.

Daugavas Vanagu Kanadā Bēŗu Fonds

VĒRTĪGI SVĒTKU SAIŅI UZ LATVIJU

Viss samaksāts, ātra piegāde.

IMITĒTIE ĀDAS KAŽOKI **$108.00**
Pasūtiniet šos ļoti vērtīgos un siltos kažokus jūsu piederīgiem. Izvēlaties minka (strīpaino vai vienkāršo), vai karakula.

10 GALVAS LAKATI **$54.90**
5 vilnas lakati ar lielu vai mazu puķu, kā arī austrumnieciskiem musturiem un 5 zīda lakati, dažādās krāsās.
Ar gaisa pastu **$63.40**

5 VILNAS LAKATI **$96.00**
54 x 54 collas, ar bārkstīm, skaistiem puķu musturiem.
Ar gaisa pastu **$113.00**

SPECIĀLS DĀVANU SAINIS **$169.00**

Labākās kvalitātes vērtīgi audumi.

3 jardi kungu ziemas mēteļu 100% vilnas drāna, 3 j. dāmu 100% vilnas mēteļu drāna, 3½ jardi kungu 100% vilnas uzvalku drāna, 3 jardi dāmu ziemas 100% vilnas kleitas drāna, 2 dubultpalagi, 2 spilvenu pārvalki, 6 mutturoti dvieļi.

ĻOTI GARŠĪGS **$63.00**
1 m. kafija, 1 m. šokolādes konfektes, 2¼ m. cukurs, 2¼ m. rīsi, 2 m. žāvēts bekons, 1 m. sviests, 1 m. siers, 1 m. žāvēti augļi, 2 m. ungāru salami, 1 m. augļu ievārījums, 1 m. makaroni, ½ m. dateles, ½ m. biskvīti, ½ m. vafeles.

Vēl daudz vairāk speciālu saiņu.

Pieprasiet mūsu ilustrēto katalogu.
PASŪTINIET TAGAD
caur
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street,
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

ĻOTI SVARĪGI
PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES
Mums ir 28 gadu pieredze šai uzņēmumā un mums ir daudzi tūkstoši apmierinātu klientu.

● UGUNS
● AUTO
● SLIMĪBAS
● NELAIMES GAD. u. c.
apdrošināšana
Ilmars Jankovskis
(Skyline Real Estate Ltd.)
87 Roncesvalle Ave.
Toronto 3,
tālr. 533-8553.

ASV chronika

ZIEMEĻKALIFORNIJA

● 12. septembrī pagāja trīs gadi kopš Ziemeļkalifornijā uzsāka darboties latviešu kreditsabiedrība. Tā uzskatāmi pierādījusi, ka ikviens pasākums, kas radīts vispārības labā un tādā garā strādājis, var pastāvēt, ko liecina skaitļi. Noguldījumi kredistabiedrībā jau pārsniedz 120.000 dol., par kuriem izmaksāts 5.25%; biedru skaits pārsniedzis 200, 67 kredita izmantotājiem aizdevumos izsniegts vairāk nekā 100.000 dol. Visu izsniegto aizdevumu kopsumma trīs gados bijusi 163.026 dol.. Šā gada augusta mēnesī 7 aizdevumos izsniegts 21.730 dol., ar ko pārsniegti visi līdzšinējie mēnešu aizdevumu rekordi. Augstākās izglītības veicināšanai izsniegti 8 valsts garantētie studiju aizdevumi. Ieejot ceturtā darba gadā, kreditsabiedrība pievienojusies „Instant Credit" plānam, kas visiem biedriem dos iespēju izmantot pašu līdzekļus par zemākiem procentiem un dod sabiedrībai iespēju atbalstīt kopējus latviešu kultūrālos un sabiedriskos pasākumus.

● Ziemeļkalifornijas latviešu biedrība 9. septembrī Sanfrancisko latviešu draudzes namā izrādīja 3. rietumkrasta dziesmu svētku filmu un bez tam vēl filmu „Rīga šodien", ko šovasar uzņēmis kāds Rīgas apmeklētājs.

● Latvijas universitātes atceres akts 30. sept. latviešu draudzes namā Sanfrancisko. Prof. Ernesta Ābeles (no Ohio universitātes) akadēmiskās runas temats „Divas pasaules", analizējot zinātnes atklāto un tautu dzīvoto gara pasauli.

● Ievērojams panākums kopdarbības laukā bija Ziemeļ un Dienvidkalifornijas kopīgi rīkotā bērnu vasaras nometne. Tajā no abiem Kalifornijas novadiem bija pulcējušies vairāk nekā 160 nometņotāju, pavadot nometnē 8 dienas. Spraigās nodarbībās un draudzīgā garā ievadīja un izkopa latviskos tikumus un kultūras vērtības. Nometni vadīja skolotājs Daniēls Agrums, bet administrātora pienākumus veica skolotājs Kārlis Lācis. Par reliģisko audzināšanu rūpējās prāv. A. Enstsons un mācītājs G. Knezs-Knezinskis. A. T.

● Ziemeļkalifornijā interesi radījis bumbošanas sports (bovling), sevišķi pēc tam, kad latviešu meitene Vēsma Grīnfelde ar saviem sasniegumiem izvirzījās starp ASV labākām bumbotājām. Šogad šinī sporta nozarē notikušas 12 meistarsacīkstes. No deviņiem meistartituliem Ziemeļkalifornijas DV sporta kopa Venta ieguvusi sešus. Četrus no tiem V. Grīnfelde, trīs — Melānija Grāvīte, divus — Laimonis Bērziņš, vienu — Edīte Edora un Viktors Ritums. Pēdējās sacensībās, jauktās dubultspēlēs, negaidītu uzvaru izcīnīja L. Bērziņš ar M. Grāvīti, ar rezultātiem 1097: 1068, pārspējot V. Ritumu un V. Grīnfeldi. V. Grīnfelde un V. Ritums bija līdzšinējie trīskārtējie meistari. Ar augstvērtīgu rezultātu — 639, V. Grīnfelde uzstādīja jaunu rekordu triju spēļu kopsummā sievietēm. Šī gada meistarības spēlēs augstāko seriju vīriešem — 621, sasniedzis V. Ritums. Sporta kopas Venta bumbotāji izcīnīja šādus meistartitulus: Vīriešiem dubultspēlēs: V. Ritums (621) un L. Bērziņš (522) — 1143. Ritums ar Bērziņu uzvaru dubultspēlēs izcīnīja arī pirms desmit gadiem. Sieviešu vienspēlēs: V. Grīnfelde uzvaru izcīnīja ceturto gadu pēc kārtas Arī sieviešu dubultspēlēs ceturto gadu pēc kārtas uzvarēja V. Grīnfelde (580) un M. Grāvīte (418) — 998. Sieviešu komandām: V. Grīnfelde (639), M. Grāvīte (465) un E. Edora (322) — 1426. Sieviešu triju disciplīnu kopsummā: V. Grīnfelde 1779, meistare arī 1969. g. Jauktās dubultspēlēs: L. Bērziņš (578) un M. Grāvīte (519) — 1097. Sacensībās no deviņām sporta kopām piedalījās 59 dalībnieki (46 vīrieši un 13 sievietes.) V. R.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

J. Babre — Gaisma no austrumiem	$4.00
A. Erss — Muižnieki, rom.	$5.00
L. Zariņa — Sarkanā migla	$8.50
A. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$2.50
A. Jansons — Koklēšana	$3.00
A. Eglītis — Es nepievienojos, romāns	$6.50
I. Grebzde — Meitene un puķes, romāns	$6.00
Latviešu karavīrs Otrā pasaules kara laikā, 2. d.	$11.00
J. Rainis — Uguns un nakts, daudzkrāsainām gleznu reprodukcijām	$7.00
A. Dziļums — Lai neaizmirstam (leģ. d. gr.)	$4.00
Prof. A. Spekke — Vecākie latvju tautas apģērba zīmējumi	$2.00
A. Platbārzdis — Latvijas nauda	$15.00
A. Voitkus — ČETRI SIMTI, rom.	$6.50
J. Jaunsudrabiņš — SIRMĀ GRĀMATA	$5.50
Latviešu kultūras dienas Austrālijā 1951—1970	$9.00
Janis Gailis — 30 daudzkrāsainas gleznu reprod.	$25.00
K. Hamsuns — Bads, rom.	$5.50
J. Lejiņš — Mana dzimtene	$7.50
P. Ērmanis — Pelēkā puķe, dzejoļi	$6.50
G. Grīslītis — Varavīksnes lokā, dzejoļi	$3.50
H. Biezais — Kristiānisms laikmetu maiņā	$3.50
K. Hamsuns — Vēstules Marijai	$5.80
E. M. Remarks — Ēnas paradīzē, rom.	$7.00
J. Zariņš — Kāvu gados, kara atm.	$6.50
U. Sepenens — Marku un viņa cilts, rom.	$6.50
A. Bērziņš — Tāls ir ceļš atpakaļ uz dzimteni	$7.00
A. Dziļums — Vienas vasaras zieds, rom.	$5.00
J. Rudzītis — Starp provinci un Eiropu	$6.50

Pasūtījumus adresējiet
Daugavas Vanagu grāmatnīcai
491 College Street, Toronto 174, Ont.
Telefons: 921-7121

FOTOGRAFS
A. Liepiņš
Don Mills
449-2853
45 Valley Woods Rd.
STE. 39
piedāvā laipnus pakalpojumus, arī fotografējot aicinātāja dzīves vietā.

Fotografiski darbi ar izcilu kvalitāti!
Pieprasiet informāciju par veikaliem jūsu rajonā pasūtinājumu nodošanai
tālr. 863-1166
Benjamiņa filmu laboratorija

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRIS
Vašingtonas ansamblis
ALFREDA STRAUMAŅA luga
Tagad ir citādi
Izrādē piedalās: Hilda Prince, Anda Uršteina, Daina Muceniece, Osvalds Uršteins, Rūdolfs Mucenieks, Vilnis Baumanis. Režisors: Osvalds URŠTEINS, dekorātore: Ilze FREIVALDE-LOXLEY.
VIESIZRĀDES
MONTREALĀ —
piektdien, 22. sept., pl. 7:30 vakarā
Loyola College — F. C. Smith Auditorium.
Ieejas kartes iepriekšpārdošanā pie E. Lasuma, tel. 482-7964 un pie R. Zilkalna, tel. 634-1206.
HAMILTONĀ —
sestdien, 23. sept., pl. 8:00 vakarā
Scott Park Secondary School Auditorium, King St. East.
Ieejas kartes iepriekšpārdošanā pie E. Gulbja, 136 Emerson Street, Hamilton, Ont., tel. 529-2414.
TORONTO —
svētdien, 24. sept., pl. 2:00 pēcp. un pl. 6:00 vakarā
Bickford Park High School, 777 Bloor St. W.
Ieejas kartes $5, $4, $3, skolēniem un pensionāriem puscenas, iepriekšpārdošanā DV grāmatnīcā, Latviešu namā, 491 College St., tel. 921-7121, no pl. 12—8 vakarā, pēc 15. septembŗa arī sestdienās no pl. 9—1 pēcp., izrādes dienā — stundu pirms izrāžu sākuma pie ieejas.

VALUBE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont. tālr. 533-2837

Ja esat nodomājuši iegādāties Jaunu 1972. gada automašīnu,
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
Chevrolet - Chevelle - Camaro
Oldsmobile - Chevy II - Vega
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE **Tālr. HO 6-1131**
Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Av., Toronto 6.

Mirusi Lidij

No Stokholma
vēsts, ka 4. a
rakstnieka un
redaktora Jāņa
vesbiedre Lidij
Studējusi agrono
universitātē, bet
šanas pievērsā
darbam un
Daudz tulkojusi.
vīga līdzstrādni
stam Jaunākās
nālam Atpūta,
laika veltījusi
slai. Nebija nev
rādes operā vai
klāt nebūtu biju
kliņa. Liels
bija mākslini

Latvijas Sarka
Muenster, Koeni
137, West Germa
mo sarakstos atz
minētās persona
atsaukties: Mārti
1912. g. 18. nov.,
dz. 1927. g. 27 ok
ers, dz 1923. g. 1
Belts, kas trimda
vojis Nirnbergas
Ciršs, dz. 1908. g.
lija Dolgileviča,
Dr. Arvīds Ekšt
1915. g., ar ģimen
Valentīns Ekštein
no Kalētiem, Ald
ap 60 g. veca, ka
denē, Ilgvars F
1920. g. 23. dec.
Heinrichsons, dz
martā Talsos,
Balodis, dz. 1924
Arvīds Kļava, ka
deles DP nomet
Konrāds, dz. 189
g. deportēts no
Eriks Lapiņš, dz.
sandrs Lielausis,
Miķelis Meikša,
dec. Dundagā, V
zajs, dz. 1901. g.
ma Meire, dz.
Mežupe, dz. 191
ris Namatēvs, d
atradies Major
1944. gadā, Jān
nesta dēls, dz. 1
tembrī, no Vec
ralds Strazds,

A

Pad. savienīb
komandieris ad
Gorškovs, sakar
tes dienu" kom
oficiozā Pravda
viņu flote va
katru ienaidnie
iznīcināt, lai ku
Gorškovs rak
rīālisti pēdējos
raisījuši vairāk
mit karu, tādē
tams, ka P
„miermīlīgā" p
balstāma ar p
ro spēku."
Admirālis a
domju zemūden
ņotas raķetēm,
tās raķešlidma
kuģu atbalstīta
nieka kuģus
katrā okeāna
zemūdenes, ka
sa spēki varot
cināt katru ie
ūdeni dažādos
Garškovs gan
Valstu vārdu,
skaidri saprot
vērsts pret tā

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais papiņš

Ansis Vēzis

dzimis 1881. g. 18. janvārī Zlēkās,
miris 1972. g. 12. septembrī Sv. Katrīnās, Kanadā.
Apglabāts 16. septembrī Victoria Lawn kapsētā,
Sv. Katrīnās.

Kas bij Tavs mūžs? Kāds stars no tālas gaismas,
Kas izbrīnā caur zemes tumsu spīd,
Un pārdzīvojis visas pekles baismas
Nu atpakaļ uz savu zvaigzni slīd.
V. Strēlerte.

Piemin
meita un znots - Alma un Pēteris Vasariņi,
mazmeitas Inta un Daina Kanadā.
Vedekla Lidija Vēzis un mazmeita Daina Latvijā.

Mirusi Lidija Kārkliņa

No Stokholmas pienākusi vēsts, ka 4. augustā mirusi rakstnieka un Jaunāko Ziņu redaktora Jāņa Kārkliņa dzīvesbiedre Lidija Kārkliņa. Studējusi agronomiju Latvijas universitātē, bet pēc tās beigšanas pievērsās literāram darbam un žurnālistikai. Daudz tulkojusi. Bija pastāvīga līdzstrādniece laikrakstam Jaunākās Ziņas un žurnālam Atpūta, Rīgā. Daudz laika veltījusi skatuves mākslai. Nebija nevienas pirmizrādes operā vai teātros, kur klāt nebūtu bijusi Lidija Kārkliņa. Liels draugu pulks bija mākslinieku saimē: Amanda Liberte-Rebane, Tija Banga, Marija Leiko un daudzi citi. Apbedīta 17. augustā.

Jāzeps Poškus

dzimis 1886. gada 24. decembrī,
miris 1972. gada 8. septembrī Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto
PALĪDZĪBAS FONDS

LŪDZ ATSAUKTIES

Latvijas Sarkanā Krusta (44 Muenster, Koenigsberger Str. 137, West Germany) meklējamo sarakstos atzīmētas zemāk minētās personas, kuŗas lūdz atsaukties: Mārtiņš Alksnis, dz. 1912. g. 18. nov., Valdis Auziņš, dz. 1927. g. 27 okt., Jānis Bauers, dz 1923. g. 1. sept., Evalds Belts, kas trimdas sākumā dzīvojis Nirnbergas apk. Otomars Ciršs, dz. 1908. g. 2. maijā, Valija Dolgileviča, dz. ap 1923. g., Dr. Arvīds Ekšteins, dz. ap 1915. g., ar ģimeni no Liepājas, Valentīns Ekšteins, dz. 1919. g. no Kalētiem, Aldona Freiberga ap 60 g. veca, kas bijusi Drēzdenē, Ilgvars Frembergs, dz. 1920. g. 23. dec. Rīgā, Arturs Heinrichsons, dz. 1919. g. 23. martā Talsos, Arvīds Keiris-Balodis, dz. 1924. g. 3. martā, Arvīds Kļava, kas dzīvojis Vēdeles DP nometnē, Vilhelms Konrāds, dz. 1890. g., bet 1941. g. deportēts no Zvārdes pag., Ēriks Lapiņš, dz. 1921. g., Aleksandrs Lielausis, d. ap 1920. g., Miķelis Meikša, dz. 1921. g. 29. dec. Dundagā, Vilis Žanis Mazajs, dz. 1901. g. 13. aprīlī, Rasma Meire, dz. 1920. g. Kārlis Mežupe, dz. 1910. g. aprīlī, Juris Namatēvs, dz. 1943. g., kas atradies Majoru bērnu namā 1944. gadā, Jānis Puķītis, Ernesta dēls, dz. 1922. g. 12. septembrī, no Vecgulbenes, Haralds Strazds, dz. 1925. g. 9. maijā, Richards Strazds, dz. 1923. g. 19. febr., Egons Strods, dz. 1920. g. 25. maijā, Edvards Surevičs, Jānis Torgans, dz. 1918. g. 29. sept., no Dzelzavas, Kārlis Vīksna, dz. 1925. g. 4. dec. Suntažos, Elza Virziņa, no Rīgas, Staņislavs Zarakovskis, dz. 1922. g., Elmars Zeltiņš, dz. 1922. 18. sept., kas pazudis 2. pasaules kaŗa laikā.

Tā kā dažas no minētām personām varbūt mirušas, lūgti atsaukties arī tie, kas varētu dot kādas ziņas.

*

Kādam pētījuma darbam nepieciešamas ziņas par Dāvīdu Krūzu. Viņš kandidēja 1940. g. 14. jūlija „tautas saeimas" vēlēšanās no Zemgales apgabala un piedalījies delegācijā uz Maskavu, kas prasīja Latvijas pakļaušanu Pad. savienībai. Pietiek ar viņa dzīves vietas norādījumu pirms 1940. g. vasaras. Arī šo informāciju lūdzam iesūtīt LSK, 44 Muenster, Koenigsberger Str. 137.

*

Internacionālais Sarkanais Krusts meklē Veltu Dreimani, dz. Kaktiņu 1914. g. Jelgavā un viņas māti Bertu. Meklētāja Inta Kaktiņa domā, ka abas ir Toronto. Atsaukties lūdz DVKV 6 Barbara Cres., Toronto 13.

Nami un klubi

ANGLIJAS LATVIEŠIEM TIE DOD IEVĒROJAMUS IENĀKUMUS

„Savu kaktiņu un savu stūrīti zemes" latvieši cienījuši un pēc tā tikojuši jau no senseniem laikiem, arī svešumā. Kam vien rocība atļāvusi, iepirkuši savus īpašumus. Līdzīgi rīkojušās arī sabiedriskās organizācijas.

Runājot par Ziemeļanglijas novadā esošām DVF nodaļām, kā pirmās namus iegādājās Bradfordas un Līdsas nodaļa, kuŗām sekoja Halifaksas nodaļa. Pirms dažiem gadiem pie sava nama tika arī donkasterieši, kuŗiem nule pievienojusies Hudersfildas nodaļa, šovasar iepērkot namu par 7000 mārciņām.

Šo īpašumu iegāde devusi iespēju paplašināt nodaļu sabiedriskās un kultūrālās rosmes, veicinājusi un atvieglojusi jauniešu dažāda veida rosmes un mazinājusi vajadzību īrēt svešas un dārgas telpas, kaut plašāku sarīkojumu izkārtošanai tas vēl dažkārt jādara.

Sabiedriskai rosmei pieaugot, iepirkto namu telpas ar laiku izrādījās par šaurām, kas spieda domāt par to paplašināšanu. Kā pirmā to darīja Bradfordas nodaļa jau pirms desmit gadiem. Gadiem ritot, arī paplašinātā zāle daudziem sarīkojumiem izrādījās par mazu, tāpēc biedru sapulce šopavasar uzdeva valdei noskaidrot nama tālākas paplašināšanas iepējas.

Nule sasauktā sapulce ar 31 pret 13 balsīm piekrita nama paplašināšanai, kas izmaksās 8000 mārciņas. Ievadot sarunas ar uzņēmēju, pēdējais apsolījis darbus veikt līdz Ziemsvētkiem.

Arī Līdsas nodaļas nams jau sen izrādījies par mazu, it sevišķi sarīkojumu zāle, kāpēc iecerētas plašākas telpas. Sākotnējā doma bija nopirkt kādu lielāku īpašumu, bet tādu neatrodot, kādā sapulcē bija ierosinājums nopirkt zemes gabalu un celt pašiem savu namu. Šo ideju īstenot tomēr šķita neiespējami lielo izdevumu dēļ. Pirms pāris gadiem radās cerība jautājumu atrisināt, piepērkot līdzšinējam namam blakus esošo īpašumu. Tā iegādei sapulce pērngad piekrita, bet pirkšanas formālitātes kārtojot īpašnieks nomira. Tagad jāgaida, līdz izkārtosies atstātā mantojuma lieta.

Arī Halifaksas nodaļas nams kļuva par šauru. 1969. g. nodaļa sāka tā paplašināšanu ar piebūvi, būvdarbus veicot latviešu uzņēmējiem. Taču telpas vēlamas vēl plašākas.

Ar ava nama iegādi apmierināti donkasterieši, jo tas ievērojami cēlis nodaļas kultūrālās rosmes. Arī Hudersfildas nodaļai šovasar izdevās īstenot ilggadējo ieceri tikt pašai pie sava īpašuma. Tā iegādes cena ap 7000 märc..

Visos nodaļu namos darbojas saimnieciskie pasākumi: klubi, kuŗu pelņa devusi iespēju ievērojami paplašināt atbalsta summas aprūpei, sabiedriski kultūrālām vajadzībām, jauniešu rosmēm, latviešu skolām u. c.

Apsveicams, ka vecākās un „bagātākās" nodaļas palīdzīgas mazākām nodaļām ar bezprocentu naudas aizdevumiem īpašumu iegādei, tā pierādot latviešu labo tikumu — „kaimiņš kaimiņam".

A. P.

Admirāļa Gorškova ielība

Pad. savienības jūŗas spēku komandieris admirālis Sergejs Gorškovs, sakarā ar „kaŗa flotes dienu" komūnistu partijas oficiozā Pravda apgalvojis, ka viņu flote varot uziet kuŗu katru ienaidnieka kuģi un to iznīcināt, lai kur tas atrastos.

Gorškovs raksta, ka imperiālisti pēdējos gados esot izraisījuši vairāk nekā trīsdesmit kaŗu, tādēļ esot saprotams, ka Pad. savienības „miermīlīgā" polītika esot atbalstāma ar padomju militāro spēku."

Admirālis apgalvo, ka padomju zemūdenes esot apbruņotas raķetēm, torpēdām un tās raķešlidmašīnu un kaŗa kuģu atbalstītas spēj ienaidnieka kuģus iznīcināt kuŗā katrā okeana vietā. Padomju zemūdenes, kaŗakuģi un gaisa spēki varot atrast un iznīcināt katru ienaidnieka zemūdeni dažādos laika apstākļos. Garškovs gan nepiemin Sav. Valstu vārdu, bet no visa ir skaidri saprotāms, ka raksts vērsts pret tām.

Admirālis Gorškovs iecelts par padomju kaŗa flotes komandieri pirms 16 gadiem un izveidojis to par iespaidīgu spēku. Klusā okeana, Baltijas, Melnās jūŗas un Arktikas flotēm ir 408 zemūdenes, no tām 95 ar atomdzinējspēku, 27 kreiseŗi, 2 helikopteŗu bazes kuģi, 101 iznīcinātājs un vairāk nekā 1000 mazu, bet labi apbruņotu kuģu.

Amerikai vēl arvien ir vairāk nekā Pad. savienībai lidmašīnu bazes kuģu un iznīcinātāju, bet jūtami mazāk kreiseŗu un zemūdeņu. Ārzemju speciālisti izsakās, ka pasaulē nav otras tādas valsts, kas tagadējos laikos var būvēt tik daudz zemūdeņu kā Pad. savienība.

Pad. savienības kaŗa ministrs Grečko sakarā ar „Kaŗa flotes dienu" izdevis pavēli būvēt zemūdenes un citus kaŗa kuģus tādā pašā tempā, tikai daudz modernākus un labāk apbruņotus.

St.

Brīdinājums nelietot cukuru

Anglijā, Londonā, prof. Džons Judkins ir pārliecībā, ka būtu vajadzīgas īpašas normas, piedāvājot bērniem konfektes un citus saldumus, sevišķi tas zīmējas uz vecvecākiem, radiem un draugiem.

„Cukurs var bojāt bērnu veselību", izteicies plaši pazīstamais angļu barības vielu pētnieks, „agrāk vai vēlāk, es domāju, būs nepieciešami zināmi noteikumi, lai aizkavētu cilvēci no pārmērīga cukura patēriņa."

Minētais pētnieks jau vairākus gadus Queen Elizabeth kolledžā, Londonā, vada pētījumus par cukuru kā viskaitīgāko no uzturvielām, ko cilvēki lieto. Savus atzinumus viņš izteicis grāmatā „Pure White and Deadly".

„Pētījumi par sirds slimībām devuši pārliecību, ka cukuram ievērojama nozīme šai šausmīgajā epidēmijā," raksta autors.

opšE ?ņ sk-

LATVIJAS NĀKOTNE SĀKAS ŠODIEN!

HAMILTONAS LATVIEŠU BIEDRĪBAS

333 loterija

dos 1/4 miljonu dolāru

Latviešiem un latviešu kultūrai

Galvenais laimests	Kopā laimestos
$33,333.33	$52,909.92

Mini izlozes: 1972. g. 21. oktobrī, 1972. g. 21. decembrī.
Lielā izloze: 1973. g. 21. martā.
Tā pati loze piedalās visās izlozēs!

„Šis loterijas projekts ir reāls, un iecerētais mērķis ir sasniedzams. Taču šī mērķa sasniegšana atkarīga tikai no mums — ja visi kopējiem spēkiem sastrādāsim, ieliekot darbā savu sirdsdegsmi un enerģiju, gala rezultāts būs sasniegts."

A. Rāviņš,
Saimniecības nozares vadītājs.

T. Kronbergs,
LNAK valdes priekšsēdis.

„The proposal submitted by the Latvian group is one of the best thought out lottery scheme operations that we have witnessed in many a moon. The people involved are certainly down to earth gentlemen with a good knowledge of what it is all about."

Ministry of Consumer and Consumer aid Relations,
E. C. Fisher,
Director, Lotteries Branch.

„Hamiltonas Daugavas Vanagu nodaļas valde lūdz vanagus un vanadzes šo lielo pasākumu atbalstīt, netaupot laiku un līdzekļus."

„Atbalstot latviešu kultūru, Jūs atbalstāt arī Kanadas kultūru, un es esmu pārliecināts, ka ar Jūsu jauno Hamiltonas Latviešu Biedrības namu jūs kaut ko sevišķu dosit Hamiltonas pilsētas centra uzplaukumam un daiļumam un droši vien dosit iespēju kādreiz arī nelatviešiem izmantot jūsu modernās un, domājams, arī latviskās telpas."

Izlozes dienā, 21. augustā,
Lincoln Alexander MP

„I wish to advise that Hamilton City Council at its meeting held Tuesday, March 28, 1972 approved the granting of a Raffle Lottery Licence by the Ontario Department of Financial and Commercial Affairs to the following applicant:
„Hamilton Latvian Society Youth Program & Building Fund
Date of draw — March 21, 1973.
Value of prizes — $52,909.92."

K. E. Avery,
Secretary, Property & License Committee.

„I advise that City Council has authorized the Latvian National Youth Association in Canada to sell tickets in the City of Toronto in connection with the Raffle to be held at 16 Queen St. N. Hamilton, under License No. 120204."

G. T. Batchelor,
City Clerk.

„The Municipal Council for the Town of Brampton at its meeting held August 8th, 1972 granted approval to sell Lottery Tickets in the Town of Brampton under the terms of the Lottery License No. 120204 issued by the Department of Financial and Commercial Affairs."

Edward L. Hore,
Licence Issuer, Brampton.

JĀ! ES ATBALSTU!

Pievienoju čeku/m.o. uz 333 Lottery nosaukuma,

..... $40.50 par 4 grāmatiņām. Vārds: .....
..... $27.00 par 2 grāmatiņām. Adrese: .....
..... $13.50 par 1 grāmatiņu. .....
..... $ 3.00 par 2 biļetēm. .....

333 Loterija, 16 Queen St. N., Hamilton 13 jeb
P.O. Box 6280, Station F,
Hamilton, Ontario.

TOP LATVIEŠU FILMA

Kā ziņo filmsabiedrības „Cine Centrum" vadītājs Viktors Petraševics, Ņujorkā top latviešu īsfilma angļu valodā par Jāņiem. Tā būs krāsās un ilgs pusstundu, tēlotāji būs latviešu jaunieši etnografiski pareizos tautas tērpos; tā paredzēta amerikāņu publikai.

Ņujorkā jau noorganizējusies jauniešu grupa, kas šinī filmā darbosies; piedalās Egils un Inese Apeļi, Reinholds Millers, Ilgvars Vērmelis un citi. No vecākās paaudzes dekorātors Evalds Dajevskis un gleznotājs J. Audriņš.

Filmas scenārijā Jāņu svinēšana agrākos laikos Latvijā ar apdziedāšanos, alus brūvēšanu un miestiņa dzeršanu latviskos alus kausos, līgošanu un papardes zieda meklēšanu. Arī visi koklētāji, dejotāji un dziedātāji filmā būs Ņujorkas latviešu jaunieši.

Filmas uzņēmēji vēlas, lai viss būtu etniski pareizi. Grūtības bijušas atrast pastalas tautas deju dejotājiem. Tikai Montrealā lietojot tautas tērpu ar pastalām, pārējās vietās visur pārgājuši uz modernajiem apaviem. Filmas veidotājiem tomēr izdevies atrast pastalu gatavotāju, tāpēc dejotāji dejos pastalās. Arī latvisku alus kausu ilgi meklējuši, kamēr arī tas atrasts.

Filmu domāts izrādīt televīzijā kādas pusstundas raidījumā. Tādā gadījumā tā būs 3 minūtes par garu, bet to viegli saīsināt uz 27 minūtēm, pārējo laiku atstājot veikalnieciskiem paziņojumiem. Filmas gatavošanai līdzekļi ir sagādāti, un varēs uzņemt, kad E. Dajevskis būs pabeidzis dekorācijas.

„Cine Centrum" ir uzņēmis arī otru latviešu filmu. Tā ir dokumentārfilma par Brāļu kapiem, kas atrodas netālu no Latviešu kaŗa invalidu apvienības īpašuma Rota pie Elka Parka, Katskiļu kalnos Ņujorkas pavalstī. Filma ir latviešu valodā, un pirmizrāde paredzēta Lāčplēšu dienas nedēļas nogalē Rotā.

Šis latviešu uzņēmums sagatavo arī speciālu televīzijas mūzikālo raidījumu „B. B. Kinga darbs un dzīve". Kings ir džeza mūzikas varonis, līdzīgs Luijam Armstrongam. Uzņēmums sagatavo arī filmu seriju amerikāņu skolām par cilvēku izturēšanos. Jaunākie uzņēmumi šinī serijā ir par bērniem, kuŗu dzirde traucēta vai kas nedzird nemaz. Šiem bērniem par dzīvi ir citāds uzskats nekā parastajiem bērniem, tāpēc vajadzīga īpatnēja pieeja. Viņiem jāsaprot redzētais tādā veidā, lai nerastos iespaids, ka kāds grib par viņiem smieties. Filmā šādiem bērniem māca prasīt ielu adreses, lai neapmaldītos. Tāpat tur māca citas līdzīgas lietas, nepieciešamas ikdienas dzīvē.

Elga un Viktors Petraševici māca latviešu jaunatnei filmu uzņemšanu, griešanu un scenāriju uzņemšanu. Inese Āpele rakstījusi tekstus vairākām filmām un nākamajā mācību gadā universitātē mācīsies šīs zinības noslēpumus. Latviešu komponists A. Šturms komponējis mūziku Brāļu kapu filmai, bet M. Grasmane-Millere šīs melodijas atskaņo arpas spēlē.

„Cine Centrum" savu darbību sāka pirms apm. 6 gadiem mazā birojā Manhatenā. Vēlāk telpas paplašināja, iekārtojot filmu studijas telpas, izbūvējot vajadzīgās dekorācijas un ierīces filmu uzņemšanai. Tagad arī šīs telpas kļuvušas par šaurām, tāpēc firma pārcēlusies labākās telpās Rokfellera centra tuvumā.

V. Irbe

Karsta vasara Latvijā

Padomju laikraksts „Trud" ziņoja, ka sakarā ar neparasti karsto un sauso vasaru šajā gadsimtā Latvijā dunduru un odu bari padzinuši no mežiem ziemeļzemju stirnas, kas parādījušās Rīgas, Daugavpils un citu Latvijas pilsētu nomaļu ielās. Meža darbinieki šos dzīvniekus sašaujot ar nomierinātājiem lādiņiem, lai sagūstītu un nogādātu atpakaļ mežos. Arī Maskavu skāris karstuma vilnis ar 97 gradu karstumu, kamēr caurmēra temperātūra šajā pilsētā augustā ir 60 gradu. Pad. savienības galvaspilsēta atrodas ugunsgrēku trauksmē, jo sausums un neuzmanīga rīcība ar uguni vairo ugunsgrēku iespējas. Ap 4000 brīvprātīgo ugunsdzēsēju nepārtraukti uzmana pilsētu, sevišķi vēl tāpēc, ka Maskavā vēl ir tūkstošiem koka māju. Ūdens patēriņš ar lielo karstumu palielinājies par 20 proc. Anglijas sūtniecība ieteikusi savam personālam dzeršanai lietot tikai vārītu ūdeni.

JAUNIEM CILVĒKIEM „AR NĀKOTNI"
vai kam
PĒC DAŽIEM GADIEM PENSIJA.

Vai vēlaties vasaru vai vecumdienas pavadīt SAVĀ vasarnīcā uz Vidusjūras krasta vai varbūt elegantā un modernā dzīvoklī? Golfs. Medības. Slēpošana kalnos 7 mēnešus gadā. Dažāda veida ūdenssports cauru gadu. 320 saulainas dienas gadā. Dzīvokļi, sākot ar 4500.- dol. (USA). Lētākā dzīve Rietumeiropā.

NAUDAS IEGULDĪŠANAI un „JOINT VENTURES KAPT." Pārdodami: hoteļi, dzīvokļu bloki, naktsklubi, developmenti un zeme tam nolūkam.

Nekustamu īpašumu aģents
M. ĶELLE. Apartado 121. Almunecar. SPAIN.

Piena kannu trans
diem izlieto „auz

At

„Quaker State
sabiedrības mir
ce, vecmeita Ele
kas mira 1968.
jusi testamentā
stāto mantojumu
laru, saviem su
minot ne ar vār
derīgos. Pēc
prāvas tiesa ma
beidzot nokārtoju

Ričijas suņi d
klīnikā, 180 ak
saimniecībā Dīrf
ridā. Sākumā vi
suņi, bet pa šo
beigušies. Ričija
State" dibinātāja
jera mazmeita.
un mājvietai ga
dol., bet slimī
un ārstu apmekl
nedēļā — 12.00
Dzīvnieki atšķir
miem, lai nov
nos, jo nejauš
kuceni ir tiesī
Advokāti izšķīru
jums spēkā līdz
nāvei — vismaz
suņu izbeigšanās
mantojums pār
pētījumu fondā
universitātes Al

Liel

Izraēlas armij
vienīgā, kur k
virsniekus sauc
nesveicina. Šī
ņemta no senās
ganizācijas, kur
viens un otra d
kā savu, tādā k
mies viens otr
Izraēlas armijā
guļ kopā ar k
arī zina, kur vi
jis pagājušo na
un ko runājis.
kādā krāsā ir
veļa.

Šāda kaŗavīru
arī virsniekiem
— ar savām z
vienmēr par p
kumu veikšanā.
nieki vienmēr a

Piena kannu transports, kuŗam diem izlieto „auzu motoru". Pad. savienībā vēl pēc 50 ga-

Atstāj 14 milj. suņiem

„Quaker State" rafinērijas sabiedrības mirušā mantiniece, vecmeita Eleonora Ričija, kas mira 1968. gadā, novēlējusi testamentā visu savu atstāto mantojumu, 14 milj. dolaru, saviem suņiem, nepieminot ne ar vārdu savus piederīgos. Pēc vairāku gadu prāvas tiesa mantojuma lietu beidzot nokārtojusi.

Ričijas suņi dzīvo modernā klīnikā, 180 akru lielā lauksaimniecībā Dīrfilda līcī, Floridā. Sākumā viņai bijuši 150 suņi, bet pa šo laiku 69 nobeigušies. Ričija bija „Quaker State" dibinātāja Filipa Baijera mazmeita. Suņu uzturam un mājvietai gadā izdod 17.000 dol., bet slimību ārstēšanai un ārstu apmeklējumiem reizi nedēļā — 12.000 dol. gadā. Dzīvnieki atšķirti pēc dzimumiem, lai novērstu vairošanos, jo nejauši piedzimušie kuceni ir tiesīgi mantinieki. Advokāti izšķīruši, ka novēlējums spēkā līdz pēdējā suņa nāvei — vismaz 20 gadu. Pēc suņu izbeigšanās dabiskā nāvē mantojums pāriet Auburnas pētījumu fondā pie Auburnas universitātes Alabamā suņu slimību pētīšanai. Uz mirušās miljonāres atstāto mantojumu vēl tiesīgas divas pusmāsas un divi pusbrāļi, kas saņems 5 proc. no mantojuma summas.

Jau sen ir apstiprinājies, ka suns ir labākais cilvēka draugs. Bet dažreiz suns var būt arī varonis, kā to pierādījusi 130 mārc. smagā un 7½ mēn. vecā sugas kucīte „Roda" Toronto, kas izvilkusi Hambera upē iekritušo savu 210 mārc. smago saimnieku — 30 g. veco Klarensu Nolanu, ambulances vāģa vadītāju.

Vēlu vakarā pastaigājoties ar suni gar upmalu „Old Mill" tuvumā, Nolanam paslīdējusi kāja, un viņš uz galvas iekritis upē, ievainojot uz akmeņiem pieri un zaudējot samaņu. Suns, kas nekad nav peldējies, vilcis savu saimnieku ap 900 pēdu pa upi, līdz krastā atradis vietu, kur izkļūt malā. Kāds dzirdējis suni rejam un piezvanījis policijai un ambulancei. Vēlāk Sv. Jozefa slimnīcā cietušajam ievainojums sašūts ar 16 dūrieniem. „Es nepārdotu savu suni ne par miljonu dolaru," izteicies Nolans.

Sargu būdas uz Pad. savienības lielceļiem

Pad. savienības lielceļus pārvalda krievu stila „ņiet": barība — ņiet, kafija — ņiet, tualete — ņiet. Benčins — da, ja var atrast. Dēkains ir ceļojums pa galveno lielceļu, kas savieno Pad. savienības 2 lielākās pilsētas Maskavu un Ļeņingradu, aizsviežot ceļotāju atpakaļ 19. g. simtenī. Uz divlīniju 400 jūdžu gaŗā lielceļa atrodas milzu bedres, pamesti klaiņojoši lopi, piedzērušies cilvēki un ļaudis ar ūdenspaipu nēšiem.

Zemnieki un to ciemi gar lielceļa malu atgādina Krievijas ainas, kādas bija vēl pirms 1917. gada bolševiku revolūcijas. Toreizējās viesnīcas (krogi), kas bija izbārstītas gar ceļa malām, lai uzņemtu ceļojumos nogurušos dižciltīgos, šodien ir nozudušas, un nekas cits nav radies to vietā. Tikai televīzijas antennas uz ciema koka māju jumtiem atgādina tūristiem, ka šis ir 20. gadu simtenis.

Vairumam māju ir elektriskā gaisma, bet nav ūdensvada. Ja pārmocītais tūrists mēģinātu apstāties un tuvāk aplūkot krievu sādžas dzīvi, tad vienmēr modrās lielceļu patruļas GAI to liedz. Pa katrām 25—30 jūdzēm virs lielceļa stikla būdā novietoti sargi, kas raugās, lai noturētu ārzemniekus un krievus uz taisnā un šaurā ceļa starp padomju galvaspilsētu un Ļeņingradu.

Visiem automobiļiem, padomju un ārzemju, jābrauc lēnām gaŗām būdas postenim ar 25 jūdžu ātrumu stundā, lai tas varētu pārbaudīt auto ārzemju numurus un braucēju skaitu. Ja iebildumu nav, viņš māj, ka ceļš turpināms un piezvana pa tālruni nākamam postenim. Tūristiem, arī krieviem, ir tās pašas problēmas, kā dabūt kādu kumosu iekost, kafiju un atpūtas telpas. Padomju valdība aizvien paskaidro, ka lielceļu restorāni un moteļi paredzēti plānošanas sarakstā, bet tur tie arī paliek.

Dzīves dārdzība Kanadā

Dzīves dārdzība Kanadā no jūlija līdz augusta mēnesim cēlusies par 1 proc., sevišķi pārtikai un gaļas precēm. Dolaros pārtikas cenu celšanās nozīmē, ka pagājušā mēnesī, maksājot par pārtiku 14,57 dol., tās pašas pārtikas iepirkšanai jūlijā patērēts 14,25 dol. vai 13,75 jūnijā. Pagājušā gadā tajā pašā laikā pārtika maksāja 13,59 dol.

Konservātīvo partijas vadītājs Roberts Stenfīlds preses konferencē izteicies, ka inflācija un dzīves dārdzība būs galvenie jautājumi 30. oktobŗa vēlēšanu kampaņā. Lai piemērotos dzīves dārdzības pieaugumam, maijā mainīja pensiju likumu, paaugstinot pamatpensiju 80 dol. mēnesī ar atpakaļejošu datumu 1. janvārī. Sākot ar 1973. gadu paredzēts līdzīgs paaugstinājums tiem pensionāriem, kas saņem papildpiemaksu un kam pensija ir vienīgais ienākumu avots.

Vēl pirms 30. oktobŗa vēlēšanām Kanadas statistika pētīs patērētāju preču cenas, ko paziņos oktobrī. Lielo veikalu vadītāji un citi analitiķi paredz, ka pētījumi rādīs augstākas pārtikas, gaļas un citu patērētāju preču cenas, kas konservātīvajiem un jaundemokratu partijai dos iemeslu uzbrukt liberāļu saimnieciskai politikai.

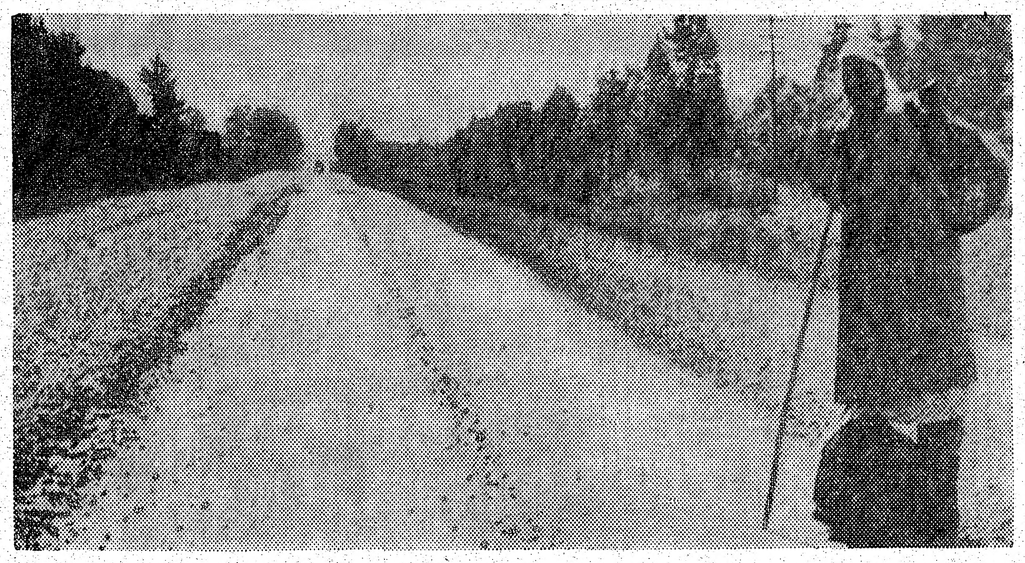

Maskavas—Ļeņingradas lielceļš, pa kuŗu visi braucēji tiek turēti uz „taisnās līnijas". Pa labi — „maišelniece", kādu nav mazums un Pad. savienības lielceļiem.

Liela brīvība Izraēlas armijā

Izraēlas armija laikam būs vienīgā, kur kareivji savus virsniekus sauc vārdā un arī nesveicina. Šī kārtība pārņemta no senās pagātnes organizācijas, kur visi jūtas kā viens un otra dzīvību uzskata kā savu, tādā kārtā uzticēdamies viens otram. Virsnieki Izraēlas armijā ēd, dzīvo un guļ kopā ar kareivjiem. Tie arī zina, kur viņu padotais bijis pagājušo nakti, ko darījis un ko runājis. Viņi pat zina, kādā krāsā ir padotā apakšveļa.

Šāda kaŗavīru tuvība uzliek arī virsniekiem lielu atbildību — ar savām zināšanām būt vienmēr par paraugu pienākumu veikšanā. Tādēļ arī virsnieki vienmēr atrodas kā kādā sacensību stāvoklī. Sievietēm ir obligāts kaŗadienests, tiklīdz viņas sasniegušas astoņpadsmit gadu. Viņu priekšniece arī ir sieviete pulkvežleitnanta pakāpē. Sieviešu dienesta ilgums ir 20 mēneši, bet ja tās iesaistītas kādās speciālās vai techniskās daļās, tad dienesta ilgums ir trīs gadi. Likums tomēr neatļauj sievietes iesaistīt kaujas vienībās, kā arī noliedz viņām atrasties tuvāk par 30 km kaujas līnijai. Likuma nolūks ir saistīt sievietes aizmugures darbam kā mašīnrakstītājas, slimnīcas māsas u. t. t., lai vīrieši - kaŗavīri vajadzības gadījumā varētu cīnīties frontē. Statistika rāda, ka tikai 60% no sievietēm iekļaujas kaŗadienestā, jo 40% atbrīvo sakarā ar došanos laulībā, reliģiskiem un citiem motīviem.

Kaut arī Izraēlas kaŗaspēks jau kopš 1967. g. kaŗa atrodas svelmainajā Zinajas tuksnesī, kazarmas ieraktas zemē un kaŗavīri dzīvo ērti vēsās istabās ar lielām ēdam- un izrīkojuma telpām, pat ar teātŗa zāli.

Militārā apmācība sākas jau skolā, un katra zēna ilgas ir dienās kļūt par lidotāju vai izpletņa lēcēju. Pēc obligātā kaŗadienesta vīriešus ieskaita rezervē līdz 55. dzīvības gadam, un sievietes līdz 34. gadam. Vīriešiem rezervistiem līdz 40 gadu vecumam ir 31 apmācības diena gadā, bet no 40 līdz 55 gadiem apmācības ir 14 dienas.

—sts

O'KEEFE CENTRE
Front & Yonge 363-6633
AIR CONDITIONED
KANADAS OPERAS izrādes
no 15. septembŗa — 14. oktobrim
SIEGFRIED -
Vagnera operas jauniestudējums (vācu valodā), 21., 27. un 30. septembrī.
EUGENE ONEGIN -
Čaikovska operas jauniestudējums (angļu valodā), 22. un 28. sept., 7. (dienas izrāde) un 10. oktobrī
AIDA -
Verdi opera (italiešu valodā), 19. un 23. (dienas izr.) sept. un 5., 11. un 14. oktobrī
LA BOHEME -
Pučini opera (italiešu valodā), 20. un 23. sept., 3. 6. un 14 (dienas izrāde) oktobrī.
TOSCA -
Pučini opera (italiešu valodā) 26. un 30. (dienas izrāde) septembrī, 4., 7. un 13. oktobrī.
Piedalās TORONTO SIMFONISKAIS ORĶESTRIS
Ieejas kartes: vakara izrād. $10, $8, $6; dienas $8, $7, $5. Ieejas kartes var iegādāties ik dienas no pl. 11 rītā līdz pl. 10 vakarā, izņemot svētdienas. Ieejas kartes pieprasāmas pa tālruni — 363-0228, ik dienas no pl. 10 rītā līdz 7 vakarā, izņemot svētdienas.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Sagadīšanās vai Dieva iejaukšanās?

Dieva prātu mēs saprotam tad, kad attiecīgie notikumi ir jau aiz muguras.

Anglijā ir kāds slavens biologs, dievticīgs vīrs, kam vārds ir Dr. Rodžers Pilkingtons. Viņš aizbraucis kādā mācību iestādē lasīt lekcijas. Viesnīcā, kuŗā bijusi paredzēta apmešanās, kaut kas bijis nekārtībā, un viņš bijis spiests meklēt citu viesnīcu. Kad aizgājis otrā viesnīcā, viņu tur sagaidījusi pieņēmēja, kas paskaidrojusi, ka atgriežoties no augstskolas, viesnīcas virtuve vairs nestrādāšot, bet viņš varot cerēt uz tasi tējas viesnīcas kantorī. Viņš piedāvājumu pieņēmis un pateicies. Pēc tam aizgājis uz augstskolu dziļi domīgs, jo jutis, ka darīšana ar nelaimīgu sievieti, viesnīcas viesu pieņēmēju. Nākošā naktī Dr. Pilkingtons negulējis. Pēc pusnakts viņš piecēlies, apģērbies un gājis uz viesnīcas kantori, kur šī sieviete sēdējusi un raudājusi.

Dr. Pilkingtons nojautis, ka viņa domā par pašnāvību. „Kāpēc jūs gribat iet brīvprātīgā nāvē?" viņš jautājis. „Kā jūs to zināt?" sieviete atbildējusi. „To es redzu no jūsu sejas izteiksmes," teicis Dr. Pilkingtons. „Kas jums par daļu, ko es daru pati ar sevi?" prasījusi sieviete. „Es negribu jūs aizkavēt no sava nodoma īstenošanas, bet tikai vēlos zināt, kāpēc jūs to gribat darīt?" Tad sieviete izstāstījusi viņam savu stāstu.

Viņas tēvs palicis akls, kad viņam bijuši tikai 43 gadi, un ģimenes ārsts teicis, ka tā ir aklība, kas iedzimstot pēcnācējos. Viņa tuvojoties savas dzīves 43. gadam, kāpēc negribot dzīvot tik nožēlojamu dzīvi, kādu dzīvojis viņas tēvs. Tādēļ nodomājusi aiziet no dzīves, pirms no tēva iemantotā aklība viņu pārsteidz.

Izrādījās, ka Dr. Pilkingtons bijis ne tikai biologs, bet arī speciālists acu slimībās. Kad sieviete bija viņam izstāstījusi par sava tēva aklību, viņš varējis pateikt, ka slimība nepāriet uz bērniem iedzimtības veidā.

Sieviete nomierinājusies un teikusi: „Ārsta kungs, tagad jūs droši varat iet savā istabā, es vairs nekad par pašnāvību nedomāšu." Sieviete arī atzinās, ka viņa lūgusi Dievu, lai tas viņai parādot veidu, kā bez sāpēm šķirties no dzīves.

Kā Dievs uz šādu lūgšanu atbildēja? Daudzi teiks — sagadīšanās. Ticīgs cilvēks sagalīšanos neatzīst. Pirmajā viesnīcā vajadzēja kaut kam gadīties, lai Dr. Pilkingtons nonāktu šajā viesnīcā, kur bija šī nelaimīgā sieviete. Turklāt viņš bija speciālists, kas zināja, ko viņš runā. Ar savām zināšanām viņš spēja šo sievieti pārliecināt, un tā Dievs izglāba šo sievieti no kļūmīgā soļa.

„Tu izglābi manu dvēseli no nāves un manu kāju no slīdēšanas." (116. psalms, 8. p.)

Domas par dievlūgšanu

Pie reliģiskās dzīves pieder dievlūgšana. Padomāsim mazliet par lūgšanu.

Mūsu lūgšanas nesniedzas tālāk par mūsu domām. Kā mēs domājam, tā mēs lūdzam. Par ko mēs domājam, par to mēs lūdzam. Vērtīgākā lūgšana ir domt Dieva domās, pieskaņojot savu dzīvi Kristus dzīvei.

Lūgšana ir domāšana par mūžīgām (garīgām) vērtībām. Lūgšana ir prāta iespiešanās universā. Lūgšana ir it kā kauss, pacelts pret debesīm un pacietīga gaidīšana, līdz debesis to piepildīs. Lūgšana ir tiekšanās pēc garīgas pilnības.

Lūgšana nemaina Dieva prātu, bet lūgšana maina pašu lūdzēju. Lūgšana asina sirdsapziņu, paplašina Dievatziņu, padziļina dzīves izpratni. Tā atver durvis Dievam ienākt mūsu dzīvē, un reizē ar Dievu ienāk milestība, iziet ienaids, ienāk ticība, iziet bailes.

Lūgšana savieno cilvēku ar Dievu. Cilvēks saka Dievam: „Esi man žēlīgs . . .", un Dievs saka cilvēkam: „Šodien tavam namam (ģimenei) notikusi žēlastība."

Lūgšana nomierina slimnieku, palīdz chirurgam pie operācijas, dod ārstam vajadzīgo gudrību, palīdz ievainojumiem ātrāk sadzīt. Lūgšana liek lūdzējam saprast, ka visas labas dāvanas „nāk no augšas, no gaismas Tēva" un sagatavo viņa sirdi pateicībai. Lūgšanu vajaga mācīties kā visas disciplīnas. Lai iemācītos lūgt, vajaga lūgt, cita ceļa nav.

Kristietis tic Dievam, un savu ticību viņš apstiprina ar savu dievlūgšanu.

Atklātiba

Atklātība ir māksla domāt, godīgi domāt un vaļsirdīgi pateikt citiem savas domas. Būt atklātam nozīmē būt dabiskam. Bērns ir godīgs, ko viņš domā, par to viņš runā, un viņš runā par to, par ko viņš tai brīdī domā.

Atklāts cilvēks runājot skatās jums vienmēr acīs. Kā taisna līnija ir īsākā distance starp diviem punktiem, tā atklāta sirds ir īstākā draudzības saite starp diviem cilvēkiem. Atklātais cilvēks ir vienīgais cilvēks, kam jūs varat uzticēties.

Vaļsirdīgs cilvēks runājot skatās jums vienmēr acīs.

Atklātība vīrieša un sievietes starpā ir vienīgā garantija veselīgai laulības dzīvei. Atklātība no darba devēja un darba darītāja puses ir vienīgā drošība pasākuma uzplaukšanai. Atklātība pie zaļā konferenču galda ir vienīgā garantija pasaules mieram.

Sirsnīgs cilvēks runājot skatās jums vienmēr acīs.

Atklātība pāriet uzticībā, un bez savstarpējas uzticības nekas pozitīvs nav nekad sasniegts. Atklātība nav nespēks. Tikai stipra sirds var būt atklāta sirds. Atklātība nemīl neko mākslotu.

Atklāts cilvēks runājot skatās jums vienmēr acīs.

Ja tu savam prātam audzē apkārt „dzīvžogu", tad zini, ka tu neesi atklāts cilvēks. Esi vaļsirdīgs. Stāvi ar abām kājām pasaulē. Skaties cilvēkiem acīs, kad tu ar viņiem runā. Runā vienmēr patiesību. Nebīsties no citu domām par tevi, jo tu zini, kāds tu esi. Skaties citiem acīs, lai viņi ierauga tavu atklātību.

Jēzus Kristus nevienam neglaimoja, Viņš visiem pateica patiesību, jo Viņš bija atklāts pret visiem.

Domāsim

„Kuŗš cilvēks dzīvē nepiedomā pie savas nāves? Kas var savu dzīvību paglābt no ieiešanas kapa valstī?" — Psalms 89:49.

Mana sirds, vēl nestreiko . . . vēl turpini pukstēt! Darbojies vēl dažus kalendāra gadus un pulksteņa stundas. Ļauj man vēl piedzīvot dažus saulrietus, rasas sarmotus rītus. Vēl gribu apsveikt putnus un ielikt vāzē dažus ziedus. Vēl varu pastumt zāles griezēju un pacilāt lāpstu. Vēl visas grāmatas nav izlasītas, vēl rakstāmgalds nav savests kārtībā, vēl jāredz cilvēka lidojums uz Marsu. Vēl dažas vēstules jāuzraksta, vēl nedaudz asaru jānorauš no vaigiem.

Ja tu, sirds, pukstēsi, mani soļi uz kapa pusi palēninās. Sirds, būsim draugi, nestreiko tu, es arī nestreikošu!

Vilma Kinstlere

MŪŽĪGAIS KRISTUS — DZĪVĪBAS MAIZE

Tu — maize svētā, ko mums būs ēst!
Dzēriens dievišķais, slāpes kur dzēst!
Tu — Durvis, caur kuŗām iet
Un Ceļš, pa kuŗu iet.
Tu — Klints, uz kā stāvēt,
Zizlis, ko turēt ciet!
Tu — Gans mums labais,
Kalps, pazemīgs;
Kungs, augsti teicams,
Draugs, uzticīgs.
Tu — Dzīvība esi,
Tu — Sākums un Gals.
Ar Tevi runā Dieva balss . . .
Kad viss šeit zudīs,
Tu atklāsies,
Gaismā un svētumā
Kā mūžīgais Dievs.
Mūžīgais Kristus!

LŪDZU KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas raidījumu 17. gadagājumā radio
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 9 — 9.30
Niagaras WHLD raidītājs (vilnis 1270)
Informācija — tālr. Toronto 261-4218.
Adrese: 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont. A. Lakšmanis

Dievkalpojumi Kanadas baznīcās

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

24. septembrī, plkst. 11 rītā — mācītājs M. Ozoliņš.

1. oktobrī, plkst. 11 rītā Pļaujas Svētku dievkalpojums — mācītājs Ā. Čops. Dievkalpojumam sekos draudzes pēcpusdiena.

8. oktobrī — Kopbaznīcas svētdiena. Mācītājs M. Ozoliņš.

15. oktobrī — plkst. 11 rītā — mācītājs Ā. Čops. Dievkalpojumam sekos filmas izrāde bērniem un Svētdienas skolas skolotāju un bērnu vecāku apspriede.

22. oktobrī, plkst. 11 — archibīskaps A. Lūsis. Svētdienas skolas darba atsākšana.

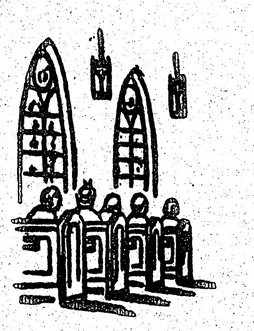

29. oktobrī, plkst. 11 rītā — Ticības atjaunošanas svētki. Archibīskaps A. Lūsis. Jauniešu grupas nodarbības (14—15 g. v.) plkst. 10 rītā. Svētdienas skola plkst. 10.30. Iesvētes mācība — pēc dievkalpojuma.

Jauniešiem, kas grib iesvētīties 1973. g. maijā, jāpiesakās līdz 22. oktobrim.

Sv. Jāņa draudzes Svētdienas skolas skolotāju apspriede notiks 14. septembrī plkst. 8 vakarā dievnama sanāksmju telpās.

Māc. Ā. Čops, 38 Bulaby Cr., Don Mills, tālr. 449-4087; Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.

24. septembrī plkst. 11 svētdienas skolas mācību gada sākuma dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma bērnu reģistrēšana.

1. oktobrī plkst. 3 Pļaujas svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas rīkotais Pļaujas svētku draudzes vakars.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

BRAMPTONĀ

24. septembrī plkst. 1,30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

24. sept. pl. 9.30 no rīta dievkalpojums angliski, pl. 1.30 dievkalpojums latviski.

1. okt. pl. 1.30 dievkalpojums ar dievgaldu (Pļaujas svētku pateicības dievkalpojums)

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

24. septembrī dievkalpojums Otavā plkst. 2 pēcp.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze, 18. Victoria Avenue South.

24. septembrī pl. 5 p.p. dievkalpojums.

Estd. TP
Turner & P
APBEDIŠA
BIROJS
RONCESVALLES
436 Roncesvalle
LE3-795
YORK CHAP
2357 Bloor St
Parkošana abās bē
R. S. KAN
apbedīšanas
4812 YONGE S
(Sheppard Avenue
Willowdal
Ātrās palīdzības
jūsu rīcībā 24
221-11
L. LUNS
OPTIĶ
Atvērts no pl. 9.3
Ar iepriekšēju pie
470 College St.,
Tel. 921-3
LASIET
PIEPRA
PASŪT
M., Mrs., Mis
Adrese
vier
Mr. Mrs. Mi
Adrese

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJS

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954

YORK CHAPEL
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēŗu mājās

☆

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
Ātrās palīdzības mašīnas
jūsu rīcībā 24 stundas
221-1159

☆

L. LUNSKY
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30—6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos.
470 College St., Toronto.
Tel. 921-3924

☆

125 BROADVIEW AVE.
Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs
atvērts biedriem un viesiem
no pirmd. līdz piektd. **no pl. 12 dienā — 1 naktī,**
sestdienās no pl. 12 — 1 naktī,
svētdienās no pl. 12—9 vakarā
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRA IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

VERA KEIŠS KLASISKĀ BALETA SKOLA
Rīgas operas baletskolas absolvente, bij. Liepājas operas baleta soliste un baleta ansambļa skolotāja — dejojusi Kanadas nacionālā baletā.
- Speciālas klases jauniešiem.
- Dāmu klases — klasiskā un modernā baleta vingrinājumi.

- **2319 Bloor St. West.**
- **15 Greenholm Ct., Scarboro**

uzņem bērnus no 4 g. vecuma.
Informācija un reģistrācija
261-5477

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU GALVAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

vienā no lielākām latviešu akciju sabiedrībām Kanadā

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO 250, ONT.
(416) 466-1514

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis
377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Kanadas lielākais un labākais speciāli
EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS
tip-top MEATS DELICATESSEN
plaša izvēle, visiabākā kvalitāte par mērenām cenām.
Katru nedēļu kaut kas sevišķs
1727 BLOOR ST. WEST
(pretim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave. / Don Valley Parkway
(Queen Elizabeth un Highway 27)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)
Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

LASIET
KATRA LATVIEŠA LAIKRAKSTU
LATVIJA AMERIKĀ
KAS TAGAD IR PĀRVEIDOTS PAR VIENU NO LABĀKIEM LATVIEŠU LAIKRAKSTIEM BRĪVAJĀ PASAULĒ

PIEPRASIET
BRĪVEKSEMPLĀRU PA TĀLRUNI (416) 465-7902
VAI PA PASTU:
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD.
125 BROADVIEW AVE.
TORONTO 250, ONTARIO, CANADA.

PASŪTINIET LATVIJA AMERIKĀ UZ
- ☐ 3 mēnešiem $ 6.—
- ☐ 6 mēnešiem $11.50
- ☐ vienu gadu $21.—

M., Mrs., Miss. .....
Adrese .....

IETAUPIET $6.- (sešus dolarus)
Pasūtinot Latviju Amerikā diviem abonentiem ar vienu pasūtinājumu uz vienu gadu tikai par **$36.- dolariem.**

Mr. Mrs. Miss. ..... *Mr. Mrs. Miss.* .....
Adrese ..... *Adrese* .....

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.

Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.

BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont., tālr. LE 1-3098

Kritiskais gads

(Turpinājums no 1. lp.)

dināja: „Pasaules parlamentam ir jāpieņem lēmums, kā pārtraukt internacionālo terrorismu. Ja mēs to nedarīsim tagad, tad mēs būsim liecinieki starptautiskās sadarbības, drošības un likumības iziršanai." Ir ļoti jāšaubās, vai Ņujorkā sapulcējušies 133 valstu delegāti un Kurts Valdheims ar savu tūkstošgalvaino ģenerālsekretariātu panāks kādas rezolūcijas pieņemšanu, ko vienādi respektēs visas pasaules valstis.

Cita vidū Apvienoto Nāciju dienas kārtībā bija arī dekolonizācijas komitejas ziņojums. Varam jau tagad droši apgalvot, ka šīs komitejas ziņojumā nebūs neviena vārda par Pad. savienības kolonizācijas ierobežošanu vai izbeigšanu Austrumeiropā. Apvienoto Nāciju 1973. gada budžets noteikts 224 milj. dolaru apmērā. Savienotās Valstis agrākos gados sedza 31,5% no visa pasaules parlamenta budžetu. Bet tagad prezidents Niksons pateicis, ka amerikāņi nemaksāšot ne vienu centu vairāk kā 25% no kopējā budžeta.

Vislielāko joku pasaulei sagādātu ģenerālsekretāra Kurta Valdheima vadītās iestādes streiks. Apvienoto valstu sekretariātā nodarbināti apm. 5000 ierēdņu, no kuriem turpat puse nāk no komūnistu valstīm. Lieki atzīmēt, ka daļa no komūnistu ierēdņiem līdztekus darbam Apvienotajās Nācijās veic arī viņiem uzticētos komūnistu valstu spiegošanas uzdevumus. Un tagad šie 5000 Apvienoto Nāciju „speci" pieprasījuši algas pielikumu, bet prasības noraidīšanas gadījumā piedraudējuši ar streiku... Droši vien līdz streikam nenonāks. Delegāti, izdzīvojušies pa Ņujorku, padebatēs par visiem 98 šīs sesijas dienas kārtībā uzņemtiem jautājumiem, bet tas arī būs viss.

Atgriežoties pie aizkartās prognozes, ko mēs varētu mācīties no pasaules vecākiem emigrantiem — žīdiem, var pienākt laiks, kad mēs tīri praktiski nostājamies blakus šai skaitā nelielajai, bet nozīmīgajai tautai, piedaloties kopīgās akcijās, kas vērstas pret Kremļa varmākām, kuru dēļ jācieš kā žīdiem, tā arī Kremļa imperijā iesaistītai latviešu tautai.

Tas būtu radikāls pagrieziens latviešu politisko emigrantu domāšanā, pagrieziens uz prāgmatisku reālpolītiku.

Aleksandrs Ķegumnieks

Pagrīdes publikācijas Pad. savienībā pieaug

Kā jau agrāk ziņots, rietumu presē pēdējos gados nākas bieži sastapt vārdus „Samizdat"" un „Chronika". Pirmais ir saīsinājums no „samizdatjelstvo" — pašapgāds un „Chronika" šī Pad. savienības pagrīdes apgāda ik pārmēnešu izdevums aktuāliem notikumiem, par kuriem klusē oficiālā padomju prese.

„Chronika" iznāk jau piekto gadu. Nesen uz rietumiem izvests šī pagrīdes izdevuma 26. numurs. „Chronika", ar roku vai mašīnu rakstīts pirmizdevums, ir tikai dažos eksemplāros. Tālāk tas tiek izplatīts t. s. „ķēžu vēstuļu" veidā, t. i., tās saņēmējs to savukārt pārraksta dažos eksemplāros un nosūta citiem. Ja kādreiz komūnistu iestādēm izdodas pārķert kādu eksemplāru, tad tomēr tās nespēj izsekot līdz pirmavotam.

Pad. savienībā iznāk vēl arī citi, rietumos mazāk pazīstami pagrīdes izdevumi, kā, piem., „Ukrainskij Vestņik", „Est Demokrat", „Bratskij Ļistok" u. c. Ir arī mašīnrakstīti literāri izdevumi, kā „Feniks" un „Sintaxis", kuŗus izdeva tagad apcietinātais Jurijs Galanskis. Kādu citu literāru izdevumu „Kolokol" Ļeņingradā izdeva tagad apcietinātais Valerijs Ronkins. Arī šie literārie izdevumi tika izplatīti „ķēžu vēstuļu" veidā. Tādā pašā veidā ir izplatīti arī Pasternaka un Solžeņicina darbi.

Pirmie uz ārzemēm izkļuvušie „Samizdat" izdevumi radīja rietumu pasaulē lielu ievērību, tos sāka pārspiest citās valodās, arī krievu valodā piesūtīšanai atpakaļ Pad. savienībā. Tā radās jēdziens „Tamizdat" (Turapgāds) ko sevišķi izmanto krievu emigrantu apgāds „Posev" Vācijā. „Samizdat" galvenie sakarnieki Eiropā atrodas Frankfurtē, Londonā, Parīzē un Stokholmā.

„Samizdatam" tagad ir arī trīs blakus apgādi — „Magnitizdat" (skaņu lentēm) „Filmizdat" un „Radizdat" (īsviļņu radioraidījumiem) Pēdējiem gan ir ļoti ierobežotas iespējas, jo čekai viegli raidītājus atklāt. „Magnetizdat" izsūtījis uz ārzemēm, piem. Solžeņicins — ierunātas skaņu lentes, no kurām rietumos izgatavotas LP plates. Arī „Filmizdat" jau izdevies uz rietumiem nogādāt vairākas nelegāli uzņemtas filmas, kuŗās redzams tagad apcietinātais Pjotrs Jakirs, ģenerāļa Grigorenko sieva, Vladimirs Bukovskis u. c.

Visi daudzie, šeit minētie un neminētie „izdati" nepārprotami rāda pretkomūnistiskās pagrīdes aktīvitātes pieaugšanu Pad. savienībā.

O. F

Austrālijā godina Kārli Ulmani

Daugavas Vanagu nodaļa Adelaidē un Melburnas latviešu biedrība septembŗa sākumā rīkoja Latvijas pēdējā prezidenta Kārļa Ulmaņa 95. dzimšanas dienas atceri, pieminot arī viņa 30 nāves gadus, jo prezidents, cik zināms, miris 1942. gadā nezināmā vietā Pad. savienībā, kur atradās izsūtījumā. Piemiņas aktā 2. septembrī Adelaidē vairāk nekā 100 apmeklētājiem par Kārli Ulmani runāja Austrālijas latviešu informācijas centra vadītājs A. Auziņš, bet Melburnas Latviešu biedrības saieta 80 dalībniekiem par pēdējo Latvijas prezidentu stāstīja K. Lezdkalns. Sarīkojuma norisē Dr. V. Cīrulis uzsvēra, ka K. Ulmaņa vārds bijis saistīts ar Latvijas valsts nodibināšanu, izcīnīšanu un izveidošanu un līdz ar viņa godināšanu mēs godinām arī latviešu tautu. K. Ulmaņa solījumu Latvijas karogam nolasīja Mirdza Stilve, citējot arī Feliksa Lūkina atmiņas par tikšanos ar Kārli Ulmani Rīgas pilī īsi pirms viņa deportācijas uz padomiju 1940. gada jūlijā.

Aicinājums piedalities ASV vēlēšanu kampaņā

Amerikas latviešu republikāņu apvienības priekšsēdis Daumants Hāzners informē, ka republikāņu partijas vadība sevišķi ieinteresēta organizēt un noskaņot labvēlīgi republikāņu kandidātiem tos vēlētājus, kas vēl nepieder nevienai partijai. Republikāņu partijas Vašingtonā etnisko grupu vadītājs Laslo Paštors griezies arī pie Amerikas latviešu republikāņu apvienības ar aicinājumu izveidot atsevišķu komiteju „Latvian Americans for the Reelection of the President".

Amerikas latviešu republikāņu apvienības valde atzinusi, ka aicinājums būtu atbalstāms un pievienojusies šādas organizācijas izveidošanai. Par komitejas priekšsēdi nominēts Dr. Jānis Bungs sen. no Klīvlendas, bet par viņa vietnieku Kārlis Balodis no Longailendas.

Pirmā informātīvā apspriede, piedaloties Amerikas latviešu republikāņu apvienības vadībai, Dr. Jānim Bungam un Kārlim Balodim, notika jau 4. augustā. Starplaikā no Vašingtonas saņemts šīs komitejas rakstveida apstiprinājums, un tā uzsākusi darbību.

Līdzīgas organizācijas latviešiem un citām etniskām grupām darbojās jau iepriekšējās prezidenta vēlēšanās. Amerikas latviešu republikāņu apvienības biedru skaits salīdzinājumā ar visu latviešu skaitu ASV ir vēl relatīvi mazs, tāpat to aktīvo locekļu skaits, kas varētu ietekmīgi darboties vēlēšanu kampaņā. Tāpēc vēlama jo lielāka tautiešu iesaistīšana vēlēšanu kampaņā. Komitejas radīšana sadarbībā ar Amerikas latviešu republikāņu apvienību rāda, ka latviešu sabiedrība vienota stāv aiz prezidenta Niksona.

Jaunajā komitejā par padomdevējiem aicinās latviešu sabiedriskos darbiniekus. Komiteja turpinās darbu līdz vēlēšanu kampaņas nobeigumam novembrī.

Amerikas latviešu republikāņu apvienības priekšsēdis lūdz tautiešus, kas vēlētos piedalīties prezidenta Niksona vēlēšanu kampaņā, sazināties ar komitejas priekšsēdi Dr. Jāni Bungu, 4661 Willocroft Road, Willoughby, Ohio 44094.

Brants nodibinājis diplomātiskas attieksmes ar Poliju

Rietumvācija 14. septembrī oficiāli nodibinājusi diplomātiskas attieksmes ar Poliju. Rietumvācijas ārlietu ministrs Valters Šels un Polijas — Stefans Olszdovskis, pabeidzot divu dienu sarunas Bonnā, izteicās, ka viņu valdības visai drīz apmainīsies sūtņiem.

Diplomātisko attieksmju nodibināšana abu valstu starpā iezīmēja kanclera Branta lielākā mērķa īstenošanos — samierināšanos ar Vācijas vecajiem ienaidniekiem komūnistiskajā Austrumeiropā.

Pēc Otra pasaules kara Polijai nav bijušas diplomātiskas saites ar Bonnas valdību. Tomēr pastāv vēl daži neatrisināti jautājumi, no tiem visjūtīgākais ir 250.000 vācu izcelsmes iedzīvotāju repatriācija, kas dzīvo tagadējā Polijā. Šo „etnisko vāciešu" repatriēšanas sarunas notikušas jau Bonnas un Varšavas pakta slēgšanas laikā 1970. gadā, kuŗu rezultātā atļāva lielākam skaitam vāciešu atgriezties Rietumvācijā.

Tomēr pirms vairākiem mēnešiem repatriantu plūdumu apturēja, lai piespiestu Bonnu ratificēt līgumu, kā arī noskaidrot Bonnas un Varšavas domstarpības par precīzu definējumu, kādas personas tiesīgas repatriēties. Polijas premjērs Evards Gīreks ielūdzis kancleru Branta apmeklēt Varšavu.

... Hokejā viņam laimējās — izaicināsim tagad uz golfu ... Dadža zīmējums

Vēl viens pārbēdzējs

Krievu pārbēdzējs, Maskavas KGB izlūkošanas aģents, 10. septembrī ieradies ASV sūtniecībā Vientianā, Laosā, un lūdzis politiskā bēgļa patvēruma tiesības. Krievu lietvedis Ivans Gručins ziņojis ārlietu ministrijai 11. septembrī, ka viens no sūtniecības personāla, 28 g. vecais Eižens Sorokins nozudis kopš 10. septembŗa. Sorokins ieradies Vientianā pagājušo gadu kopā ar savu sievu Tatjanu un strādājis par krievu militārā atašeja tulku un šoferi, bet viņa tiešais darbs bijis izlūkošana, jo pārzinājis vietnamiešu valodu. Ārzemju diplomātiskās aprindas tic, ka Sorokins bijis Maskavas KGB dienestā viens no augstākiem krievu izlūkošanas aģentiem Vientianā. Nav zināms, vai pārbēgusi arī viņa sieva.